

# BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 irt).  
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

## Egy vádievről.

Budapest, szeptember 1.

(V.) Báró Bánffy Dezső ellen keményhangu vádiratot tesz közzé a budapesti kereskedelmi és iparkamara. Ez a különben óvatos, a napi politika kérdései előtt aggodalmasan kitérő testület ezuttal egészen kikél magából, buzogányt ragad széles harcoló kedvében és döngeti ádázul a gazdasági reakció kapuját. A merkantil felfogás jelszavait harsogtatja csatakiáltással, erősködven, hogy majd igit amogy kicseréli ő a börtét az agrár irányzatnak. Nem álljuk bevallani, hogy minket a dolognak ez a része csöppet sem érdekel. Az a békaegérháború, amely merkantilisták és agráriusok közt folyik, nem komoly dolog, vagy ha komoly s amennyiben komoly, nem olyan természetű, hogy belé kellene avatkoznia a nagyközvéleménynek. Mi köze a szegény fogyasztónak ahhoz az érvcsomóhoz, amit a nagybirtokos urak és a *haute finance* egymás fejéhez csapdosnak? Mi vagyunk a kocac, amin ez a két hatalmasság összevész. Nem minket sajnálnak azok, hanem egymástól sajnálják a nyereséget. A latifundiumok azt akarnak, hogy legyen drága a buza és olcsó a pénz. A bankárok meg azt, hogy a buza legyen olcsó és a pénz drága. Az arisztokráciának a harca ez a plutokráciával. A szegény demokrácia pedig meghuzza magát a kuckóban s áhítja titokban az olcsó hitelt s az olcsó kenyeret. De hangosan nem mer áhitozni, nehogy a most ellenségeskedő két tábor karöltve forduljon a fogyasztó proletárságnak forradalmi epekedése ellen. Csak hadd döngessék egymást; mindenestre jobb állapot ez, mintha együttes erővel minket támadnának.

Minket hát nem ez a legujabb zsörtölődés érdekel, hanem az, hogy a merkantil tábor most egy hivatalos okiratban rendszerbe foglalja a mondanivalóját s hogy pa-

naszának éle — óh meglepő fordulat! — a báró Bánffy Dezső kormányzata ellen fordul. Egy általános vádból indul ki a budapesti kamara jelentése, de nem marad adós a konkrét sérelmek ismertetésével sem. Az általános vád az, hogy a gazdaságpolitikának uralkodó áramlata határozottan reakciós irányu s hogy ezeket az áldatlan törekvéseket a kormányhatalom tekintélye is fedezi. Ez persze nincs amogy kerekén odamondva, de noha hol kérdés alakjába burkolódik, hol meg a sorok közé rejtőzik, azért mégis világosan kitapintható a szemrehányás. Nem értjük s még kevésbé helyeseljük ezt a bujósít. Kinek mi panasza van, vigye azt nyíltan s bátran a nyilvánosság elé. Lám, egyik laptársunk, amely a budapesti kamarának szellemi bérköna, megselekedte nemrégiben, hogy egyenesen a Széll-kabinet egy tagját tette felelőssé az agrár irány elhatalmasodásáért; s ujabban hozzátette, hogy számon kéri ezt majd annak idején. Ugyan kitől? Attól az egy minisztertől-e? Avagy az egész kabinettől? Vagy tán éppen magától Széll Kálmántól? Hát mi kezére járunk tisztelt laptársunknak; ugy hiszszük, e cikkünk után könnyebben fog menni és gyorsabban fog megeshetni az a leszámolás. Mert ime itt konkrét vádakkal állnak szemben, amelyeknek nyomán még a vak is ráakad majd arra, aki legelő sorban, sőt egyedül felelős az inkriminált gazdaságpolitikai irányzatért.

Lássuk hát a felsorolt sérelmeket. A gazdasági reakció első műve az volt, hogy „keresztülérszakolta az őrlési forgalom eltörlését s ezzel válságba döntötte a hazai malomipart.“ De vajjon kit terhel ezért a felelőség? Hiszen az őrlési forgalom megszüntetése egyik sarkpontja a *báró Bánffy Dezső által kialakított kiegyezésnek!* Hát miért nem zudult fel a tisztelt kamara *akkor* a malomipar megrendszabályozása ellen? Miért nem tetszett

*akkor* sikra szállani a gazdaságpolitikának ilyen retrográd irányba csavarítása ellen? A második vádpont az, hogy a „borhamisítások üldözésének örve alatt üldözték és tönkretették a szolid borkereskedelmet.“ Nos, ha ez az akció is abba a kategóriába tartozik, mit a tisztelt kamara az eddigi szabadelvű gazdaságpolitikával való szakitásnak nevez, akkor vajjon ki tartozik helyt állani érte? *Ismét csak báró Bánffy Dezső*, mert az egész borkampány az ő kormányzata alatt folyt le s Széll Kálmán hivatalbalépésekor már teljesen be volt fejezve. A bünlajstrom következő pontja ugy szól, hogy „a gabonauszóra jelszavával üzött hajszá útján tönkresilányították a gabona-elvételit üzletet.“ A kamarai jelentés szerint ez is a gazdasági reakciónak egyik diadala. És vajjon mikor aratódott ez a diadal? *Ugyancsak a Bánffy-kabinet idején.* A mostani főudvarmesternek igazságügyi minisztere volt az, aki utasította az ügyészségeket a gabona-elvételieknek az uszoratórvény alapján való könyörtelen üldözésére s báró Bánffy legintimebb környezetéből ugyancsak biztatgatták az említett szakminisztert, hogy ne tágítson a legridegebb szigor mellől s irtsa ki a föld szinéről a gabonauszorát. Mikor Széll Kálmán lépett a kormányra, már el voltak riasztva a szolid cégek ettől az üzletágtól; s azóta csak annyi történt ezen a téren, hogy a királyi tábla legujabban felmentette azokat, akiket Bánffy idején az elsőbíróóságok elítéltek. Ha tehát lehet itt szó gazdasági reakcióról, ebben az esetben sem a mostani kormányelnököt, hanem Bánffy Dezsőt terheli a felelőség. A vádlevél ezután azt a sérelmet említi fel, hogy a hadsereg gabonaszükségletének fedezésénél megkerülk a közvetítő kereskedelmet s egyenesen az őstermelőhöz fordulnak. Köztudomásu, hogy *ez a reform is a Bánffy kormányzata alatt jött létre* s az akkori felhivatalos lapok ugyan

## TÁRCA.

### Bánat.

Mindnyájunknak van búja, gondja,  
Fekete zászlaját kibontja  
A balsors mindnyájunk felett.

Kit könnyedén kísért a bánat,  
Kire száz küzdés gondja támad,  
Mind egyformán boldogtalan.

És minden bajnak egy az írja,  
A földi gondok égi sirja:  
A gyorsan múló pillanat.

A múlt boldog percek óra.  
De ha egy hűtlen, csalfa nőre  
Szeretve gondolsz; — jaj neked!

Ha kihúzzák a tört szivedből;  
A vér a sajjó, régi sebből  
Csak akkor omlik igazán!

Latskó Andor.

## Volt egyszer egy zeneköltő...

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: *Ábrányt Emil.*

— Közönséges emberek milliói, akik bámulattal vegyes irigységgel néztek a lángészre, a hír és dicsőség títánjaira és magatokban keserű szemrehányást teszték a sorsnak, hogy ti névtelenül születtek, ismeretlenül haltok, sulyos és hitvány napi munkában dolgoztatok le az élet robotját, rabszolgamódon hordjátok a csapások és betegségek terhét, ezer apró nyomoruságon mentek keresztül, míg azok boldogan sütkéreznek a dicsőség sugaraiban, merészen szárnyalnak a hír fényes levegőjében, mint a hatalmas, büszke sas-madarak, gyönyörű alkotásuk közben kéjelegnek az örök széppel és az emberi lét legmagasabb csucsain állva, fénységes érzések közt fogadják a hódoló világ tömjénét, mint az olimpusi istenek: itt van egy levél a ti számotokra!

— Uram, mit csináljunk mi ezzel a levéllel? Van benne pénz, amivel kifizethetjük a hátralékos házbért, a fűszeres-számlát, a patika-adósságot? Meggyógyít-e bennünket, ha betegek vagyunk? Megvizsgál-e bennünket, ha szenvedünk? Ad-e nekünk reményt, hogy valaha jobbra fordul a mi sorsunk és nem leszünk azok, akik most vagyunk: a nagy, művelt társadalmak páriái? Ad-e nekünk erőt a csapások, a fájdalmak, az inségek elviselésére? Megszabadít-e attól a gyötörő gondolattól, hogy nincs egyenlőség a földön, hogy mindig lesznek milliók, akik alávaló tengésben izzadni, nyögni, nyomorogni fognak és mindig csak egypár kivételes lény, egypár ezer kiváltságos ember fogja teljesen kiélvezni az életet, a gazdagságot, a vagyon bőségét, a kényelemmel párosult szabadságot, a dicsőséget, a szil-

nek pompáját, a széppel való foglalkozás gyönyörűségét? Mire jó nekünk ez a levél?

— Olvassátok el!

— Es ha elolvastuk?

— Ha elolvastátok, megkönnyebbültök. Ez a levél lemondásra, türelemre oktat. Olyan ember szenvedése árad ki ebből a levélből, akinél diésőbbet még nem szült a föld; aki ugy emelkedett ki a legnagyobbak közül is, mint egy óriás; akinek a nevére a halhatatlanság örök lénye sugárzik; akihez mérve ti olyanok vagytok, mint a homokszem a Himalája gránitjához képest.

— Ki ez a nagy ember?

— Ez a levél egy borzasztó dokumentum. Dokumentuma annak, hogy igenis van egyenlőség. A fátum, vagy a véletlen előtt mindenki egyenlő. Ti koldusoknak jöttetek a világra. Az, a kiről szó van, nagynak, diadalmasnak, lángésznek, hatalomnak született. Ti sohasem tudtok kivergődni a nyomoruságból, de egészségesek vagytok, mind az öt érzéketek kifűnő. Az a másik a világ legszerencsésebb, legboldogabb embere lehetett volna, de jött a fátum vagy a véletlen és olyan kórságot eresztett rá, olyan nyomorulttá tette, hogy élete legnagyobb részében mind azon gondolkodott: ne váljon-e öngyilkossá?

— Mondd meg a nevét!

— A szenvedő ember mind irigy ember, kivált ha kicsi és középszerű. Irigysége csak akkor enyhül, ha másokat is szenvedni lát; és akkor a sebei sem fájnak annyira. A mások szenvedése nekünk fél-nyihülés. De sohasem enyhülünk meg jobban, mint ha nagy embereket látunk szenvedni; nagy embereket, akik a földi egyenlőség rovására magasan kiemelkednek a tömegeből. A nagy ember szenvedése kárpótlás azért, amiben nem részesültünk; kiegyenlítése annak a

nagyra voltak a magasztalásával. A kamara persze akkor is hallgatott, vagy ha megmukkant, hát olyan halkán dűnyögött, hogy a szomszédja is alig értett a szavából.

Ime, a bünlajstrom egyes pontjai. Nem vetünk mi a budapesti kamarára azért, hogy csak most szólal fel, noha bizvást kérdezhető tőle, mért nem emelte fel szavát olyan időben, amikor még nem állott az ország befejezett tények előtt s amikor még lehetett volna egyik vagy másik bajon segíteni. Azt sem hányjuk a szemére a kamarának, hogy annak idején, amikor ezek a rendszabályok készültek, csupán elszigetelt jelenségeket látott bennük, holott most mint a szabadelvű gazdasági politikával való skazitás eredményeit látja a közönség elé. Egyáltalában nem vetünk semmiféle gáncot a kamarának; csak ki akarjuk javítani egy hibáját, mely nyilván feledékenységből eredt. Abban az egész jelentésben, mely rendre veszi mindazokat a tüneményeket, amik a merkantil felegység szerint a retrográd irányzat felülkerekedését bizonyítják, nem található egyetlen szó sem, amely jeleznék, hogy a gáncsolt fordulatért kit terhel a felelősség. Mi beszartottak persze tudjuk, hogy azok az intézkedések egytől egyig az előző kormány alatt történtek. De a jelentés a nagy közönség számára történt, a nagy közönség pedig nem vezet olyan pontosan a politikai naptárnak nyilván tartását. Szükségesnek látjuk tehát a kamarai jelentésnek kiegészítését, mert e nélkül a jelentés nemcsak hézagos, hanem igazságtalan is volna. Szól pedig a kiegészítés ilyenképpen: „Mindezek a jelenségek, amelyek véleményünk szerint a gazdaságpolitika retrográd irányzatát mutatják be, nem abban az évben jöttek létre, amelyről a jelentés szól, hanem jóval korábban, még a báró Bánffy Dezső minisztériuma idején. S hogy a kamara csak most mer miattuk zúgolódní, annak két fontos oka van. Az egyik az, hogy az elkövetett hibák csak most éreztetik teljes hatásukat. A másik pedig az, hogy Bánffy idejében eltiportak volna bennünket, ha meg mertünk volna moccanni“.

Ezt a kiegészítést mint feltétlenül szükséges módosítást ajánljuk a tisztelt kamara figyelmébe.

## KÜLFÖLD.

### Az osztrák képviselőház feloszlátása.

Bekövetkezik, amit félév óta olyan sokszor jövendölgettek: feloszlátják az osztrák képviselőházat. Ez a Koerber-kormány ultima ratioja. Az osztrák zavarok talán már holnap megérk a maguk kritikus napjára. Koerber kihallgatása a királynál provokálja a gyors döntést. Azok a tárgyalások, amelyek dr. Koerber miniszterelnök és a cseh pártok vezető férfiai közt lefolytak, bebizonyították, hogy engedékenységről szó sem lehet s ennek következtében a miniszterelnök, mint a kormányhoz közel álló körökben beszéltek, már a holnapi audiencián a reichsrath feloszlátását fogja ajánlani az uralkodónak. A felség döntése nagyon hamar be fog következni. Dr. Koerber már a legutolsó kihallgatáson számolt azzal a valószínűséggel, hogy az újabb alkudozások is eredmény nélkül fognak végződni s már akkor szóba hozta a felség előtt a reichsrath feloszlátását, az utolsó eszközt a parlamentnek munkaképesség való tételére. Bécsi politikai körökben azt tartják, hogy a király hajlandóságot mutatott a reichsrath feloszlátásához. Ha azonban a korona most mégis más-keppen döntene, akkor kétségtelen, hogy a kormány beadja lemondását. Ez idő szerint még nem tört ki a kormányválság, hiába híresztelik cseh részről, hogy a kabinet máris a felség elé juttatta lemondását. Dr. Stranzky is, aki tegnap részt vett a prágai konferenciában, ma azt írja brünni lapjában, hogy a kormány már elhatározta a demissiót. Miután Koerber nem tud a kibontakozásra módot, már holnap, de legkésőbb holnapután le fog mondani a maga és miniszter társai nevében, így ír a Stranzky lapja.

Bécsben utódjával emlegetik *Daquiehemel*, báró *Gauschot*, *Schönborn*. Beszélnek, hogy a király herceg *Liechtenstein Albert*, a *klerikális-konzervatív politikust* kívánja a kabinet alakításával megbízni, mert *Liechtenstein* nem oszlatná fel a parlamentet.

Bécs, szeptember 1.

A *Wiener Abendblatt* jelentése szerint a király, aki ma Ischlből Konrád herceg kíséretében ide érkezett, ma délután három órakor külön kihallgatáson fogadta dr. Koerber miniszterelnököt.

A király megérkezése a politikai helyzet változásával fog jární. A legfontosabb döntések a jövő héten fognak bekövetkezni. Még mielőtt a király a galíciai hadgyakorlatokra megy, határozni fog az osztrák belviszonyok tekintetében.

A *Vaterland* szerint a biradalmi gyűlés legközelebbi időszakát aligha fogják megnyitni. Legvalószínűbb, hogy a a reichsrathot feloszlátják, még pedig alig néhány nap múlva.

## A kínai háború.

Budapest, szeptember 1.

Az orosz-amerikai javaslat, mely részben az európai csapatoknak Pekingből, illetőleg Kínából való visszavonására, részben Li-Hung-Csangnak közbenjáróul való elfogadására vonatkozik, — dominálja a helyzetet. Franciaország természetesen együtt tart Oroszországgal, ámár nem osztozik abban a véleményben, hogy a szövetségesek pekingsi hadserege csekély és elégtelen. *Anglia* csak a sajtója útján mer különvéleményt nyilvánítani. Legkülönböesebb helyzete a kérdésben Németországnak, amely hozzá is járul a javaslathoz, nem is. Berlińi félhivatalos körökben Németország álláspontját úgy tüntetik föl, hogy Németország Peking feladásába csak akkor fog beleegyezni, ha kizártnak lesz tekinthető az, hogy a további bonyodalmak a kínai főváros újabb megzálását tehetik szükségessé. Alkalmasint mindnyájan meg fognak egyezni abban, hogy a követségeket ideiglenesen Tiencínbe tegyék át. *Japán*-nak Amojban való magatartását most úgy magyarázzák, hogy a japánok előrelátva a most teremtett helyzetet, Amojban minden eshetőségre biztosítékot kívántak maguknak szerezni.

(Oroszország és Amerika javaslata.)

London, szeptember 1.

A Reuter-ügynökség jelenti Washingtonból mai kelettel: Az orosz kormány most, hogy a pekingsi követségek megszabadultak, azt a javaslatot tette az Egyesült-Államok kormányának, hogy követelt és csapatait hívja vissza Pekingből, míg *Kínában ismét valóságos kormány nem lesz*. Az Egyesült-Államok csatlakoztak ehhez a javaslat- hoz és azt indítványozták, hogy a pekingsi parancsnokok igyekezzenek megegyezésre jutni a pekingsi szövetséges csapatok kivonulására nézve. Franciaország szintén hozzájárult ez indítványhoz.

Köln, szeptember 1.

Azmal a főfogással szemben, hogy Oroszország azért ajánlotta Peking kiűrtését, mert a szövetséges csapatai gyöngék, a *Kölnische Zeitung* egy sugalmazott berlini jelentése azt mondja, hogy a csapatok biztosságát illetőleg minden aggodalomnak ell kell tűnnie, ha meggondoljuk, hogy több állam tengerész- katonáiból összeszedett ötszáz főnyi csapat két hóna-

különbségnek, ami a nagy és a kis ember közt lennáll. A sors a szenvedés révén mintegy lealázza hozzánk a kivételes nagyságot — és ez nekünk jól esik. Amikor Prometheuszt odalán- zolták a sziklához és ráboesátották a sást, hogy napokint egye a máját: úgy képelem, hogy a Kaukázus törpéi mind előjöttek a föld alól és körnáállották a titánt, aki tüzet lopott az ég- ből. Némelyek kárörömmel nézték, sokan — jobble- képek amazoknál — sirattak, de mindnyájan meg voltak elégedve. Látták, hogy a titán, a félisten, a csodált, irigylelt nagyság szászor nyomorultabb, mint ők. És a törpék nem panaszkodtak többé. Nos, itt van ez a levél. Anyi szenvedés van benne, hogy tapaszt gyanánt fölaprózhatjátok egymás közt és még mindig marad anyi, hogy milliók megosztozhatnak rajta.

— Ki írta ezt a levelet?

— Volt egyszer egy zeneköltő, akinek a lelkében isteni harmóniák zsongtak s akinek a lelke tele volt emberszeretettel. Örías ereje gyer- meteg jóssággal, naiv és józékony kedélyvel pá- rosult. Mindennek örült, boldoggá tette minden csekélység. Ha kiment a mezőre, ha végig vándorolt az erdőkön: édes visszhangot vert benne a madárdal, a patak moraja, a pásztor-síp, a tücsök-ciripelés, a szélzugás, a falusi toronyból hozzá lebegő harangszó. Felségs szimfóniákat írt, mert a százhango, örökké beszédes természet volt a mestere. Munka után emberek közé ment és vidám, elragadó temperamentuma fényt, ba- rátságot, zajos jókedvet árasztott maga körül. Diesőség és boldogság mosolygott rá lépten- nyomon. És ez a jószágos, életvidor, öröme született lángész egyszer csak meghasonlott a világgal. Magányba temetkezett, komoran vissza- vonult az emberek elől. Erdőn, réten még sok- szor boljongott, de mintha megszűnt volna köztük a régi közönség, mintha már a termé- szet sem beszélt volna hozzá. Lesujtott szemmel, szomoruan járt az ismerős fák közt. Éppen úgy nem állott szóba velük, mint

az emberekkel, akiktől futott. Senkinek sem volt bízama többé. Néma fájdalmát csak a zenében, csodaszép szonátáiban és szimfóniáiban zokogta ki — ezek tanuskodtak arról, hogy nem vált ridég embergyűlölővé, csak nagyon boldogtalan lett, mert olyan veszteség érte, aminél nagyobb zeneköltőt nem sujthat, ami zeneköltőnek száz- szor iszonyúbb a halálánál. Ez a esodálatos zenei lángész, akinek a hang volt a világa, minden- sége, — ez a hangokban élő nagy ember har- minekét éves korában megsüketült!

— Kegyetlen sors! És a levelet ő írta?

— Beethoven írta. Elhoztam nektek abból a kis bonni házból, ahol született s ahol most kézíratait üveg alatt őrizi a pietás. Ez a levél egyszersmind végrendelete. Ebben elmond mind- ent, védekezik a mizantropia vádjá ellen és bo- esánatot kér a világtól rossz magaviselete miatt, boesánatot kér az emberektől, akik félreértették. A levelet testvéreireh írta. Ime itt van. Olvassá- tok el és emlékezzetek rá, valahányszor a sors megpróbáltatással közeledik hozzátok. Tartalmát az autentikus szövegéből fordítottam, tehát egé- szen hű.

\*

Ó emberek, akik azt hiszitek vagy azt mondjátok rólam, hogy komor, rossz lelkű ember- gyűlölő vagyok: milyen vasztalanok vagytok irántam! Ti nem tudjátok a titkos okát annak: miért vagyok olyan, amilyenek látszom.

Szívem, lelkem gyermekkorom óta tele volt gyön- géd jóakarattal, még arra is kész voltam mindenkor, hogy nagy dolgokat műveljek! De gondoltok el, hogy hat esztendő óta keserves állapot nehezedik rám, hogy kontár orvosok miatt bajom egyre súlyosabb lesz, hogy a javulásba vetett reményben évről-évre mindig csalódom s az a borzasztó kildtás áll előttem, hogy a rajtam rágódó bajt talán sohasem lehet többé meggyógyítani!

Tüzes, élénk temperamentummal jöttem a világra, kedélyem józékony volt a társas élet

minden szórakozása iránt — de korán ki kellett válnom az emberek közönségéből, — korán hozzá kellett szoknom a magányhoz! Ha néha-néha tul akartam tenni magamat mindezen: ó hogy visszalököttem egyedül való életembe az, amit megromlott hallásom miatt tapasztaltam kellett! És még so volt erőm, hogy így szóják az emberek- hez: beszéljétek hangosabban, kiabáljatok hát, mert én siket vagyok! Ah, bevallhatom-e nektek, hogy éppen az az érzékem gyöngé, aminek nálam sok- kal tökéletesebbnek kellene lenni, mint mások- nál? És ez az érzék valamikor a legnagyobb tökéle- tességben állott rendelkezésemre; tökéletesebb hallása senkinek sem volt, aki velem egy pályán működött! Nem, nem bírom bevallani! Boesásatok meg tehát, ha elvonulok, elmenekülök onnan, ahol úgy szeretnék közöttek vegyülni! Kétszeresen fáj nekem ez a mostoha sors, mert kitesszem ma- gam annak, hogy félreismerienek! *Emberi társ- ságban én nem üdühetek többé, — a finom eszme- cesere, a kölcsönös megnyilatkozás számomra megszűnt; ha emberek közé megyek, csak a legszük- ségesebbre kell szoritkoznom; úgy kell élnem, mint egy számkivetettnek!* Valahányszor közeledem egy-egy társasághoz, halálos aggodalom fog el; mindig az a veszedelem fenyeget, hogy elárulom szomorú állapotomat. Így szorongtam a múlt fél- évben is, falun, ahová orvosom küldött, hogy hallásomat lehetőleg kiméjjem. Ez az okos ren- delkezés jól összevágott mostani hangulatommal, de sokszor a társaságos ösztön erőit vett rajtam, emberek közé kellett mennem. De micsoda megalá- zás, ha valaki mellettem állott és hallotta, hogy a távolban furulyáznak és én nem hallottam sem- mit; vagy valaki hallotta, hogy a pásztor énekel és én megint nem hallottam semmit! Ilyen esemé- nyek a kétségbeesés szélére ragadtak... Közel állottam ahhoz, hogy megöljem magamat! Csak a művészet tartott vissza, csak a művészet! Ah, leho- telennek tetszett nekem, hogy itt hagyjam a világot, mielőtt megalkottam mindazt, amire hi- vatottnak érzem magam, és így tovább álbeltem

pig sikerrel megvédelmezte a követségeket a boxerek támadásai ellen.

Washington, szeptember 1.

A külügyminisztérium augusztus 29-iki kelettel a követek közömmüké adta ki:

Az orosz ügyvivő tegnap szóbeli nyilatkozatot tett Oroszországnak Kínát illető szándékairól. Kijelentette, hogy Oroszország nem szándékozik Kínában területet hódítani; csak segíteni akart követségén és sztratégiai okokból szállta meg Niucsvangot. Mihelyt a rend ismét helyre áll, visszavonja csapatait a városból, kivéve, ha a hatalmasságok elleneznék. Oroszország utasította pekingi követét és követségének személyzetét, hogy hagyja el Kínát. Oroszország továbbá visszavonja csapatait és a maga részéről is küld ki képviselőt, mielőtt a kínai kormány ismét ura lesz a hatalomnak, mielőtt meghatalmazottat nevezhet ki, akivel a többi hatalmasságok tárgyalhatnak s mielőtt ilyen tárgyalásra késznek nyilatkozik. Erre a nyilatkozatra adott válaszában az amerikai kormány megjegyzi, hogy Oroszország nyílt kijelentései megegyeznek a többi hatalmasság nyilatkozataival. Valamennyi hatalmasság tagadja, hogy Kína területének valamely részét meg akarja hódítani. A hatalmasságok célja azonban az amerikai kormány nézete szerint sokkal inkább el lenne elérhető Pekingnek nemzetközi megegyezés alapján való közös megszállásával, amelynek addig kellene tartania, míg a kínai kormány ismét hatalomra nem jut s képes nem lesz új szerződéseket kötni, amelyek jövőre biztosítják a védelem garanciáit. Az esetre, ha a kormány tekintélye újra helyreáll, az amerikaiak tudvaleg vissza akarják vonni csapataikat Pekingből és békétárgyalásra akarnak becsatkozni, hogy ezen az uton elégtételt szerezzenek a követeléseikért. Az Egyesült-Államok úgy vélekednek, hogy Peking megszállásának fenntartása nem járna ezzel az utóbbi eredménnyel, ha a többi hatalmasság nem gondolkozik ugyanugy. Ebben az esetben ugyanis minden hatalmasságnak, amely csapatait visszavonja Pekingből, szükségképpen önállóan kell majd megvédenie kínai érdekeit. Az Egyesült-Államok véleménye szerint legjobb lenne a pekingi csapatok parancsnokait utasítani, hogy a város kiürítésére nézve lépjenek megegyezésre, azután közös akaratral őrítsék ki a várost. Mindezekből kitűnik, hogy ha a hatalmasságok nem nyilatkoznak mind Peking megszállásának fenntartása mellett s nem egyeznek meg mind ebben a kérdésben, akkor az Egyesült-Államok utasítani fogják pekingi parancsnokait, hogy az amerikai csapatokat vonja ki Pekingből, de előbb értesítse a többi parancsnokot a csapatok kivonásának idejéről és további magatartásáról. Franciaország, hír szerint, már hozzájárult ezekhez a javaslatokhoz.

ezt a nyomorult életet! Igazán nyomorult! Ezzel az ingerlékeny testtel! Én éljek így, akit a legkisebb változás a legjobb kedélyállapotból a legfűtöttebbbe, legrosszabbba vetett! *Türelem!* Azt mondják, tűrj! Jó! Legyen ez a jelszavam! Remélem, kitarok. El vagyok tökéve, hogy kitarok, míg a kérielhetetlen Párka kegyes lesz elvágni életem fonalát. Talán beáll a javulás, talán nem — mindegy! Ki fogom tartani! Már huszonnyolc éves koromban filozófnak kellett lennem; nem könnyű feladat; művészeknél kétszeresen nehéz!

Istenem! Te belátsz szívem mélyébe! Tudod, hogy mindig szerettem az embert, mindig kész voltam arra, hogy jót tegyek valakivel!

O emberek, ha ezt valamikor olvassátok, jusson eszetekbe, hogy igazságtalanul bántatok velem! És a boldogtalan vizsgálódjék, hogy talált magához hasonlót, — talált valakit, aki a természet minden akadályára ellene mérte mindent megtejt, ami tehetségében állt, hogy fölemelkedjék a becslésre méltó művészek és emberek sorába!

Testvéreim, Károly és ...! Mihelyt meghaltam, és Schmid professor még él: kérjétek meg az én nevében, írja le betegségem történetét és ezt a lapot itt csatoljátok betegségem leírásához, hogy a világ, amennyire lehetséges, legalább halálom után békiüljön ki velem!

Egyuttal kijelentem, hogy ti kettőn vagytok his vagyonom örökösei (ha ugyan szabad vagyonnak nevezni azt, amit hátra hagytok); osztózatoktól egymás közt becsületesen, férjétek bűszse jól, támogassátok egymást szeretettel. Amit ellenem vétettek, régen megbocsátottam; neked, Károly öcsém, különösen köszönöm, hogy a közelmúltban annyira ragaszkodtál hozzám! Kívá-

London, szeptember 1.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Washingtonból: A Kínában lévő nemzetközi csapatok visszavonásáról szóló levélre vonatkozólag ki kell emelni, hogy míg Oroszország azt indítványozza, hogy egész Kínából vonják ki a csapatokat, az amerikai indítvány csak a pekingi csapatok visszavonásáról szól. Jellemző, hogy Chaffee tábornok tovább is előkészsületeket tesz az amerikai csapatoknak Kínában telésére. A hadügyminisztérium részéről kijelentik, hogy a kormány nem kontemplálja a csapatoknak Kínából való kivonását.

(A hatalmak magatartása.)

Berlin, szeptember 1.

Bár illetékes körökben eléggé méltányolják az orosz visszavonulási javaslat fontosságát, mégis azt remélik, hogy a hatalmak között szükségképpen fennálló egyetértés az újabb nehézségeken is diadalmasodni fog. Az orosz-német viszony bensősége biztosíték arra, hogy a közös akció eredményét nagyobb differenciák nélkül el lehet majd érni.

London, szeptember 1.

Azt mondják, hogy Angliának az orosz javaslat dolgában adott válasza Salisbury miniszterelnök távolléte miatt nem kötelező. Az angol kormány feleletében egyszerűen kijelentette, hogy a jegyzéket megkapta, de nem tett olyan nyilatkozatot, amely Anglia jövődó kínai politikáját befolyásolhatná.

A londoni sajtó nagyon visszatasítló nyilatkozik az orosz javaslatról. A Times azt írja, hogy ilyen politika előnye nehezen érthető meg. Mit használna az olyan hatalmaknak, aminő Németország és Anglia, amelyeknek nagy kereskedelmi érdekeik vannak Kínában s ezért azt kívánják, hogy egy erős, a haladástól nem irtó kormányt alakítsanak, ha visszaállítják a régi reakciós pártot, amely ellensége a haladásnak s csak legutóbb a fölkelés és a követségek ellen történt támadások támogatásával betöltözte méltatlan cselekedeteit. A washingtoni Fehér Ház felelete teljesen létsza. Az Unio nem tehet döntő lépést, a míg a többi hatalom nem csatlakozik politikájához. Eddig a washingtoni kormány csak azt tudja, hogy Németország és Franciaország elfogadta az orosz javaslatot. Máskülömben szintén azon a véleményen van, hogy smint a dolgok most állanak, a régi uralom visszaállítása nem volna tanácsos. Pedig a csapatok visszavonásának az volna az eredménye, hogy a régens-császárné és a reakcionárius párt visszatérne a kínai fővárosba. Ezt aztán egész Kínában arra magyaráznák, hogy az idegen őrdegek nem merik a kínai fővárost megtartani.

London, szeptember 1.

A Reuter-ügynökség értesítése szerint a hatalmak között eszmecsere folyik a kínai kérdésben követendő politika dolgában. Az orosz kor-

nom, hogy kevesebb gondtal, boldogabban éljétek, mint én! Tanítsátok meg a fiaitokat arra, hogy erényesek legyenek. Csak az erény tehet boldoggá, nem a pénz; tapasztalásból beszéllek; engemet még a nyomorúságban is fölemelt; művészetemen kívül neki köszönhetem, hogy nem végezem le az életem öngyilkossággal.

Éljétek boldogul és szeressétek egymást. Minden barátomnak hálámmal adózom, különösen Lichovszky hercegnek és Schmid professornak! A hercegtől kapott hangszerekre valamelyitek gondot viseljen, de ne kapjatok össze azon, hogy melyiketek legyen; egyébként, ha hasznokra lehet, adjátok el; boldog lesztek még a síromban is, ha javatokra lehettek!

Rendben vagyok hát. Örömmel sietek a halál előbe. Ha korábban jön és megakadályoz abban, hogy alkotó erőmet kifejtsem: talán azt fogom kívánni, — komor, mostoha sorsom ellenére — hogy halaszsa későbbre jövőtelét. De zugalódni akkor sem fogok, mert hiszen egy kínos, retentő teherrel szabadít meg!

Isten hozzátok! Ne feledjétek el végképp halálom után. Megérdemlem ezt, mert sokszor gondoltam rátok és mind a kettőtöket boldoggá akartalak tenni!

Eddig van. Az elsárgult levelen mintha könnyek csillognának. Mintha ezek a könnyek keresztültörnék a bonni szekrény üvegét, mintha miriád csöppre szaporodnának és mint gyógyító harmatgyöngyök szállnának széjjel az egész világon, az egész mindenségben, mindenütt, ahol szenvedők vannak, akik nem tudják, hogy miért szenvednek?

mány a szövetséges csapatok visszavonását kívánja a békealkudozások megkönnyítése érdekében. Az európai kabinetek a legkedvezőbbben fogadják ezt a véleményt, amelyet előreláthatólag el is fognak fogadni. Közben fontolóra vették Li-Hung-Csang közbenjárásának kérdését is. A hatalmak kétség-telenül elfogadják Li-Hung-Csangot békeközvetítőnek, mielőtt megkapja erre a fölhatalmazást. Az a híresztelés, hogy Li-Hung-Csangot a tengerparagok Takuban fogva tartják, teljesen alaptalan. Li-Hung-Csang még Sanghaiban van és arra törekszik, hogy kollegáival a jelzett cél érdekében érintkezésbe lépjen. Illetékes körökben úgy vélekednek, hogy a csapatok visszavonása az egyetlen dolog, amit a mostani viszonyok között tenni kell. Azt hiszik, hogy Pekingnek az idegen csapatok által való további megszállása veszedelmes bonyodalmakat idézhet elő és ok nélkül izgatja a kínai lakosságot. Mindazáltal szükséges lesz, hogy a hatalmak tovább is megszánva tartsák a takui erődket és néhány más fontos sztratégiai pontot, amíg kielégítő föltételeket és garanciákat nem eszközölnek ki a kínai kormánytól.

New York, szeptember 1.

Mint a New-York-Heraldnek Washingtonból jelentik, elkerülhetetlenek tartják, hogy a nemzetközi csapatokat legközelebb visszavonják Pekingből, vagy pedig szakadás áll be a hatalmak között. De a szakadást nem várják, mert azt hiszik, hogy ha a többi hatalmak visszavonják csapataikat Pekingből, Németország is így fog tenni, ugyszintén Olaszország is, úgy hogy ez az intézkedés egyértelmű lesz. Egy hivatalnyk kifejezetten kijelentette, hogy biztosan tudja, hogy Oroszország bejelentett szándékát végrehajja és csapatait visszavonja, bármit válaszolnak is a hatalmak.

New York, szeptember 1.

A New York Herald washingtoni távirata jelenti: Öt hatalom hozzájárult Oroszországi javaslatához, hogy a hatalmak vonják vissza csapataikat Pekingből, két hatalom részéről ellenzés mutatkozott a javaslat elfogadásával szemben. Amerikai álláspontról a nemzetközi helyzet alig lehetne kielégítőbb. A két hatalom, mely Oroszországi javaslatát ellenzi: Németország és Olaszország. Ezek a hatalmak kétségbe vonták az idő elégséges voltát és Li-Hung-Csang felhatalmazását is. Franciaország a tárgyalások megindítása előtt pontos felvilágosítást kíván Li-Hung-Csang felhatalmazását illetőleg, de azt hiszik, hogy Franciaország megegyezésre fog jutni az Egyesült Államokkal, Angliával, Oroszországgal és Japánal. Azt hiszik, hogy Németország és Olaszország ez öt hatalom egyetértésével szemben tényleg kényszerítve lesz csapatait Pekingből visszavonni és Kínával tárgyalásokba becsatkozni.

London, szeptember 1.

Egy távirati ügynökség jelenti, hogy Anglia az amerikai és orosz kormányok tervére és indítványára azt felelte, hogy Peking kiürítése lehetetlen, mert akkor ismét megszállásoktól lehetne tartani, Li-Hung-Csang pedig nem vállalhat felelősséget a jövődó kormány tetteiért. Anglia tehát mindaddig nem rendeli ki csapatait Pekingből, míg ott megbizható kormány nem lesz.

(Pekingi követek távozása.)

Bécs, szeptember 1.

Mint a N. W. T. értesül, néhány követ a követség személyzetével már elhagyta Pekinget s utban van Tiencin felé. Dr. Rosthorn osztrák-magyar követségi tanácsos és felesége csatlakozott a távozó követekhez.

(Li-Hung-Csang kijelentése.)

New York, szeptember 1.

Li-Hung-Csang a newyorki Tribune című lapnak tegnap a következő táviratot küldte Sanghaiból: Az idegen csapatoknak Pekingből való kivonása megkönnyítene a békétárgyalásokat. Kétségtelen, hogy erőlyesen hozzájárul a rend helyreállításához, az idegenek megvédéséhez, a boxerek megbüntetéséhez és elnyomásához. — Fungfang kínai követ azt mondja, hogy Li-Hung-Csang kétségtelenül meg fogja tartani ígérését.

Olvasmány a szünidőre.

Az „En Ujságom“ meséivel, verseivel, elbeszéléseivel, gazdag, változatos, mulattató tartalmával, gyönyörű képeivel a legszebb, legjobb képes heti magyar gyermeklap. Szerkesztő Pósa bácsi. — Negyedévre csak 2 korona.

Kiadóhivatal: Budapest, Andrassy-ut 10. szám.

## (A Jangce völgyéből.)

London, szeptember 1.

A Timesnak jelentik Sanghaiból 30-iki kelettel a vanhvai kormányzónak egy ma ideérkezett távirata azt jelenti, hogy egy császári rendelet ufásította Csucusziant és Hszutungot, hogy délre menjenek és pihenteljék ki, milyen magavisleletet tanúsítanak a Jangse-völgyi tartományok alkirályai. A megbízottak már el is utaztak Paotingfuból. Liuksunji alkirályt, akinek egészsége a legutóbbi események következtében nagyon megrongálódott, ez a hír állítólag nagyon nyugtalanítja s ezért Nankingba hívatta Sengot.

Ez a hír, ha csakugyan megerősítést nyer, kétségtelenül nagyon komoly, mert a két alkirály teljesen hű maradt a császárhoz.

Ugyanennek a lapnak jelentik Tokióból 31-iki kelettel: Minthogy az amoji kínaiak kezességét vállalták a személy- és vagyombiztoságért, a japán tengerészkatonákat ismét visszavonják, noha bizonyítékok vannak arra nézve, hogy Formosa miatt megújult a japánellenes mozgalom.

## (Waldersee uton.)

Aden, augusztus 31.

G.óf Waldersee ma délnán itt kikötött. A tábor-nyogot katonai tisztelgessel fogadták.

## (A német birodalomgyűlés.)

Berlín, szeptember 1.

A lapok mind megegyező értesítéseket közölnek, a melyekből kitűnik, hogy gróf Bülow külügyminiszternek semmi kifogása sincs az ellen, ha a birodalom gyűlést összehívják. A külügyminiszter, a lapok közlései szerint, teljesen késznek nyilatkozott arra, hogy a kormány kínai politikájáról felvilágosításokat adjon a birodalomgyűlésnek.

Ezeket a híreket utjabban a Hamburger Correspondenz félhivatalos jelentése is megerősíti, amely szerint a mostani politikai helyzet azt a benyomást kelti a kormányférfiakban, hogy már ideje volna a birodalmi gyűlés egybehívására irányuló erős áramlatnak engedni és a kormány céljait és azok elérésének módjait az ország színe előtt tárgyalni.

## (Vegyes hírek.)

London, szeptember 1.

A Standardnak jelentik Sanghaiból 30-iki kelettel: Az Oregon amerikai hadihajó és a Kurjüst Friedrich Wilhelm, Brandenburg, Weissenburg és Halle német hadihajók azt a parancsot kapták, hogy Vuszungba menjenek.

Frankfurt, szeptember 1.

A Frankfurter Zeitungnak táviratozzák, hogy Tiencin környékén naponként véres összeliakozások vannak a boxerekkel. Az európai katonák a fogoly kínaiakat kíméletlenül jöbe lövik. Lutai közelében nagy erődívenyeket kell még a szövetségeseknek bevenniük. Ez a feladat a német csapatoknak jut.

Pekingben nincs hiány italban, ételben. A német követségen az érkezőket behűtött pezsgővel várták.

Brüsszel, szeptember 1.

Egy sanghaji távirat szerint Kína belsejében feketeszázalok pusztítva vonulnak Hongkong felé. Tiencin és Peking körül boxerek bukkantak fel. Pekinget tízezer főnyi szövetséges sereg őrzi s megszállva tartja a Tiencinbe vezető utat.

## Peking bevétele.

London, szeptember 1.

Peking bevételéről most a következő részletes jelentés érkezett:

Mikor Chaffes tábornok a 14. gyalogezreddel felvonult a tatarislon, főúlról azt kiáltották az amerikai tengerészkatonáknak:

— Igen jókor jönnek. Szükség van rájuk.

Chaffes tábornok erre azt kérdezte:

— Hogyan juthatunk be?

— A osztonán át, — volt a válasz.

Chaffes osalódottan nézett körül és az utolsó angol csapatok után bevontul a kapun át, de azért éppen olyan lelkességgel fogadták, mintha elsőnek érkezett volna oda. Teschsbury misszionárius azt kiáltotta:

— Éljen az amerikai zászló!

Az asszonyok kendőiket lobogtatták. A katonák élették az asszonyokat. A követségre bevonult csapatok csodálkozva kérdezték, hogy garden party-t rendeznek-e? Azt váriák ugyanis, hogy az ostromlottakat sokkal rosszabb állapotban találják, hanem azért a megszabadultak és a szabadtérre külsője között nagy volt az ellentét. Macdonald követ simára volt borotválva és kifogástalan tennisöltözet volt rajta. Conger amerikai követ megjelenése szintén kifogástalan volt. Köröskörül hőgölyek állottak világos nyári ruhában. A civilek közül csak néhányan voltak a gyűverre. A másik oldalon álltak a katonák, lesoványodva, borzas szakállal, piszkos egyenruhában. Alig vánszorogtak, majdnem összerogytak és a verejték csorgott róluk. Közlebről nézve, az ostromlottak is sápadtak és soványak voltak. Olyanok voltak, mint a rokkantak. A kerítés minden darabján meglatszott, hogy milyen barokk folytak itt. Különösen föttunt egy hely rússan hantolt sírókkal, fakeresztékek körítve. Ot gyermekúsr is volt azon a helyen. A másodtitkár háza, amely kórházul szolgált, tele van sebesültekkel, akiket francia apácák ápolnak. Volt olyan idő is, hogy négy kivételével ott feküdt az egész japán kontingens. Pincék is vannak ott, amelyek menedékkül szolgáltak a bombák ellen, de nem igen keresték föl ezt a menedékhelyet. Egy fekete deszkán mindenféle figyelmeztetések voltak, így például:

Ma erős lövöldözés várható.

Asszonyoknak és gyermekeknek tilos a kertbe menniük. Készlet hiánya miatt ezentul csak kilenc óráról tíz óráig lesz főzélék- és tojás-vásár.

A löhust meg kell vizsgálatni az orvosokkal.

Conger amerikai követ az első titkár házában lakott. A francia kontingens a kert pavillonjában tanyázott. Bámúlatos volt az asszonyok bátorsága. Annyira megszokták a lövöldözést, hogy alig lehetett visszatartani őket attól, hogy a kertbe menjenek. Mikor valaki azt ajánlotta, hogy a cungli-jámentől élelmiszereket kérjenek, mindig akadt néhány ember, aki azt mondta:

— Inkább éhen halunk.

Az élelmiszerek szállítása különben is csak frázis volt és amit küldtek, rendszerint csak egy napra volt elegendő. Ha húst kértek, azt választotta a cungli-jámen, hogy húst a hadiállapot miatt nem küldhetnek.

A parkban kifüggesztették a cungli-jámennek egy kiáltványát, amely a lakosságot felszólította, hogy az idegeneket mind öje meg, mert az idegenek a takui erdők megtámadásával háborút hoztak Kínára. A követségeket július 17-ikétől 25-ig erősen támadták. Július 25-étől, a mikor a kínaiaktól többször megszegett névleges fegyverszünet megkezdődött, augusztus 3-ig nem bántották a követségeket, csak itt-ott volt egy kis ellenségeskedés.

Augusztus 3-ától 11-éig élénk puskatűzelést folytattak a kínaiak és ágyukat állítottak fel. Az ostromlottak legtöbb védőeszköze egy régi ágyú volt, amelyet az amerikai tüzérek mos megtaláltak és egy orosz ágyúvalpál állítottak. Észrevették, hogy az olaszok töltenyei éppen hozzá illenek. Az ágyút nemzetközi ágyúnak nevezték el.

Az ostromlottak természetesen egy találták, hogy kiszabadításuk nagyon soká késik, de azért sohasem estek kétségbe. A kínaiak maguk is beismerték, hogy az ostrom alatt 3000 emberük esett el. Az ostromlottak takarékoskodtak a lövészekkel és csak akkor löttek, ha biztos célt láttak. A kínaiak ellenben mákaosul, de terv nélkül lövöldöztek.

Éjelenként az ellenség előbbre toltá torlaszait. A sötétség leple alatt a kínaiak követeket hordtak. Reggelre ezután az idegenek megint új falakat láttak, amelyek néhány lábnyira közelebb voltak a követségekhez. Végre a torlaszok már oly közel voltak, hogy meg lehetett hallani a kínai tisztek beszélgetését. Az utolsó éjjeleken hallani lehetett, amint oda kiáltják katonáiknak:

— Rajta! Föl, az idegenekre! Irtsátok ki őket, mielőtt a szabadtérre megérkeznek!

A kínai katonák erre azt választották, hogy az idegenek szuronyával nem szállhatnak szembe.

A szabadtérre előtérül a kínaiak több ezer lövest tettek, amelyeket az idegenek csak két lövéssel viszonzoztak. A kínai tüzérek nyilván gyöngébbek voltak azoknál, amelyek Tiencinben megtámadták az idegentelepet.

Peking felszabadítása emlékezetes hadütközlet volt, mert a négy napon, amely majdnem egyáltalán nem volt

összekötöttesben egymással, rendkívül gyors utat tet egyetlen igen napon igen egészen rövid időben. A kínaiak ellenállása utközben napról-napra gyöngült. A város védelme a kínaiak részéről rendkívül gyöngye volt. A japánok, akik még a város északi részén ostromolták a falat, még nem nyomultak be a városba. Ugy látszik, a kínaiak ott koncentrálták haderejüket és ez által aránylag megkönnyítették az angolok és amerikaiak benyomulását. Az angolok a keleti fal közepén, a követség közelében levő Stoc-kapun keresztül nyomultak be és azért érték el legelőbb a követségeket. Az amerikaiak a osztonától balra vonultak be kitűnő fedezet alatt. Egy Reidy nevű százados egy dombról lövette a Csü-lu kapun túl levő pagodákat, amíg a gyalogság közelvellenül oda nem ért. A kínai lövészek tüzelése közben néhány század fölkapaszkodott a kapu mellett levő falszögletre. Azután az amerikaiak és az oroszok benyomultak a kapun a nélkül, hogy nagy ellentállásra találtak volna, de a tatarial utjának az a része, amelyen a katonák előnyomultak, a bástya felől puskatűznek van kitéve. A csapatok egymásután rohantak végig az utcákon.

A csapatok előnyomulása alatt legrosszabb volt a menet utolsó öt napja. A katonáknak iszonyu viszonytalanságokkal kellett megküszdeniük. A hőmérő majdnem száz Fahrenheit-fokot mutatott, sőt néha még melegebb volt. A csapatoknak laza homokos földön és ritka magas gabonával bevetett szántóföldeken át kellett haladniuk. Legnagyobb ellentálló képességet a japánok tanúsították. Szállító szolgálatuk is a legjobb volt s azért ők jártak elül. Utánuk az oroszok álltak legjobban a viszonytalanságokat. Az angolok és amerikaiak megfeszítették minden erejüket, hogy velük versenyezzenek. Fukusima tábornok azt mondta később, hogy a csapatok két nappal előbb érthettek volna el Pekinget, mint ahogy tényleg elérték. Ez igaz is, mert a japánok, úgy látszik, nem sokat pihennek. Lovasságuk és földérintő járóőreik keresztül-kasul járták a vidéket előre és mind a két oldal felé. Előőreik állandó érintkezésben voltak az ellenséggel és úgy szorongatták, hogy a kínaiak kénytelenek voltak eldobni takaróikat, fűzőszerszamaikat és fölösleges ruhájukat. Az amerikaiak közül naponként néhány száz katonára maradt vissza a hadtestüktől a nagy hőség miatt. Még az indiai bonnszüllött csapatok is majdnem ugyanannyit szenvedtek.

A nemzetközi csapatok utját halott katonák és döglött lovak jelölték meg. A katonák folyton az iszapos folyóból és az utmenti kutakból ittak, aminak vérhas volt a következménye. A japánok és az oroszok nagy előnyben voltak a többi csapatokhoz képest. A leghűvösebb reggeli és esti órákban masírozniak. Mintogy négy hadsereg ment egyetlen egy uton, a legvállalkozóbb szelleműek voltak urai az utnak. A többieknek utánuk kellett menniük. Legtöbbit szenvedtek az amerikai csapatok. Végre már annyira el voltak csigázva, hogy a tisztek csak azzal tudták őket még fölbátorítani, hogy büszkeségükre appelláltak és az angolok és oroszok példájára utáltak.

A hadsereg podgyászkiérlete páratlan látvány volt. Kulik, kocák és állatok mérföldnyi hosszúságu sora követte a csapatokat. Volt ott mindenféle alkalmatosság a parasztszekértől az urifogatig. Utközben minden kínai embert, minden lovat, minden öszvért besorozták a podgyászkiérletbe. A japánok tehenekkel vittek málhájukat, az oroszok tevékkel. A kínaiak podgyaszos taligákat huztak és majdnem ketségbeestek a nehéz teher miatt. A folyón fölfelé a kulik 200 oszontát vontattak, amelyeken lövészek voltak. Ha a kínaiak tamadólag léptek volna föl, a nemzetközi csapatok podgyászkiérletének nagy részét könnyen elvehették volna kis oldaltámadásokkal és a kísérő személyzetet fölkoncolhatták volna. Mikor kitűnt, hogy ellenség elvesztette bátorságát, a tábornokok minden erejükkel azon voltak, hogy a csapatok előnyomuljanak. Csak az az inség, amelyben a pekingi idegenek voltak, indokolhatta, hogy a csapatoktól olyan erőfeszítést követeltek.

Taku, szeptember 1.

Pekingben még egyro nagy arányokban folyik a fosztogatás. Egy csoport kínai katolikus körülbelül három hónapon át erősen tartotta magát a szomszéd Paotingfu községben a kínai rendes katonaság és a boxerek tamadásai ellen s megvédte az ottani misszionáriusokat és családjukat.

## HIREK.

## Defilíring.

Berlin, szeptember 1. (Wolff-ügynökség.) Waldersee gróf tábornagy Adenből tegnap táviratot küldött Vilmos császárnak amelyben ezt mondja: Mikor a Sachsen birodalmi postagőzös az adoni kikötőbe érkezett, a La Champagne francia csapatszázalóhajó zeneszó és a legénység burrázása mellett közvetlenül a Sachsen mellett Colomoe felé utjút. A Sachsen földézetén a Marsellaiset, a francia hajón ma mindnegyidejűleg a német himnuszot játszották. A Sachsen délután öt órákor folytatta utját.

Egy híres, nevezetes Jászó nevű ember, jó családból való s ami őt magát illeti is, gavallér ifju, elindult Kolchisba az arany gyapjúért. Hősünk egyéni karaktere már eleve kizárja azt, hogy kételkedjünk vítezi hajlandóságaiban. Harci ménje úgy prűskölt valahol a parton, hogy talán tüzet is okádott. Régen történt az eset, akkoriban megesezt az ilyesmi. S míg lassan és óvatosan szelte a habokat a gálya, szembe jött vele egy másik vízi jármű. Jászón elmerengett rajta. Léhák és kedvesek, akik hálókáznak rajta s némelyik közülök fura instrumentumokon játszott, olyik-olyik pedig csak éppen, hogy csáb volt az a bizonyos lenge báj, amittől őrizzen az isten. Jászón nagyot bámult. — Bánja a kutyám a gyapjút, — mondá és ő is furulyát illesztte ajkához s azalatt csakugyan erre-arra cibálták a kutyák a gyapjút. — Waldersee elindult Kínába sok nagy vizen keresztül és odáig se azon az uton, amin például a nyilvessző repülne el a tengeriz. Nem bánta hogy ha ünneplik is kissé erre-arra. Aztán hajóra ült és nyakdült a viznek. Azalatt pedig a muszka és a yankee kifuruncvancigotta a gazdját Kínából. A császár azt mondja, hogy roppant sok emberfelelő lehántott gyapjút akar, a gróf elment, hogy majd hoz. A többi pedig szerényen kijelenti, hogy már elég. Az idő nem alkalmas arra, hogy együtt operáljanak. Igen sokan vannak. S Waldersee csak uszókál a vizeken. Van már eseménye is. Jött egy francia gőzös s te röpültek az árbocokon a zászlók, a tamburmajor összeordította itt is, ott is a bandát s a francia bombardon a Wacht am Rheint bömbölte, míg a porosz pikula a Marsellaiset visitotta. A telegramm különben alaposabban szölt, az a telegr mm, amit az esetről a német császár kapott.

Szóval: defilíroznak a katonák jobbra-balra a vizeken — s aztán, hogy mi lesz még, azt még talán a cár ő felsége se tudja. Vilmos császár semmiesetre se. Sőt ez a kérdés a maga mai mivoltában kezd már unalmas lenni. Egy pár ezer kinézer ide vagy oda, nem sokat határoz még nekik se, a négyszáz milliónak, hát miért fájduljon meg miattuk éppen a mi fejünk. Ha itt valahol a közelben ha elkezdene dolgozni egy kis difteritisz, belesáppadnánk a rémületbe, de ki láthat el olyan messzire. Az érdekes eset éppen a sok defilírozásból alakul ki. A hogy a zászlók fölröpülnek az árbocra és ahogy a tengeren erről meg arról a fedélzetről is recsegní kezdenek a kicsi meg a nagy trombiták. Az együtt es akció külső formáiba, a kölcsönös gavallérkodásba lassan-lassan beleulad a revans eszméje. Addig mosolyogtak egymásra úgy, hogy a zsebre vágott kezük ökölbe szorult, míg elfelejtették a haragot.

S ha ez lesz a kínai expedíció egyetlen eredménye, akkor is olcsón jutottunk

hozzá. Európa tudniillik már öreg és podagrás is kissé. Hol a térde nyilalik, hol a nyakába hasogat bele a vénség és véges-végig korog a hasa, mivelhogy a kenyérre valót mind-mind Kruppék teszik zsebre. Szeretne már pihenni egy kicsit.

(Th.)

## Nyílt levél

a Neue Freie Presse címére.

Tisztelt szerkesztőség!

Barátaim figyelmeztetnek, hogy báró Dóczy Lajos ma visszafizeti nekem a kölcsönt az Önök újságjában. Kemény kritikát mondtam a verseiről és a drámáiról s ő ma megcsipked, még pedig szokása szerint *szó-játékkal*, ami — Önöknek is megnomom — egészen reá vall. Az az ő elméssége, hogy játszik a szavakkal.

De nem akarok ezuttal ajtóstul a házba rohanni, bár ellenfeleim szívesen fogják rám, hogy az a természetem.

Az Önök újságja ma táviratban emlékezik meg arról a tanulmányról, melyet a szerkesztésében megjelent *Budapesti Szemle* a bosnyák mohamedánok helyzetéről közöl. Közbevetőleg megmondhatnám, hogy becses lapjuk nem akarja a tanulmányt a Kállay Béni szerkesztésének külön megemlékezésével érdekesebbé tenni s ez nekem nagyon tetszik. Én sem közöltem a szerző nevét s nem izlésem szerint való az érdekesség, vagy divatosan szólva, a szenzáció hajhászása. Egyáltalán nem szeretem a szenzációt. De nem erről van most szó. Az Önök újságja azonban, mikor illendőség szerint idézi a forrást, a szerkesztésében megjelenő folyóiratot — *Budapesti Szemle* névvel említi.

Ez az, ami nem lehet sajtóhiba.

Tisztelt szerkesztőség, idestova télszadzaj, hogy írok s ha ritkán vezsem is kezembe a tollat, de korrigálni elég rege van alkalmam. Hiszen szerkesztő vagyok s a korrektorokban olyan kevéssé lehet megbízni. Ismerem tehát a korrektorok természetét, vagy divatosan szólva, a korrektorok természetrajzát. Az a bécsi korrektor, — vagy ha már a nyomda volna a ludas — az a bécsi szedő semmiesetre sem hibázott volna éppen a *Szende* szóra, amit divatosan mi is *naiv*-nak szoktunk írni. A korrektor vagy a szedő esetleg mezakadt volna a *Budapesti Szemle* vagy mondjuk a *Budapesti Zerge* kifejezések-nél, vagy valami egészen értelmetlen szót szedett és korrigált volna a *Szemle* helyébe. De nem így történt. Az Önök újságja az egész táviraton keresztül *Budapesti Szendét* mond a *Budapesti Szemle* helyett — és ebben ismerem én régi ellenfelemlre: báró Dóczy Lajosra. Oh ezt csak ő követhette el. Egész B. cs városában nincsen más ellenségem, csak ő. Vagy mégis talán *Thallóczy* lett volna? Mert az is szívesen elméskedik.

Helyreigazítást nem kívánok. A helyreigazítás csak figyelmeztető a magyar sajtót, hogy keressék ki az ellenem írott maliciát. S nagyon szívesen keresnek ki, holott így észre se fogják venni, amilyen felületes ez a sajtó olvasónak. Tehát ne tessék helyreigazítani. Csak éppen a magam tájékoztatására kérem szíves válaszukat, hogy csakugyan báró Dóczy Lajos volt-e vagy esetleg mégis *Thallóczy*? Sajtópört nem fogok ellenük indítani, de meg akarom mutatni az ismerőseimnek, hogy nem vagyok olyan öreg és ma is elég tisztán látok még.

A tisztelt szerkesztőségnek

Buda-Pest, 1900. szeptember 1.

régí tisztelője

Gyulay Pál.

Ezt a levelet, azaz hogy az impurumát ma délben találtam a Sándor-utca elején. Nem tudom egészen bizonyosan, hogy csakugyan az öreg Gyulay írta-e s ha írta, csakugyan elküldötte-e: de majd lesz talán valami nyoma holnap a *Neue Freie Presse*-ben.

Mert ma csakugyan benne van a — *Budapesti Szemle*...

K.

## Tanítók naptára.

Nem is könyv ez, amelyről szó van. Több annál — kalendárium, telve hasznos tudnivalóval. Majd kicsordul belőle a sok okos tanács.

Az elején órarend, aztán naptár, aztán pénztári napló, bélyeg-skála, a fölséges királyi ház és osztályzati jegyzék. A végén üres lapok, arra ráírhatja a gondolatait, akinek van. Ez a magyar tanító kalendárium, melyet most, hogy olyan sok apró gyereket hoznak föl újra, százával árulnak a könyves boltokban. Illik tanulni ebből a könyvből is. Elvégre a kalendáriumtól okosodott meg valahol egy egész ország, abból szivta kulturáját. Miért ne akadhatna valami érdemes ebben az egy kalendáriumban is?

Az érdemes valami az a nagy szomorúság, ami a hiányokból és a nélkülözésből fakad. Mert teszem azt, bajos el nem szomorodni azon, hogy a budapesti néptanító olvasóvan a szeptemberre előrt szenzumot, illet talál a kalendáriumában:

A néptanító üzenője.

E hónapban megkezdjük az alvó szemzést. Gyűjtjük a szilvماغot és elvesztjük. Vissza csipetjük a buján növő oltványok hegyeit s kiásatjuk a gödröt, az őszszel ültetendő fák alá.

Nézem pedig ezek után a szomszéd ház pusztá falát, melyre igen nagy betűvel van felírva a Van Houten Cacao. Egy kis nyíláson az ég is látszik, valaminthogy kétoldalt betegesen sárguló fákat is látok az utcán. Mindez azért van így, mert a népet tanítom én is, még pedig a fővárosi népet.

Csunya irigység költözködik a lelkembe s haragosan do om féltre a naptáromat, amely ilyen badar tréfát csinál velem.

Hol kezdjem meg a szemzést? És hol csipjem vissza a buján növő oltványokat? És hol ássam a gödröt az ültetendő fák számára?

Istenem, ha volna, ha lehetne egy tenyérszíni helyeckém, ahol oltványok is vannak s egy kis földem, amelyben ásni is lehetne. Csak egy ásonyomnyit!

De a naptárnak engedelmessékedni kell. A jó tanító engedelmessékedik és a naptár azt is előírja, hogy gyűjtsük a szilvماغot.

— No ezt lehet — gondoltam s elindultam. Végig az aszfalton, végig. És találtam. Sokat találtam.

Egy fővárosi néptanító

Budapest, szeptember 1.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Augusztus 31-én új előfűze és nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetésük ezen a napon lejárt méltóztatassanak a megújításról dejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Lapunk legközelebbi száma hétfőn délelőtt jelenik meg.

— Személyi hírek. Konrad bajor herceg nővérének Augusztus 10-én születésnapja. A toskánai nagyherceg ma délután B.-csből Budapestre érkezett, a keleti pályaudvaron megebedett és a legközelebbi vonattal Gödöllőre utazott.

— Kihallgatás. Bécsből jelenti egy táviratunk, hogy gróf *Szechenyi* Gyula, a király személye körüli miniszter ma délelőtt hosszabb kihallgatáson volt ő felségénél.

EDLACH gyógyintézet

A'ls-Ausztria, 15 percnire Payerbachtól. Reichenau. Tulajdonos: Dr. Konrad. Gyönyörű napos, széles övűt 1-kévszen, 600 m. mag. a tenger szinje fölé. Tejes vizgyógyó. — Intézet gyógytorna számára. — Összes díj-takarék. — Legnagyobb kényelem. — Rendkívül enyhe őszi klíma. — Víz. vizigítás. — Egész éven át nyitva. — Edlachi városközi telefon 2. sz. Prospektussal és értesítéssel szolgál az igazgatóság.

— **A király Schönbrunnban.** Bécsből jelentik, hogy a király ma reggel Ischből odaérkezett s kihajtatott Schönbrunnba. Gróf *Goluchowski* külügyminiszter tegnap érkezett vissza Bécsbe. — **Krakkóból** jelentik, hogy a királyt, aki a Jaslo melletti nagy gyarkorlatokra szeptember 10-én érkezik oda, ünnepélyesen fogják fogadni. Az ünnepi fogadtatás híré legutóbb megfogadták, ezzel szemben azonban most a fogadtatás hivatalos programját közlik. A király, aki késő este érkezik a Nordbahnon, a nagy teremben fogja fogadni a tartományi funkcionáriusokat, az autonóm testületeket, Krakó város és az egyházak küldöttségeit. Gróf *Piminsky* helytartó és gróf *Badeni* tartományi marsall Krakóból Jasloig a király kíséretében marad.

— **Guzella hercegnő elutasása.** Ischből táviratozzák, hogy *Guzella* bajor hercegnő ma délelőtt 11 órakor onnan hazatartott. A pályaudvaron az arisztokrácia megjelen, hogy elbucsuzzák a hercegnőt. Nehány perccel később királyunk másik leánya *Mária Valéria* hercegnő is elutazott gyermekeivel haza Walliseba.

— **József főherceg balesete.** Szomorú hír érkezett ma *Alesuhról*; *József* főherceget, — mint mely megilletődéssel értesülünk, — sajnálatos baleset érte. Katonai szemleutjából való visszatérése után eltörte a ballabát. Szerencsére nem veszedelmes a főherceg állapota. A baleset tegnap este történt. A főherceg sótálni ment az alesuthi erdőbe és sötét volt már, mikor visszaindult a kastélyba. Utközben megbotlott és egy gödörbe esett. Kísérői rögtön odasiettek, föl-emelték és bevitték a kastélyba, ahol ágyba fektették. Az udvari orvos megállapította, hogy a főherceg lába bokában eltörtött, remélhető azonban, hogy az alesuthi kastélyi beteg, mihamarabb felépül.

— **Frigyes főherceg Tatán.** *Frigyes* főherceg, a pozsonyi hadtestparancsnok — mint Tatáról jelentik — augusztus 20-án a hadgyakorlatok megemlézésére Pozsonyból Tatára érkezett. Aznap este a várkastély ura, gróf *Esterházy* Ferenc nagy lakomát rendezett a főherceg tiszteletére, amelyen sok meghívott főúr és tiszti vendég is részt vett. A lakomára a vár *Perhes* Béla cigánybandáját is odarendelte a főhercegtől s ez felváltva játszott a 12-ik ezred zenekarával. *Frigyes* főherceg ma a délutáni gyorsvonattal visszautazott lakóhelyére.

— **Egyházi zene.** A Mátyás-templomban szombaton a tíz órai zeneszolgálat alkalmával a következő miséket adták elő. És pedig 2-án *Brosig* F-moll, 8-án, kisasszony napján *Mozart* F-dur, 9-én *Belczay* Gyula F-dur, 10-én, a kirákné halálának évfordulóján *Vavrinecz* Mór rekvieme, 16-án *Schweitzer* D-moll, 23-án *Vavrinecz* E-moll és 30-án *Mozart* B-dur miséje.

— **A földmivelési miniszter Kolozsváron.** *Dányi* Ignác földmivelési miniszter — mint Kolozsvárról jelentik — tegnap este közöletes bejelentés nélkül odaérkezett a gazdasági kiállítás megtekintésére. A miniszter ma délelőtt megtekintette a kiállítást; délután pedig a kolozs-monostori gazdasági tanintézet gazdaságában tervezett építkezések ügyében határozott s végleg megjelölte a helyet, ahol az építkezés történjék. A miniszter ugyanis az erdélyi római katolikus státusz-birtokokat a kolozs-monostori gazdasági tanintézet nagyobb szabású fejlesztése szempontjából esere után tulajdonjogilag megszerzte. A miniszter holnap reggel erdélyi tanulmányútjára indul, mely több napig fog tartani s a telepítési kérdések megoldásával van kapcsolatban.

— **Megbüntetett olasz konzul.** Rómából táviratozzák, hogy a kormány visszarendelte New Yorkból *Branca* olasz konzult. Azzal vádolják őt, hogy nem tett jelentést kormányának az ottani anarchista-szövetkezéstről, pedig anonim levelek révén tudomása volt a newyorki anarchisták gyilkos terveiről.

— **Hauszmann tanár ünneplése.** *Hauszmann* Alajos műegyelemi tanárt, a budai királyi várpalota építőt a párisi vilákiállításán a „grand prix”-vel tüntették ki. E kitüntetés alkalmából tisztelettel és munkatársai ma este fényes lakomát rendeztek tiszteletére a Royal-fogadóban, ahol megjelent *Tarkovitch* József miniszterelnöki államtitkár, *Podmaniczky* Frigyes báró, a közmunkatanács elnöke, a közélet, az építész, művész- és iparosvilág számos kiemelkedője. A felköszöntök sorát *Thék* Endre kezdte meg, lelkes beszédben éltette a királyt. *Fucher* József Hauszmann tanárt köszöntötte fel, aki meg munkatársait éltette. Tisztózt mondtak még *Zsolnay* Miklós, *Roskovits* Ignác, *Neuschloss* Mercol, *Gyömrői* Manó stb.

— **Andrée híradsása.** Három év óta várják az északi sark felől a hírt: mi e-ett meg *Andrée*vel, elérte a póust? Egy pár apró, jelentéktelen nyomon kívül azonban semmit sem bírtak felkutatni, ami a három merész svédnek sorsára vonatkoznék. Most végre megtalálták *Andrée* első bővebb postáját, amelyet légi utjéről az alatta tovaögrögő föld embereinek küldött. Egy stockholmi táviratunk szerint ugyanis a grendali (Norvégia, finnmarkeni kerület) elüljáró jelenti az *Affenbladet*-nek *Skjerveoból* augusztus 31-iki kelettel:

*Andrée* 4. számú bójáját itt megtalálták. A bója tartalma a következő:

A 4. számú bója az első, amelyet kivetettünk és pedig július 14-én délután. Utunk eddig szerencsés volt. Körülbelül 250 méternyi magasságon vagyunk. Irányunk eleinte észak felé, 10 fokkal keletre vitt. Az iránytű nem mutat eltérést. Később észak felé, 45 fokkal keletre vitt utunk. Az iránytű nem mutat eltérést. Délután 4 óra 45 perco, greenwichi középido. A postagyalombokat elküldtük. Nyugat felé repülnek. Most jég fölött vagyunk, amely nagyon széthasadozott. Az idő pompás. A hangulat kitűnő.

*Andrée, Strindberg, Fränkel.*

Fájdalom, ez a híradsás édes-kevésről ad felvilágosítást. Nem tudjuk meg belőle a földrajzi pontot, amelyen *Andrée* ezt a bóját a tengerbe dobta. A levélben foglalt keltezés tanúsága szerint a légi utasok a bóját felszállásuk napján dobták a tengerbe. *Richthofen* geográfus úgy vélekedik, hogy *Andrée* körülbelül azon a vidéken járt akkor, amelyet *Ferry* az 6 északsarki utján elért, azaz az északi szélesség 82°45 foka alatt. Ennek a bójának ledobása után egy órával *Andrée* még egy bóját vetett a tengerbe, amelyet, mint annak idején megirtunk, 1899. május 14-én találtak meg Island partján. Az utolsó híradsás egy galamb hozta: ezt *Andrée* két nappal utra-keite után bocsátotta szabadon. A galamb lábára kis papírszelet volt kötve ezzel a két szóval: Minden rendben. Azóta találtak több bóját, amelyek az *Andrée* légömbjéről valók. Ezeket romlott állapotban halaszták ki, a fedéltek le volt csavarva s nem volt bennük egy sor írás sem.

— **Az új püspök.** *Dr. Kohl* Medárdot, a herceprímás érdemes titkárát, akit nemrég címzetes püspökké neveztek ki, ha a herceprímás egészsége megengedi, az esztergomi székesegyházban szentelik fel. Ellenkező esetben *Kohl* Medárdot a házi kápolnában szentelik föl. Minden valószínűség szerint a főszentelést maga a primás végzi s mint komszekrátorok *Császka* György kálócsei érsek és *Boltizár* József püspök fognak szerepelni. A határnapot akkor tűzik ki, ha a főszentelésre vonatkozó főbatalmazás Rómából megérkezik.

— **A hatföldi lelkész.** *Ruppert* Ernő, *William*, *Cascoquio* Cecil, a hatföldi pap. A vezetőknévtől nehezebb kiválogatni a hosszú címéből, mint a liberalizmusát abból a felhívásból, melyet a hatföldi biciklista vendégekhez intézett. A tiszteletes ur észrevette ugyanis, hogy a biciklin érkező hatföldi vendégek azért nem jönnek az Isten házába, mert a bicikli kosztumban nem tartják illendőnek a templomba járást. A hatföldi lelkész összehasonlította az értékeket s ki-sült, hogy nagyon jó az, ha bicikli ruhán járnak az emberek templomba, mintha sehogysem járnak. Ennél fogva azt a meghatóan egyszerű megoldást találta, hogy felhívta a biciklistákat, hogy kosztümjökre való tekintet nélkül jöjjenek a templomba, mivelhogy az egészen mindegy az Istennek.

— **Umberto titkos jótékonyága.** *Domenico* Carioletto ezredes, a Provincia di Padovában elmondja, hogy Umberto király navonkint százötven ezer lírát külön tett, amely összegéről a királyi ház miniszteriumának a számláiban nincs kimutatás. Ezek a pénzek állandóan olyan szegény családok segítésére szolgáltak, amelyek életüket, vérüket Italia újjászülésére áldozták.

— **En voltam — írja az ezredes — az 6 nagy-lelkűségének a végrehajtója...** Es amikor értesíttem, hogy megbízását teljesítettem, csaknem mindig ezt mondta:

— A kivanásaiak meg ne tudják ezt.

Azok az összegzek, amelyeket így elajándékoztok, sokszor az ötven ezer lírát is meghaladták. A pénzt mindig *Marchi*, a komornik hozta titkon a hazamba, minden nyugtávan mellőzésevel s arra az esetre, ha nem voltam otthon, az volt az utasítása, hogy feleségemnek adja át. Csak egyetlen egyszer, amikor valami sürgős esetről volt szó, küldötte el *Lambarini*-t, a királyi ház főigazgatóját négyven ezer líraval s akkor ezt a nyugtávannt kellett kiáltanom: „Elszem, hogy négyven ezer lírát az ismert célra átvettem.” Ez azon a napon történt, amikor a király Rómát odahagyta, hogy *Misoboni* Viktor *Emanuel* szobrának a leleplezésén jelen legyen.

— **Báró Appel kitüntetése.** A hadsereg rendeleti közlönyének ma megjelent száma a következő legfelsőbb kéziratot közli:

Kedves báró Appel lovassági tábornok! A legteljesebb egészségekben és tetterőben áll meg Ön a 60-ik tényleges szolgálati év betöltésének ritka ünnepét. Hadseregem, az Ön lovagias személyében dicső emlékeket látván megtestesülve, meg tudja becsülni a magasztos kötelességek iránti leghevőbb odaadás fényes példáját, melyet Ön mindenkor nyújtott. Szíves kívánataimat fejezem ki önnek jólétben, boldogságban és tiszteletben gazdag további jövője iránt és a habortuban úgy, mint a békében mindenkor kitűnő szolgálatait újabb hálásan elismerve *Szent István* rendem nagykeresztjét adományozom önnek. *Ischl*, 1900. augusztus 27.

*Ferenc József* s. k.

— **A közigazgatási tanfolyam tanára.** A hivatalos lap mai száma közli a budapesti közigazgatási tanfolyamhoz kinevezett tanárok névsorát. E szerint a belügyminiszter *dr. Bochkor* Károly nyilvános rendes egyetemi tanárt igazgató helyettesé és előadóvá, *Agorasztos* Tivadár vármegyei aljegyzőt, *dr. Balás* Elemér kir. alügyészt, *dr. Békésy* Géza egészségügyi felügyelőt, *dr. Gerlóczy* Gyula pénzügyminiszteri segédtitkárt, *Janriska* Lajos péceli községi jegyzőt, *dr. Kludák* Imre főispáni titkár, *Koller* Lajos tápiószegi községi jegyzőt, *dr. Körösi* Manó ügyvédet, *Laczovich* Béla rékasi községi jegyzőt, *dr. Meischár* Kálmán honvédelmi miniszteri osztálytanácsos, egyetemi rendkívüli tanárt, *Németh* József földmivelésügyi miniszteri titkárt, *dr. Pap* József ügyvéd, egyetemi magántanárt, *dr. Petrovics* Elek belügyminiszteri fogalmazót, *dr. Rényi* József vallás- és közoktatásügyi miniszteri fogalmazót és *dr. Saladits* Károly kir. albirót, mindegyiket egy évi időre, előadóká nevezte ki.

— **Románia és Magyarország.** A bukaresti *Patriotul* című lap, amely közel áll a román kormányhoz, tegnapi számában azt hangoztatja, hogy ideje volna a magyarokkal való ellenségeskedést abbahagyni, mert szükséges, hogy Románia az egyetlen, igazi ellenségével szemben készülődjék fel. Ez pedig Bulgária.

Ily hangot régen hallottunk, bár az okosság már régóta sugalmazhatta volna a román sajtónak és politikusoknak. Románia Európának exoziturája a kelti Balkánon, gyökerei a mi Kárpátainkból szívják a nedvet, a mi országunk a meder, amelyen a nyugati civilizáció feléje árad. De mi vagyunk egyuttal az a hatalmasság, amelytől zavaros időkben Románia baráti segítséget várhat. S ezt nem várja hiába. A mostani román-bolgár konfliktus idején a román közvélemény zöme nem is sejtí, hogy mennyit köszönhet máris Ausztria-Magyarországnak. Azt azonban tudhatnák Bukarest-utcaín is, hogy annak a politikának, amely erősen tartja a hármasszövetséget és ennek védő szférájába belevonta Romániát is, az osztrák-magyar monarchiában Magyarország a melegágya, az a szolid és munkaképes erő, holott Ausztriát a lassu zülles processzusa marja ki. Voltaképpen a legrosszabb fegyverbarátságát tartjuk Romániával, de Románia ezt fájdalom csak akkor veszi észre, amikor bajba kerül. Sem hálára, sem elismerésre Magyarország nem számít, de annyit elvárhat, hogy Bukarestben ne inzultálhassák egyre büntetlenül a magyarságot, mihelyt felderül a nap s nem fenyegeti baj Romániát.

— **Idegenek Berlinben.** A Berlinbe érkező idegenekre szerződött vigyaz a német rendőrség. Késztelen, hogy ez a nagy óvatosság összefüggésben van az anarkhista mozgalmakkal s hogy Berlinben léteik a császár, az *Unter den Linden* szálloiban tegnap rendőrök jelentek meg, megvizsgálták az idegenek jegyzékét s följegyezték az idegenek nevét. Azokat az utasokat, akik utóára néző szobákat béreltek, különös figyelemben részesíti a rendőrség. *Stettinben* még szigorúbban ellenőrzik az utasokat s a vendéglősöknek szigorúan meghagyták, hogy azokat, akik esti hét óra és reggel hat óra közt érkeznek, reggel nyolc óráig okvetlenül jelentsek be.

— **Az egri keresztosonkítás.** *Egerből* telegrafálják, hogy a városi képviselőtestület mai ülésén szóba került az áhítatos keresztosonkítás dolga. *Alföldi* és *Szederkényi* Nándor meginterpellálták *Havák* Gyula helyettes polgármestert, mire ez azt felelte, hogy a kereszt már három éve hiányzik *Szent István kőképtől*, amint ezt a káptalan mérnöke és a rendőrség késztelenül megállapította. A polgármester helyettes megígérte egyebként, hogy hivatalból is erélyes vizsgálatot indít és ha van tettes, az meg fog büntetettetni, de ha nincs, úgy a hamis hír terjesztője fog lakolni. Az eredményről legközelebb számol be.

**Egyéves önkéntesi felszerelések** minden fegyvernemhez legolcsóbban és legjobban készítettnek **Kolarits Nándor** első délmauvarországi egyenruházati intézetében **Temesváron.**

— **A népszámlálás.** Az 1899. évi 43. törvények értelmében, a most folyó év végén népszámlálás lesz Magyarországon. Ez a nagy biac, amelyvel a nemzet erejét fölmerik, eddig sok helyen veszedelmesebb volt a sáskajárásnál s hazai félsz szállta meg tőle a lelkeket, gondolván, hogy a népszámlálás bizonyosan az adóki- vetéssel van némi rokonságban. El lőnek tehát tagadva a tyukok és sertések, azoképen a böl- esőbbi gyermekek is, nehogy még fejadót is ki találjanak rómi valamiképpen. Ma, Istennek hála, nincs mit tartani ettől a népszámlálási aka- dálytól. Országzszerző megértik már, hogy miről jó az ilyesmi. A kereskedelmi miniszter már el is küldte a törvényhatóságoknak a népszámlálásra vonatkozó rendeletet s a hivatalos lap mai száma kezdte meg e rendelet közlését. Az általános utasítások szerint a népszámlálás- nál a Gergely naptár szerint 1900. decem- ber 31-ének éjféli órájáig terjedő időt vo- szik alapul. A népszámlálás tehát tíz napig tart s a törvényhatóság első tisztviselőjének és a járás főszolgabírójának felügyelete alatt, részint a városi hatóság, részint az e célra alkalmazott számláló biztosok végzik.

A népszámlálásra négyféle lapot készítenek. A számláló lapot, melyen a népességet veszik számba, a házi gyűjtővet, melyen az épületeket írják össze s a bennlakókról számszerű kimuta- tást adnak s a lakásból távollevőket is névsze- rint fölgyűlik, a községi vagy városi gyűjtővet az egy községben vagy városban kitöltött házi gyűjtővet és számláló lapok fontosabb adatait foglalják össze utca és házszám szerint. Végül a negyedik forma a járási összeítő iv, amelyen az egy járáshoz tartozó községi gyűjtővek eredmé- nyét adják össze. A számláló lapot a családfi vagy helyettesse tölti ki, ha azonban ez nem lehetséges, akkor a számláló biztosra marad e földat. A községi gyűjtővet mindig a biztos tölti ki, míg a járás ívét a főszolgabíró kezeli. A számláló kerületbe szabály szerint háromszáznál kevesebb és nyolcszázal több lakos nem juthat. A rendelet ezután a számlálóbiztosok kijelölésére és díjazására vonatkozó utasításokat tartalmazza.

— **Orvoskongresszus Esztergomban.** Holnap vasárnap ül össze Esztergomban az orvosok kon- gresszusa. Az igazgatótanács tagjai, mint levelezők táviratozta, ma érkeztek a primári városba vagy szász orvos társaságában. Fogadásukra nagy közö- ség jelent meg a rendezőséggel az élen. A vendé- geket Wimmer polgármester üdvözölte, mire Kéthy Károly tanár válaszolt. Délután 5 órakor Friedrich Lajos budapesti főorvos elnöklete alatt a betegse- gélyző pénztárak főorvosai és fél hétkor Bosko- vits Mór elnöklete alatt a körorvosok tárgyaltak helyzetük javítása tárgyában. Hatkor az igazgatóta- nács tartott ülést a kongresszusi tárgyak előkészí- tése végett. Ezek a következők: a nyugdíjügy, a betegseggélyző pénztárak reformja és a körorvosok állandósítása. Este ismerkedési estély volt, melyen háromszázan vettek részt. Az esztergomi orvosöz- vetség 600 koronával az országos nyugdíjintézet alapítói közé lépett.

— **A szegedi rákok.** Szegeden már évek óta tesznek kísérleteket, hogy a Tiszában ráko- kat honosítsanak meg. Ezerszámra hordják a szőke magyar folyóba a rákot, hogy valamikor kifogassák belőle, de a rák — ugyrlászik — nem szereti a Tiszát. Legutóbb Zombory Antal városi tanácsnok tett kísérleteket a rákok meg- honosításával, de ami másoknak nem sikerült, neki se sikerül. Második éve kapja az országos halászati felügyelőségtől a rákokat, de hiába. Tavaly ámbátor hátulsó lábaikkal eregették a vízbe, kimászták a Tiszából, az idén még ennél is nagyobb szerencsétlenség történt. Háromezer rák érkezett a halászati felügyelőségtől, de mire a küldemény Szegedre jutott, ezerötven darabot elragadtott közülök az ádáz halál. — A szegedi lapok kellő érzékenységgel emlékeznek meg a tömeges halálesetről. Nekünk csak az ellen van kifogásunk, hogy ezeket a rákokat külön meg- ünneplik. Mit szóljanak a rák-társadalom névtel- len hősei, az elnyomottak és megfőzötték milliói, akik szintén ezerszámra halnak meg naponta, s akiknek nem újságcikk a gyászzenéjük, hanem egy — nagy nyelvestintés.

— **Uj francia alkonzul.** André Tinayref, a buda- pesti francia főkonzulatus titkárát Loubet köztársasági elnök II. osztályu alkonzulává nevezte ki és a buda- pesti francia főkonzulatushoz osztotta be. A kineve- zés a konzulatusi kar egyik érdemes tagját juttatta jól megérdemelt elismeréshez. Tinayre nyolc év óta titkára a budapesti francia főkonzulatusnak, megia- nult magyarul és a fővárosi társaságban nagy ked- veletséggel örvend.

— **Az egyetemről.** A tudomány-egyetemen már megkezdődtek a beiratások, de az ifjuság az első napon nagyon gyéren jelentkezett a quaestura szorompói előtt. Annál hangosabb az egyetem körül az élet, mert mindenkit csak az Egyetemi Kör válas- tásai érdekelnek. A régi nemzeti pártnak, amely eddig feltétlen ura volt az egyetemi hallgatók hiva- talos egyesületének, ugyancsak kemény harcot kell majd vívnia a függetlenségi párttal egyesült liberá- lisokkal és nagyon valószínű, hogy a néppárttal kacérkodó régi vezetőség meg fog bukni. A liberális párt tegnap délután hat órakor a Sas-kör nagyter- mében tartotta első gyűlést, melyen izgalmas jele- netekben nem volt hiány. A liberálisok szónokai éle- sen támadták meg a lépő elnökséget, a megjelent nemzetipártiak pedig mindenképp az ülésmegzavarásán buzgólkodtak. Gebhardt Károly nyitotta meg az ülést, zsefolt terem előtt. Először Gödz Árpád, utána Wolfner Pál beszélt. — Azután Berkes Jenő őt társa nevé- ben javaslatot terjesztett elő, hogy sürgősen kérjék föl a rektort, hogy vizsgálja fölül az Egyetemi Kör pénztárát. Köpödy Dezső, az Egyetemi Kör mult évi elnöke, igazoltan visszautasította a javaslatot, mint rágalmat. Köpödy beszéde után óriási láma tá- madt. Az aláírók rögtön segédekkel küldtek Köpös- dyhez, hogy elégtételt kérjenek tőle. Köpödy azon- ban kimagyarázta szavait és kijelentette, hogy sen- kit sem akart sérteni. Berkes utóbb visszavonta javaslatát, de elfogadták Hamray Ödön javasla- tát, hogy örökösök az Egyetemi Kör választásának tisztasága fölött. Az ifjusági ülésre vonatkozólag ma Köpödy Dezső, az Egyetemi Kör elnöke aláírásával nyilatkozatot kaptunk, melyben a nem- zeti pártot tiltakoznak az ellen, hogy a néppárt expropriálásnak tartják, mert, mint hangsúlyozzák, ez a part az egyházpolitikai reformok rendületlen híveként a „hier“ és a kvótameelés ellen küzdött. Az Egyetemi Kör vagyoni viszonyaira nézve pedig a kö- vetkező felvilágosítással szolgált a nyilatkozat: Az Egyetemi Kör összesen 2800 koronával tartozik, amit nagyrészt az 1800 korona házbér-tulkiadás okozott. Az egyetemi tanács ez évben a 600 korona tanácsse- gélyt sem adta meg. Az Egyetemi Körnek pedig éppen ez évben, a megnyitó-ünnepély, az egyetemi fölzenetelés, a felség-látogatás, egy országos és egy nemzetközi diákkongresszus sok tulkiadást okozott, ugy, hogy leszámítva a 600 koronát, mint váratlan veszteséget, 2000 korona az Egyetemi Kör tulajdon- képpen adóssága.

Az egyesült ifjusági pártok küldöttsége tegnap délután fölkereste Rapaics rektort s felkérte a vá- lasztások tisztaságának ellenőrzésére. A rektor kije- lentette, hogy az ifjuság kérését méltányosnak tartja és miután telhivta a küldöttséget, hogy adja be ké- relmét írásban is, biztosította, hogy az igazság és méltányosság alapján fog itélni.

— **Bresói.** A királygyilkos — mint Milánó- ból táviratozták — nem felebbezett s többé már nem is élhet ezzel a joggal, mert a határidő a mai nappal lejárt. Az elítélt már nem olyan nyugodt, mint volt a tárgyaláson. Hetvenedik, fenyegetőzik és dühösen követeli, hogy adják vissza a vagyonát: azokat az értéktelen apróság- okat, amiket elvettek tőle, hogy a törvény érte- lémében azoknak elárverezése után megtérüljön az államnak a perköltsége. Ma különösen izga- tottan viselkedett a királygyilkos. Egyre hajto- gatta, hogy adják vissza az ingombjait s Merlino alig tudta lecsendesíteni.

— **A párisi kiállítás sajtóreferense.** Boros Samu, a párisi kiállítás magyar osztályának tuzgó és ágilis sajtóreferense, aki szabadságidejét Buda- pesten töltötte, ma visszautazott Párisba és ura át- vette hivatala vezetését, amit valamennyi érdekelt tényező teljes melegeggedésére végez.

— **Az új rektor.** Az egyetem új rektora, dr. Rapaics Rájmund hitudományi nyilvános rendes tanár, ma foglalta el hivatalát a központi egyetemen. Az új rektor minden hétköznapon délelőtt 11—12 óra közt fogad a rektori irodában.

— **Szerencsétlenség a turfón.** A Rajna mellett lévő Kölnöböl táviratozzák, hogy az őszi meeting tegnapi megnyitó napján nagy szerencsétlenség történt. Hat szökő bukott le a lováról és pedig Utting, Smith, Jones, Hughes, E. Martin és Heckford. Az utóbbi kivételével csak kisebb sérüléseket szenvedtek, de Heckford agyrázkódást szenvedett és a kulcsosontja is eltört. A lovaknak nem esett bajuk. A szerencsétlenség a közönség körében nagy rémületet okozott. Hasonló eset történt néhány év előtt a bécsi derby- ben, amikor egy egész sereg ló felbukott és kelett agyon is kellett löni.

— **Véres pistolypárbaj.** A rákospalotai erdőben véres pistolypárbaj történt tegnapelőtt. Dr. Horn Izso ügyvédjelölt és ifju Bige György állottak egymással szemben. A párbaj oka súlyos természetű összecsapalkozás volt. A segédek pis- tolypárbajban állapodtak meg, kétszeri golyóvál- tással. A második golyóváltásnál ifju Bige György összeesett: a golyó a jobb oldalán, az ötödik és hatodik oldalborda között hatolt be a testébe. Szerencsére nem sértett nemesebb része- ket s így a sebesülés nem halálos. Ifju Bige Györgyöt a Károly-köruton lévő lakásán ápolják.

— **Beiratkozások.** Reggel nyolc órakor meg- kezdődött a tolongás és a viaskodás a székesfőváros minden iskolája előtt. A tolongást és a viaskodást ezutal az első nap érhető izgalma okozta csak, mert az idén mindenütt el tudják helyezni a tanulókat. A beiratkozás az egyetemen okoz legnagyobb izgalma- kat, lévén ez ősi szokás szerint korteskedéssel egybe- kötve. Különbösen a szegényebb egyetemi polgároka ma kellemetlen meglepetés várokzott, a közoktatási- ügyi miniszter ugyanis — mint a Hasznék jelenté- — a tandíjat fölémelte félévi 15 koronával, ugy hogy az eddigi 60 korona félévi tandíj helyett 75 koronát kellett letenniük az első beiratkozóknak a jelen tanév első felének tandíja gyanánt.

— **Tauglók!** Ez a röpke szócska sorozáskor az ezredorvos ajkáról ury hangzik, mint a szerel- mesek boldogító ígenje. Búsza önértettel tölti ez az önkéntes ifju szívet, hogy hétköznapias öltönyéből bebujhat a tess katonaruhába. Csak egy gondjuk van mostanában, ki csinálja a legsebbe egyenruha- kat? Erre pedig igazán nem nehéz a felelet, mert akármelyik kiszolgált társukat kérdezik is, egyhan- gual azt a választ kapják: Weiner és Grünbaum cs. és kir. udvari szabók egyenruha-intézete Buda- pest, IV. Váci-utca 2. szám. Az általuk készített ruhák nemcsak szépek és izlések, hanem jutányo- sak is. Az illető cég minden önkéntesnek díjtalanul ír kérvényt és nyújt felvilágosítást bármely katonai ügyben.

— **A szerelem öngyilkosa.** A főkapitányságot ma reggel telefonon értesítették, hogy a Gellért- hegyen, a kelenhegyi út végén, a mezőúri ház köze- lében lévő tisztáson egy 25 évesnek látszó leányt találtak nagy vértócsában, átvágott nyakkal, teljesen eszméletlenül. Kés, vagy öldöklő szerszám nem volt mellette s így valószínű, hogy gyilkosság esete fo- rog fenn. A rendőrségtől Tóth János fogalmazó, a törvényszék részéről pedig Drüll vizsgálóbíró ment ki, a bizottság megérkezésekor azonban már a leány halott volt. Az összeverődött tömegeből kivált egy Kall András nevű tíz éves iskolásfiu s elmondta, hogy ő látta, a mikor a leány a nyakába metszett. Epp a kelenhegyi-uton ment át, a mikor egyszerre csak fájdalmas jajkiáltásra lett figyelmessé. Rómúlten pillantott hátra s látta, hogy a leány éppen akkor hajította el magától a kést s torkából ömlött a vér. A szerencsétlen vánszorgott még egy darabig, aztán összeesett. A fiu azonnal befutott a legközelebbi ór- szobába, ahonnan az 1393. számú rendőr sietett ki a helyszínére, aki a leányt még eszméletlenül találta.

— **Bántotta magát valaki?** kérdezte a rendőr.

— **Nem, — én magam vágtam el a nyakamat — felelt a szerencsétlen.**

— **Hoi van a kés?** — Erre a leány megmutatta az irányt s a rendőr a fűben hamarosan megtalálta a véres szerszámot.

Nevét már nem tudta megmondani, mert elvesz- tette eszméletét. Erre kihívták a mentőket, de már nem segíthettek rajta, mert elvérzett. A rendőrség hamarosan megállapította az öngyilkos kiletét. Szam- rimovics Irmának hívják s a közeli Aranykacsu-utca 12. szám alatti levő házban lakott szülőinél. Atyja közszerűs és annak egy borotvaélességű kését hasz- nálta tette elkövetésekor. Állítólag azért ölte meg magát, mert néhány évvel ezelőtt elhagyta a ked- vese, aki most ugyanabba a házba ment lakni, ahol ők laktak. A leány nem akart vele találkozni, bár nagyon szerette. A szerencsétlen leányt, aki külön- ben szorgalmas gyári munkásnő volt, bevitték a tör- vényszéki orvostani intézet halottas házába.

— **Házasság.** Toronykőy Albert pénzügyminisz- teri számlelt, szeptember 11-én vezeti oltarhoz Trády Lajos pusztaköcsi földbirtokos leányát, Margit kis- asszonyt.

— **Osztróvszky József** Budapestről eljorjezte nán- hegyesi Zuber Giza kisasszonyt Temesvárról.

— **Brück Ottó** Bécsből, a Brück Nándor és fia cég beltagja ma déli 12 órakor esküszik Grünfeld Riza kisasszonnyal, Grünfeld Jakob tekintélyes fővárosi polgár leányával.

— **John Fowler & Co.** hírneves gőzekegyár Budapest—Kelenföldön a párisi világkiállítás nagy zsűrije által a 7-ik csoport 35-ik osztályában gőz- mivelési gpezeteiért a nagy díjjal lett kitüntetve.

**KERÉKPÁROK HIRLAPJA!** Minden kerékpározó járással a pártatlan díszes kiállításban, gazdag és érdekes tartalommal tiznaponként megjelent

Ára: Egész évre csak 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt.

Kiadóhivatal: Pécs (Belváros).

— **Három élet egy tréfáért.** A nyári koromban a véres tragédia szállt ki a borgözökből. Mulatozás közben megeredt a nyelvük a parasztnokk és **Kulesár** András gazda nagy újságot mondott:

— Tudod-e, **Palenczár** Ádám, hogy a feleséged megcsal téged?

Palenczár Ádám nem válaszolt a kérdésre. Letette a boros poharát az asztalra és kisompolygott az ivóból. Hazament, a konyhában magához vett egy balát és agyonverte az ágyban fekvő feleségét meg a két kis gyereket.

Aztán visszament a korcsmába. Bort hozott és felköszöntötte a társaságot.

— Isten éltesen benneteket! Isten éltesen **Kulesár** András, nem csak meg többet a feleségem! Meghalt...

A köszöntőre csak a gyilkos ivott, a többiek egyszerre józanok lettek. **Kulesár** András nyöszörögtve mondta:

— Pedig csak tréfáltam...

Palenczár Ádámot a csendőrök vitték el a korcsmából. Még itta a bufejtőt.

— **Magyar műtörténetész felolvasása a külföldön.** Berlini levelezőnk írja: Az ezidői nemzetközi műtörténeti kongresszus szeptember 16-ától 19-ig lesz Lübeckben. A kongresszuson több kiváló szaktekinintély tart felolvasást. Magyarországból dr. **Éder** László megy Lübeckbe, ahol a magyarországi renaissancekori szobrásztról tart felolvasást.

— **Medve Miklós ügye.** Abban a szerelmi ügyben, amely már napok óta nyilatkozat-tengerbe fullasztja a sajtó munkásainak türelmét, ma újra egy nyilatkozat lát napvilágot. Ezúttal **Medve** Miklós édesatyja mondja el a maga mondanivalóját ebben a dologban, amelyhez elvégre a nagy nyilvánosságnak semmi köze nincsen s amelynek pertraktálásába a sajtót valószínűleg behatárolták. **Medve** Kálmán mai nyilatkozata **Sárosi** Paula kisasszonyról iparkodik kimutítani, hogy nem őzzellen szerettem füzte a fiatal **Medve** Miklóshoz, hanem anyagi érdek. Mi mindenkinek igazat adunk ebben a dologban, csak éppen azt nem értjük, hogy miért zaklatják vele az újságokat? Isten ments, hogy a nyilvánosságának szerelmi dolgokkal kelljen foglalkoznia. Ez szent magánügy. Persze, ha rendezeserit ilyes komplikációknál a rendőri asszisztenciát, az baj. Mi megborzadunk az ilyes indis-krécióitól.

— **Rablótámadás.** A Ludovika Akadémia környékén ma este rablótámadás történt; három elvetemedett csavargó megtámadott és kirabolott egy munkásembert. A rendőrorjárat szerencsére a közelben volt és elfogta a három rablót. Az Illés-utcában történt a rablómerénylet. **Buzik** János 47 éves malom-munkás nyugodtan haladt az Illés-utcában, amikor egyszerre egy kapu alól három csavargó támadt rá. Letepertek a földre s elvették a pénztárcáját, amelyben két korona volt. A rendőrorjárat ott járt a közelben s a megtámadott ember kiáltására figyelmessé lett. A rendőröknek sikerült mindhárom rablót elfogni. **Bánpócsy** János, **Morocz** Mihály és **Röfi** Mihály, a fővárosból kitiltott csavargók voltak a rablók. A rendőrségnél mindent tagadtak, még azt is hogy egymást valaha ismerték volna. Sőt **Röfi** Mihály még örültséget is szimulált s a rendőrorvosnak is dolgot adott egy pár órára át. A három jó madarat átadják az ügyészségnek.

— **A magyar mezőgazdaság díszöségéről** legvilágosabban a grand-prix — melyet a parisi világkiállítás magyar mezőgazdasági osztályának egyhangulag ítéltek oda — és a francia földművelésügyi miniszter nyilatkozata szól, amely a magyar kiállítás tanulmányozását ajánlotta a francia mezőgazdáknak. A magyar mezőgazdák annál is inkább fel kellene használni a rendkívül tanulmányos szakkiállítás megtekintésére a jelen alkalmat, mert kizárólag **Fuchs** H. váltóházánál (Budapest IV., Keoskeméi-utca 1.) kapható Cook-féle utazási jegyek erre a képzeldhet legkényelmesebb és legolcsóbb módot nyújtják. Csupán 360 koronába kerül: utazás (egyedül, nem társaságban) Párisba és vissza II. osztályú gyorsvonattal, legkínzóbb tíz napi ellátás elsősorú szállodában, szabad bemenet a kiállításba, Eiffel-toronyjegy. Az uti természetirány megzakítása s oda, vagy visszautazásnál, balesetbiztosítás, és még számos más előny, melyek a **Fuchs** H. váltóháza által kívánatra készséggel küldött prospektusokból megtudhatók.

— **Üngyilkosság az idegenben.** **Nagyvárad**ról táviratozta tudósítónk: A **Wöber**-fogadóban ma egy fiatalember agyonlőtte magát. Az üngyilkosnak a vendégkönyv szerint **Borsos** István a neve és fővárosi hivatalnok. A csendőrséghez írt egy levelet, amelyben azzal okolja meg az üngyilkosságát, hogy meguntta az életét.

— **Elgázolt négyesfogat.** A budapest-poprádfelkai gyorsvonat ma hajnalban — mint a F. H. jelenti — **Onya** és **Szikszó** között levő pályatelen elgázolta **Friedmann** Mózesét és a négyesfogatát, amelyen **Miskolcra** akart hajtani. A kocsis szerencsésen megmenekült. A halottat a vonat **Szikszóra** vitte. A halálos szerencsétlenség ügyében vizsgálatot indítottak a vasuti őr ellen, aki a sorompót nem bocsájította le.

— **Gyilkossággal vádolt főhadnagy.** A budapesti rendőrség rejtelen ügyben folytat vizsgálatot. **Kaszner** Imre volt főhadnagyot, a budapesti törvényszék napidíjasát ketős gyilkossággal gyanúja miatt elfogták az alsó-ausztriai **Orth** község erdőében. **Kaszner** Imre jómodu tatali családból származik. Főhadnagyt volt a 12. számú gyalogezredben, de a katonaságot adósságai miatt ot kellett hagynia. Sokáig boldogított állás nélkül, míg végre két év előtti napidíjas lett a budapesti törvényszéknél. Lakása **Ujlskon** volt a Zsigmond-utca 41. számú házában. **Mendl** Lipótnélán béreit hónapos ágyat. Éjszakánként nem maradt ki, hivatalában pontos és nagyon szorgalmas volt, úgy hogy főnöke, ahol csak lehetett, könnyített a helyzetén. **Julius** hónapban **Kaszner** szabadságot kért és kapott is. Szabadsága 19-iktől augusztus elsejéig tartott. Ez idő alatt azonban hezi asszonya állítása szerint ki sem mozdult a fővárosból. **Kaszner** a múlt hónap 25-ikén meg Budapestben volt, amit bizonyít **Csorbá** iradai igazgató is, akit hivatalában meglátogatott és kérte, hogy fizetést utalványozza ki. Augusztus elsején, szabadsága lejártával azonban már nem jelent meg a napidíjas a hivatalában. Várják, üzentek érte a lakására, de nem volt sehol. Az első hír tizediken érkezett feléle. A brucki törvényszék átiratban kérdezte meg a budapesti törvényszéktől, hogy van-e ott alkalmában egy **Kaszner** Imre nevű napidíjas, kit az Enzsendorfban július 22-ikén elkövetelt rablógyilkossággal gyanúja miatt letartóztattak és fogházba helyeztek. A brucki törvényszék megkereséséhez mellette **Kaszner** fotográfiáját is. Meg nagyobb volt a meglepetés, mikor egy hét múlva a fővárosi rendőrség is kapott értesítést **Bruck**ból, de ez az értesítés már azzal volt kibővíve, hogy **Kaszner** egy másik, ugyanazon a vidéken történt gyilkossággal elkövetésével is gyanúsított. **Kasznernek** van Budapestben egy fivérére, kibe augusztus 25-ikén a börtönből levelet írt. Érdekes, hogy az ellene emelt vádról nem emít semmit sorában, sőt az egészről az ünk ki, mintha nem is tudná, milyen szörnyű gyanú alatt áll. Budapestben **Pékary** József főkapitány-helyettes foglalkozik a rejtélyes ügygel. Tanukat naigat ki, akikől főképpen azt akarja megtudni, hogy **Kaszner** a gyilkosság napján tényleg Budapestben volt-e, vagy a házasszonya csak tévedésből állítja, hogy itthon időzött.

— **Csalódek Lapja.** **Merényi** József és **Nándasy** László szerkesztésében ilyen címmel hasznos szaklap indult meg. Az új lap ügyét komolyan és becsületesen szolgálja.

— **Rendőri hírek.** A rendőrség tegnapi elfogta **Redli** Johannát, ferjezett **Zugor** Istvánnal veszedelmes tolvajot, aki hónapok óta lakásfosztogatásokból élt. Hatvankét zálogcédulát és temérdek ruhaneműt találtak a lakásán. — A főkapitányság épületében a hó 7-én délelőtt 9 órakor nagy árvérzés lesz. Régi butorokát árveznek el. — **Hily** Gabor tizenhat esztendő napaszamos ma délelőtt a ferencvárosi légszuszgyarban egy két méter magas állványról a földre zuhant és jobb alkarrjának mind a két csontját eltörte. A lakásán apólikák.

— **A Telefon Hírmondó** ma délutáni programját katonazené fogja kitölteni. Délután 4 órától esti 7-ig lesz a katonazené hallható, amelyet az Erzsébet-téri kioszkból közvetít a Hírmondó. Este 8 órától pedig 11 óráig cigány-musika lesz hallható az Emke kávéházból. E zeneközvetítés, amely pártatlanul áll az egész világon, a legbiztosabb népszerűségi halható minden kagylón, úgy, hogy a **Telefon Hírmondó** tiszta művelészetet szerez vele a könnyebb zene kedvelőinek.

(x) **Ha őszül a haja,** használja **Zoltán Hair-regenerátorát**, mely a haj eredeti színét adja vissza. Ara 2 kor. **Zoltán** gyógyszerárban, Bpest, N.-korona-utca 28.

(x) **Iskolás fiúk és leánykák** részére teljes fehérnemű keletyve kapható (intézetek részére előírás szerint) a legszolidabb minőségben és jutányos áron **Kertész** Pálnál, Budapestben, **Kerepesi**-ut 44. szám alatt, a Népszínházszal szemben.

(x) **A prágai házikenőcs orvosilag** kipróbált, melegen ajánlott szer, mely gyulladásos sebekről és dagadtoknál mint fájdalomcsillapító, antiseptikus, gyulladás ellenes, hűstőlég, gyógyítólag a legjobb eredménynyel alkalmazható, mert is már mindenütt mint kitűnő házi szert tartják. Ezt **Fragner** A. gyógyszer-tára Prágában készíti és az iteni gyógyszerárakban is kapható. (Lásd a hirdetését.)

(x) **A Hotter-féle** preparatúmakat az állatorvosoknak és a gyakorlati gazdáknak melegen ajánlják. Bővebben a cég mai hirdetésében olvasható a preparatúmakról.

(x) **Kérjünk mindenütt Emke-gyűjtőt!**

## A halál küszöbéről.

— *Egy életunt furfangja.* —

Budapest, szeptember 1.

A főkapitányság hatyudalosának igaz érzésében méltán kételkedünk. Tegnapielőt érkezett a **Rendőrséghez** Sz. A. ur kegyetlenül rossz verse, amelyben bejelenti üngyilkosságát, mondván borzalmas rigmusokban többek között a következőket:

— Hát nyilik egy új sir a többi között, — Szegényebb lesz megint a fényes planéta, — Ha ugyan szegényebb, hisz ki elköltöztét, — Csak egy szerelmes, közönséges poéta. — Mire a levél az ünk kezében lesz, — Már a vérző szív nem sajnog, nem érez, halott lesz...

A rossz verset, tekintettel arra, hogy üngyilkosjelöltéltől ritkán kapunk verseket, kiadtuk tegnap, egyben azonban voltunk bátrak a „szerelmes, közönséges poéta” meggyanúsítani azzal, hogy a rendőri sajtóirodában akar babérokra szert tenni.

A gyaunok alapos volt. A hatyudal szerzője ugyanis megmondta a dolgot és — helyes, okos cselekedet — nem vált meg az élettől. Ez ő maga adja tudunkra a halál küszöbéről írott levelében. A levélből kitűnik, hogy a szecessziós életunt ifjú

1. egy versét akarta nyomtatásban oivásni,
2. a nekrológiát akarta megévezni,
3. kíváncsi volt, vajon érdemes-e élnie és
4. aktív kültői pályáját akarta megnyitani.

Mindezt különben bővebben megmagyarázza a halál küszöbéről küldött alábbi két dokumentum.

### I.

#### Tekintetes szerkesztőség!

Tudom, hogy ugyan csak fognak csodálkozni, mikor leveletem megkapják és elolvassák. Egy olyantól jó e levél, kinek már nem szabadna az élők közt lenni, s kíről azt hiszik, hogy már nincs is az élők sorában. Ma egy vers jelent meg a **Budapesti Napló**ban, amelyben Sz. A. jel alatt valaki elbucszik az élettől. Ez az Sz. A. én vagyok.

Mikor a levelet megírtam, tényleg az volt a szándékom, hogy megválok e nyomorúságos élettől. Részint a boldogtalan szerelmem, de leginkább a miatt, hogy verseimet, melyekbe ugyszólván lelkeltem, ifjuságot lehettem bele, egyre-másra utasították vissza a lapok. Megírtam tehát utolsó versemet, hogy aztán megváljak az élettől. De mielőtt ezt tettem volna, leküzdhetetlen vágyat éreztem magamban, megvárni még, mi történik hatyudalommal?

Es most versem, kommentárokkal kísérve, megjelent a **Budapesti Napló**ban. Ezt látva elhatároztam, hogy nem dobom el az életet, látva, hogy igazi tehetség mégis csak kitor és eget kór, hogy lime e **regálállam**, amely nem is a legjobb, érdemesnek találtatott, hogy a legjobb lapokban közöltesék, hát még akkor a többi, a jobbak?

Igen tisztelet szerkesztő ur! Sohse mertem volna arra gondolni, hogy az Önök lapjába írjak, de látva a nagy jóakaratot, amelyvel kis végtörsemet kiadták, bátor vagyok mellékelten egy másik jobb verset beküldeni, amely aktuális, *éles* vers.

Remélem, a tekintetes szerkesztő ur támogatását továbbra sem fogja megtagadni. Igérem:

— Életben maradok, hogy hazámnak, mint poéta nagy szolgálatakat tegyek!

vagyok a Szerkesztő ur lekötelezettje:

*Szalai Arnold, s. k.*

### II.

#### A halálból.

A halálból vissza jöttem,  
Vissza hozott a sors keze,  
Élned kell! Azt parancsolja,  
Ki üngyilkos lett: vétkeze.

Szerelemben nem volt szerencsém,  
Nem szeretett engem senkiesem,  
Nem szeretett engem nagy sem  
Nem szeretett biz a kis sem.

Csak a múzsa volt én velem,  
Fel-fel keresett minden este,  
Megcsókolta fenkőlt homlokom,  
S bűv parancsaimat leste.

Eltűntette kis szobám magányát,  
Mésőt ódosán szépeket,  
Varázsolt szemeim elébe,  
Bájdusu képeket.

De ha elfűnt s én magam maradtam,  
A rimet hasztalan keresgéltem,  
Ekkor megbántam, hogy születtem,  
Keszérfőm hullattam, mert éitem.

Mert az én életem nem mint másé,  
Az én életem egy álomvilág,  
Nem aratok, mint más babólevőt  
Az én aratásom egy pár marék virág. . .

Álmomban szép lányok vannak nálam,  
Kézem érez kezemben, kis kezét rozsketűt,  
S ha felébredek, nem érzek már semmit,  
Mint csak egy fuvallat, egy nagy hideg szellőt.

Csillag sem ragyogott, amikor születtem,  
Csillag sem ragyogott odafűt magosan,  
De ha poéta nem lehetek, akkor halálamkor,  
Duna habja nagyott loccsan. . .

Szalai Arnold.

... Duna habja nagyott loccsan, mondja a költő két t-vel, ha poéta nem lehet. Ez a fenyegetés kényszerített bennünket arra, hogy az „énes verset” kiadjuk. Többé azonban nem lágyít meg bennünket semmiféle fenyegetés, még ha három t-vel is loccsan nagyott habja a Dunának.

## A rubrikák.

— Falusi levél. —

Se gyerekek, se unokám, aki gyerek volna. Aki volt, ember lett. Hát csak így magamban ballagok el az iskola felé, mert hogy az iskolai tagság is kötelez reá és nézlek titeket, sok szomorú gyermek. És amint az már vén emberek szokása, én bizony nem mondom, hogy irigyllek benneteket, mert tizig-tizenkettőig jutottatok el esztendőnkben odáig, amikor én már a nyolcvan felül számláljátok. Férfi szeretnék lenni még egyszer, de gyerek nem. Unnám az iskolát, mint ahogy — jól emlékszem — annak idején is untam, amikor diáknak beszélünk benne s nem értettük, hogy mit mondunk. Ti magyarul nem értitek a szavakat. Se egymást, se a preceptort. Messze vagytok egymástól tudniillik, lenéztek, főlnéztek egymáshoz. Nem igen láttam még, hogy összeültek bandukoltatok volna a tudás országútján. Hivatalos személynzet a professzoroké is, a titeket is. Akár így is vezethetők a rubrikás jegyzéket, hogy titeket is kinevezés első elemistának, mint ahogy a katedrába kinevezés után jut be a mester. Ha jól sejtem, egy kis ellenséges indulat is kipislog a pillátok alól, különösen így szeptember táján. Egytornán az okozói vagytok a kellemetlenségnek. Ha nem volna tanító, nem kellene tanulni — mondjátok ti. — Ha nem hoznák ide ezt a sok rongyos kölyköt, nem kellene tanítani, — mondja a másik csoport s ahogy méregetitek egymást, abból csak valami olyanforma fegyverbarátságot lehet elképzelni, amilyen ez idő szerint a hatalmaké Kínában. Semmi közös érzés, és nagy kedvetlenség itt is, ott is, hogy most már újra kezdődik a hajszja egy csöpp kétszer kettő után és tíz hónapig újra egy kettebe zárva viacsoritjátok egymásra a fogatokat.

Vén falusi ember nem érti az efféléit, csak érzi, hogy a pedagógia, úgy ahogy mostanság még mindig a régi módi szerint méri, rosszul van kimérve. Az is károsodik mellette, aki adja s az is, aki veszi. A könyvvezetés tudniillik szép, okos tudomány — a bankban. Rendes ember lévén, én is rubrikába írom azt, amit a birkát illetőleg föl kell jegyezni, mig tokány lesz belőle. Megmértem a mázsán, a régi praxisból már hozzásejdték ahhoz, hogy az állat súlya után hozzávetőlegesen mennyi gnyaput kapunk majd. Beírom, hogy hány az ellés, mennyi épül, mennyi satnyul. . . De hát ez birka, nem gyerek. Amíg a fiam meg az asszonylányom itt haneuroztak a lábaim alatt, sok minden megesezt. Ölelgetőtünk is, csokolóztunk is s itt-ott porzott a nadrág meg a szoknyácska a saját becses pipaszáram alatt, de az sohase jutott eszembe, hogy kikapjam a zsebemből a notizskönyvet meg a ceruzát és eltegyem benne holnapra meg holnaputánra is a haragot. S ha az alaposan megab-riktolt urfi visszánézett reám, a könnyeken keresztül olyan meleg szeretet ömlött reám, hogy körülhőmpölyögte a szívem és — jaj be jól esett. Az én kis megrakott békám hamarosan a nyakamba csüngött már — s amelyik tanító ur megcsinálja nekem azt a virtust, hogy nem tart vele haragot a gyerek, én ahhoz küldeném tanulni a fiam, ha még volna fiam.

Mert nem kell azt hinni, hogy a gyermek természete csak úgy egyszerre odaadja magát a rubrika-rendszernek, mivelhogy imponál neki a nagy bajszu ur, aki a főkönyvet vezeti, meg a másik, a szakállas, aki rovanosolni jár az iskolába. Minek imponáljon? Ézer olyan bajszu lát az utcán. S hogy mégis anyag lesz belőle, abba csak bele lehet törni, kit későbbben, kit hamarabb, de kibékíteni a sorsával csak akkor, amikor már ő maga is továbbrubrikázik, vagy a katedrán vagy a kataszternél. — Mikor a gyerekek még

kicsikék voltak, egy ponit tanítottam nekik, hogy mulassanak rajta, pedig hát magam nem igen szeretem az efféle félbemaradt állapotot. Kezdtém szigorral, az okos emberállat regulázta az oktan lóállatot. Büntettem, de ki nem békittettem, erőszakkal tukmáltam rá az akaratomat s aztán kisült, hogy ő az okos és én a — ló. Nem adta meg magát. Fordítottam egyet a dolgon. Barátkoztam vele, amikor végigvertem rajta, meg is simogattam s nagyszerű kis művész lett a lovaeskámból. — Miért higgyem hát azt, hogy a gyerek egyénisége gyöngébb, mint a lóé. . .

Már pedig az egész rendszer azt hiszi és suttymban, itt-ott, ha kibúvik alóla egy-egy professzor, már amennyire kibújni lehet, talán nem is teszi okosan. A gyermek azt látja a viszonyban, ami közte és a tanár ur között kifejlődik, amire vágyik és a tanár urral együtt elfogy mellőle a mosolygó, bensőséges szeretet. Körül a sok stratéga a notizsokkal még vigasztalanabb a szomorú kis léleknek, amely belekóstolt már a jóba is. Ha egyszerre, egy halomban elégetnék mind a rubrikát és a katedrára csupa olyan ember ülne, aki nem sirna utána, akkor szebb lenne a szeptember, ugy-e, gyerekek? Visszavágyakozna a gyerek az iskolába, sokallaná a nyarat, minden órán felüldülve, boldogan tanulna. És a professzor ur odaadhatná neki a tudása mellett a lelkét is, mindent, ami nemes benne. Nem feküdnék kettejük között a katedra asztalán a notizskönyv. Amikor kitalították a botot az iskolából, nem cselekedtek valami igen nagyon istenes munkát. Józán agyvelejű, egészséges szívű ember kezében helyén a bot. Az tudja, hogy mikor következik el a suhogó szerepe, de akérmilyen nagyszívű, okos és igazán professzornak — az én értelmezésemben: professzornak — született ember munkáját megbé-nyítja, belehúzza abba a bizonyos rendszerbe a notizskönyv. — És akkor lelke lenne még a kétszerkettőnek is. Ma pedig minden lecke. Halom, hogy hadarnak a kertem végén a notárius fia. Odasétálok, hogy mi lehet vajjon. Hát lecke Hunyadi Jánosról, meg lecke arról, hogy miképpen szerkeszteni mondatot meg stílust a magyar. — Azt mondom, hogy akkor inkább ne is tanulj meg, kis öcsém.

S ezek után csak valahogy ki ne buktassanak az iskolaszékből. Vagyok egyekben keményfejű vén magyar és a Szerkesztő urnak

Pusztá-Szent-Telek, szeptember elsején.

alázatos szolgálja

Idősb Fazekas Mihály,  
gazdálkodó.

## Minta-tűzoltás.

Egy szegedi lapban olvasom a következő sorokat, amelyek egy Ó-Bessenyőn köztörténeti írásként le. Ime:

„A tűz a község háza melletti második házban volt és ennek dacára a fecskendők és a nagy vizes hordók csak 18 perc muíva érkeztek meg. Az egyik fecskendő nem volt összeállítva és míg a fecskendőket kezelő kovács meg nem jelent, nem volt használható; a másik használható lett volna, de mikor a nagy víz hordóból vizet akartak belesereszteni, kisült, hogy a hordóban nincs víz. Ily körülmények között a tűz terjedését megakadályozni lehetetlen volt.”

Ezt olvasom. És miután ezt elolvastam, elgondoltam, ha Ó-Bessenyőn nem változnak az állapotok, ilyenfajta tudósításokat fogunk kapni az ottani tűzesetekről:

Tűz Ó-Bessenyőn. — Ó-Bessenyőről írják lapunknak: „Ma itt nagy tűz volt, amely tizenöt házat hamvasztott el. Amikor az első ház kigyulladt, szonnal a tűzoltóparancsnokért szaladtak. A parancsnok a kaszinóban állt:

— Az istenért! — kiáltottak rá — szaladjon, mert tűz van!

A parancsnok bosszusan felelt:

— Épp most adtam szubkontrát, a partit itt hagyom, de legalább a csöndes ultimót meg akarom csinálni. . . Valamit csak be kell hozni!

Azzal ordítani kezdett:

— Adu, adu és nincs több ütés!

A csöndes ultimóját elfogták.

— Boocsánát, uram — szölt — egy ház ég, menem kell. . .

A partnere krétával három vonalat húzott az asztalra:

— No még három mestert!

— Isten neki! — mondta a parancsnok, s fölvette eredetiben, makkra.

Más hírnök jött:

— Parancsnok ur, a második ház is ég. . .

Akkor még csak egy partit játszott — szölt a kötelesegtudó parancsnok. — Osztom es leosztom. . . Végre, amikor már a harmadik ház is égett, elmentek a fecskendőért. A fecskendő azonban nem

volt otthon, mert az aljegyző kivitte a szőlőbe, ahol rézgálicot fecskendezett vele a szőlőre, peronospora ellen. Végre behozták a fecskendőt. Ekkor azonban kisült, hogy nincs víz a kutban. Erre a közérig apraja-nagyja azon kezdett dolgozni, hogy vizet hordjon a kutba. Estig tartott a vízhozás, addig azonban még négy ház leégett. Este már elég víz volt a kutban, de ekkorra már az összes házak leégték. A parancsnok fölvette a jegyzőkönyvet és visszament a kaszinóba. Ott már várták a partnerei.

— Én osztom! — mondta a parancsnok, s elfoglalta helyét az asztalnál.

— 0. —

## SZÍNHÁZ, ZENE.

\*\* A Nemzeti Színház premierje. A Nemzeti Színház első újdonsága, az Aranyasszony című verses vígjáték, mint már említettük, szeptember 21-ikén kerül bemutatásra. *Selonthan és Koppel-Elföld* három felvonásos darabja, amely *Die Goldene Era* címmel évek óta legnagyobb sikerű darabja a bécsi *Deutsches Volkstheater*nek s utána az összes német színpadoknál, *Makai Emil* fordította. A vígjáték főszerepét *Cs. Alszege Irma, Vizváriiné, R. Maróthy Margit, Ligeti Juliska, Ujházi, Náday, Dezső és Hetényi* játszzák.

\*\* A Vígyszínházról. A Vígyszínházban holnap vasárnap a műsor egyik legkedveltebb és legvonzóbb darabja, az *Aranykakas* kerül előadásra. *Haraszthy Hermin, Szathmáry, Hegedűs és Góth* játszzák a főszerepeket. A vonzó darab 74-edszer kerül színpadra. Hétőtn 71-ik előadását éri meg a kacagató *Mozgó fényképek* című bohózat, teljesen új, érdekes képsorozattal.

\*\* A Magyar Színház ezredik előadása. A Magyar Színház a héten érdekes jubileumot ül. Szombaton lesz ugyanis a színháznak az ezredik előadása s ezt a nevezetes forduló ünnepi előadással ül meg a színház. A millenáris előadás *Herceg Ferenc* színművét, a *Gyurkovics lányokát* fogják játszani és az előadást ünnepi prólóg vezeti be, amelyet *Pásztor Árpád* írt s amelyet *Bátori Gizella* fog előadni.

\*\* *Romeo és Julia*. Hűvös őszi szél jár, ma van először is idén, hogy minden színház megnyitotta kapuját a közönségnek, s Fekedék künn a Városligeti Színkörben Shakespeare-estét csinálnak. S csudák-csudája, a nézőtérben van annyi ember, mint máskor a színpad jobb estéin. Figyelem, kitaró érdeklődés végig az előadáson, sokszor meleg elismerés és egyszer, a harmadik felvonás végén, kerek egy tucatnyar meg kell jelennie a lámpák előtt Julának. Mindent levonva, a házi lelkeseudést, a színpadi tulajdonokat, értékes jutalmazása ez *Feld Irénnek*, aki ezt a szerepet ma eljátszotta hosszas pihenés után. Akkor, régebben, még nem fordult annyit figyelem feléje. Most már nézik és örömmel látják a fokozatos fejlődését ennek a tartalmas, komoly, fiatal leányknak, akinek a talentuma hamarosan első helyre fogja kiforrni magát. Juliája szép, harmonikus, szívhez szóló volt. Maga a darab előadása elfogadható gondossággal tünt ki. *Dési* nagy ambícióval állt helyt mint *Rómeo, Nyárai*, aki úgy ugrott bele *Mercutio* szerepébe, kétszer is kapott nyílt színen tapsot, *Latabárné, Follinuszné, Lubinszky*, s mások jól megféleltek szerepeiknek.

\*\* A Vígyszínház premierje. A Vígyszínházban szombaton, szeptember 8-án lesz az első bemutató, amelyen *Marsnak* kacagató francia bohózata, *Fernand házasság* kerül bemutatásra. A bohózatról nagy sikert várnak.

\*\* *F. Dömjén Rózsa* fellépése. A Nemzeti Színház újonnan szerződött tagja, *Festetics Andor* grónó *Dömjén Rózsa*, aki régebben ugyane színpadon való működéséből még most is él a ióvárosi közönség rokonszenves emlékében, szerdán, szeptember 5-én lép föl újra a Nemzeti Színház színpadára: a *Himfy dalaiban, Ezerik* Árpád vígjátékában. *Jolán* szerepét fogja játszani. A szerepet legutóbb *K. Gerő Lina* asszony játszotta.

\*\* A Nemzeti Színház dráma-bíráól. A Nemzeti Színház intendánsa a színház újonnan alakított dráma-bíráól választmányának tagjaivá: *Alexander Barnát dr.-t, Bartók Lajost, Ambrus Zoltánt, Rothauer Miksát és Verő Györgyöt*, jegyzőjévé *Makai Emil* nevezte ki.

\*\* *Réthy Laura* a Vígyszínházban. *R. Réthy Laura* asszony, a kitűnő operett szubrett, aki a fővárosban és a nagyobb vidéki színpadokon sok sikert aratott, kedden vendége lesz a Vígyszínházban. A művész nő a *Három pár cipőben* a primadonna szerepét fogja játszani. A másik főszerepben *Fekedé Sarit* lép föl mint vendég.

**\*\* A Magyar Színház premierje.** A Magyar Színházban szeptember 11-ikén, jövő kedden lesz az első premier. Ifj. Bokor József *Harc a millióért* című érdekes fővárosi életképének lesz a bemutatója. A darab vig és komoly jelenetek gazdag sorozatában járja fel Budapest életének rejtettebb rugóit. A bemutató előadására előjegyzéseket elfogad a színház titkári hivatala.

**\*\* Az Országos Színész-Egyesület felvételi vizsgálata.** Az Országos Színész-Egyesület-ben ma voltak a rendes őszi felvételi vizsgálatok Molnár László egyesületi elnök elnöklése mellett. Az egyesület rendes tagjai sorába felvették:

Erdei Boriska, Fehér Gyula, Fűrési Adél, Losonci Juliska, Mészáros Irma, Mezei Irma, Rizzi Margit, Szabolcsi Jozsefné, Szederényi Margit, Szegedi Zelma, Szomori Weiss Miklós, Bojsián Répási Gusztó.

Felévi gyakorlatra utasították a következőket: Pichler Ferenc, Groó Valéria, Hódosy Jolán, Jakab Székely Gyula.

Egy évi gyakorlatot kapták a következők:

Balogh Sándor, Benedek Nándor, Béla Lajos, Göss Hona, Gereely Anna, Küffer Gyula, Salgó Irén, Szénási György, Rákossy Gusztáv, Hajnal Adél, Déri Sarolta, Szekeslői Elza, Szilágyi István, Jávora Aranka.

**\*\* Somogyi konzervatóriuma.** Somogyi Mór zongoraművész konzervatóriumában a beírások élénken folynak. A beírkozáskor naponta mindkét intézet helyiségeiben Erzsébet-körút 44. és Karoly-körút 2. szám alatt 10-11-ig és 3-6-ig az összes lánzakokra eszközölhetők. A tananyag üdvös kibővítést nyert, az igazgató nyáron zenekari iskolát szervezett és így barkinok alkalmá nyílik a klasszikus zenekari irodalmat eredetiben tanulmányozni. Erre a tanfolyamra bárki beírkozhat, akinek kellő előképzettsége megvan. A zenekari iskolát *Wilmouth* Bódog, a magyar kir. Operaház zenekarának kitűnő tagja vezeti. A tanítás szeptember elején veszi kezdetét.

**\*\* A prológus.** A nagyváradi színigyi bizottságnak a színházi prológus ügyében ma ülése volt. *Radl* Ödön, a Szegéti-társaság elnöke előterjesztette, hogy tévedés ez, mintha *Várady* Antalt és *Endrődi* Sándort nem kérték föl hivatalosan az előjáték és a prológus megírására. *Várady* az előjáték megírását elvállalta, *Endrődi* a prológus megírásáról lemondott, mire ő *Sas* Edét bízta meg ezzel. Elismeri, hogy formahibát követett el, mert a választmányt egybe nem hívta, de az ügy iránti lelkesedés vezette őt. Minthogy intézkedését dezavualták, visszalép az ünnepi beszéd tartásától. A bizottság *Mihály* Adolf felszólalására semmiesnek mondotta ki tegnapi határozatát és *Radl* Ödön intézkedését helyeselve, felkérte, hogy tartsa meg az ünnepi beszédét.

**\*\* A Páris ötvenedik előadása.** Az Uránia színházban *Salamon* Ödön darabját nap-nap után nagy közönség nézi végig. Művészkörökben nagy érdeklődést keltett a darab, különösen azért, mert a második felvonás sok képe a párisi színházi életet mutatja be. A darab hétfői jubileári előadására új mozgófényképek érkeztek, amelyekhez a szerző új szöveget töltött be. Nyolcvan új kép tartkítja most a darabot. A jubileári előadásra már ma válthatók a a jegyek az Uránia színház pénztáránál délelőtt 9-től 1-ig és délután 3-tól 5-ig.

**\*\* Színházak műsora. Nemzeti Színház.** Vasárnap: *Pry* Pál. Hétfőn: *Jó barátok*. Keddén: *Válás után*. Szerdán: *Himfy* dalai. Csütörtökön: *A vasyáros*. Pénteken: *Az egér*. Szombaton: *Az ember tragédiája*. Vasárnap: *A menyem*.

**Vigszínház.** Vasárnap: *Az arany kakas*. — Hétfőn: *Mozgó fényképek*. — Keddén: *Három pár cipő*. — Szerdán: *Három pár cipő*. — Csütörtökön: *Három pár cipő*. — Pénteken: *Három pár cipő*. — Szombaton: *Fernand házasság* (elsőszór). Vasárnap: *Fernand házasság* (másodszer).

**Magyar Színház:** Hétfőn: *Asszonyregemet*. — Keddén: *Névtelen levelek*. — Szerdán: *Szeretem övéje*. — Csütörtökön: *Aranylakodalom*. — Pénteken: *Gésák*. — Szombaton: *Prológ. Gyurkovics lányok* (100-ik előadás). — Vasárnap: *Szulámt*. (L. Komáromi Mariska felléptével.)

**Fővárosi Nyári Színház:** Vasárnap délután: *A eskü*. Este (hármadszor): *A segédanár*. — Hétfőn: *Felfordult világ*. — Keddén: *A segédanár*. — Szerdán: *Felfordult világ*. — Csütörtökön: *Felfordult világ*. — Pénteken: *Tosca*. — Szombaton délután: *Bukor*, a székelyek hóhéra. Este: *Falu csodája*. — Vasárnap délután: *Lengyel zsidó*. — Este: *Asszony verve jó*.

**Városligeti Színház.** Hétfőn: *Dolly* (Feld Irénnel a címszerepben). — Keddén: *Bur haboru*. — Szerdán: *Uj Szulámt*. — Csütörtökön: *A cigánybáró* (Soltész kisasszonnyal Safli szerepében). — Pénteken: *A képzeltőlölt*. (Bemutató előadás.)

**\*\* Uj zeneművek kaphatók** *Bárd* Ferenc és testvére zeneműkereskedésében, Kossuth Lajos-utca 4. (Standard-palota) és Andrassy-ut 42. sz. a. Sidney János San Toj zongora-kivonat 6 kor., keringő 3 kor., potpourri 3 kor., Rosey Hullámok tolett keringő 1 kor. 50 f., Stitter Bar induló 1 kor. 20 f., Verő Kleopatra operatő teljes ének zongorára 3 füzetben, füzetként 3 kor., A kis szőkevény operatő teljes zongora-kivonat 6 kor. Ugyanott színházjegyek M. Kir. Opera, Nemzeti és Magyar színházba kaphatók.

**\*\* Az Eden-színház vasárnap délután 1/4 óra-kor** gyermekeknek és oszládoknak való előadást rendez, amelyre mérsékelt belépődíjat szed és műsora ezuttal is teljes lesz. Ezt az előadását a főváros környékén lakóknak szánta.

## Szezon-nyitás.

— Megnyitó előadások három színházban. —

Budapest, szeptember 1.

A nyárnak akkor van vége Budapesten, amikor a közsínházak lágra nyitják kapukat a közönség előtt.

A nap még melegen ragyog a szeptemberi ég boltozatán, a szegény fővárosi fák még szépen zöldelnek szemetes, poros talajukon, a feskők még elég vigan röpködnek a langyos levegőben és egyelőre még nem gondolnak arra, hogy uti programjukat megállapítsák. —de a nyár Budapesten mégis elvégződött, mert szeptember elején megnyitának a közsínházak kapui, villanyos lámpák fénye szűrődik a korán beálló főtáhomlyába és a hatalmas természet, impozáns portások ott állanak megint állásukon, a kocsifeljárók oszlopai közt.

Budapest közsínházai — ellentétben a módvével — nyári álmot alusznak és szeptember elején ébrednek föl. Ma este három színházban tartottak megnyitó előadást: a *Nemzeti Színházban*, a *Vigszínházban* és a *Népszínházban*. Az *Opera*, mint legnagyobb ur, legtovább szunyokál 350.000 forintos szubvenciójának puha párnáján és csak szeptember 15-ikén fog beállni a megindult munka erős versenyébe. De a mai nappal ott is megkezdődtek a próbák. A zenekar tagjai, a hazai erők, a szépszámú hivatalnokok mind együtt vannak és az új igazgató audienciákat tart és osztja ki a partitúrákat a karmesterek közt, akikre most lézasabb munka várakozik, mint a patriarkális Káldy-éra nyugalmas napjaiban.

Mától kezdve négy állandó színházban játszanak Budapest balpartján a Lipótkörúttól a Kerespesi-utig: *A Magyar Színház*, mint a legáltalában és legfűrgebb, már augusztus 18-ikán sorompóba lépett. Vége a nyári szinkörök aranjuzei napjainak!

Igaz, hogy ez a szezon még nem az igazi. A közsínházak ezuttal még olyanok, mint a fürdők május közepétáján, amikor van üres hely elég és a koszt meglehetősen olcsó. De az illúziók szép világa megint föltáru, vége a pihenésnek, kezdődik a művészek beosvágó versenyé minden vonalon és imitt-amott már megjelennek a nagy primadonnák is, hogy vonzó erejükkel a közönséget a színházakba gyűjtsék.

A kellemes renyhesség, a boldog nyári siesta után erős munkát, sikerekben gazdag működést kívánunk valamennyinek. Igazgatók, rendezők, művészek adják a legjobbat, ami tehetségüktől telik és ambiciózus munkájuk tegye virágzóvá a jövő szezont! A mai este megnyitó előadásai során imo a következők:

(Nemzeti Színház.)

*Bánkban*, mint évek óta rendszeren. Hagyományos előadás. A nézőtér hasonlít a szereposztáshoz: erősen nyárias. A páholyk a tragédiákat — kivált ha magyar szerzőktől való — még télen, a szezon derekán is perhorreszkálják. Ma este valóságos tátonganak. A földszint hasonlóképpen hézagos, Publikum csak a felső régiókban mutatkozik és a karzat időnkint hovesen, lelkesedéssel tapsol. Az általános benyomás az, hogy nagy tragédiákra ez az ensemble nem elég erős és hogy a jövő szezon sikerreit, a ház látogatottságát, a közönség érdeklődését a modern darabok előadási biztosítják majd a Nemzeti Színházban. Magam is azt gondolom, hogy a személyzet mostani erőssége nem a tragédiában keresendő s az a nézetem, hogy már a megnyitó előadásom is célszerűbb lett volna modern vigjátékot vagy drámat bemutatni *Bánkban* helyett. Katona József szomorujátéka a legjobb magyar tragédia hírében áll és szomorú érzést kelt, ha ezt a remek dolgot a megnyitó előadásokon üres ház előtt, nem éppen elsőrangú szereposztásban játsszák.

(Vigszínház.)

A *Vigszínház*, megfelelően a nevének, egy kacsagató bonóssággal, a *mintaférfj* kezdte ma este előadásait s dícséretre legyen mondva, olyan pompás, összevágó előadásban, amelyen éppenséggel nem lehetett észrevenni a két havi szünetet. Ugy perdit minden, mintha abba se hagyták volna. A szereplők *Harasathy* Hermin, *Nikó* Lina, *Kaimár* Pi-

roska, *Varsányi* Irén, *Hegedűs*, *Gál* és *Góth* a „legidőszerebb” kedvvel játszottak, amire nyilván a szépen megtelt házból merítették az inspirációt.

(Népszínház.)

A főváros legdalosabb színháza, a *Népszínház*, ma este nyitotta meg kapuit *A kis szőkevény* című kipróbált angol operettel. Mindjárt az első előadás meghozta a népszínházi közönség dédelgetett kedvenőt, *Küry* Klárát, aki a kéthavi nyári pihenésből régi bájjával és behalozóg pajkos kedvével tért vissza. A közönség se változott meg ő iránta s ugyanazzal a tetszéssel és lelkes tapssal fogadta, amellyel két hónappal ezelőtt, az utolsó előadásom, elbusozott tőle. Hogy a művésznő első üdvözlésénél a virág-díjakat sem maradtak el, azt hisszük, fölösleges mondani. A legmelegebben üdvözölte a közönség *Z. Bárdy* Gabit is, aki „szép is volt, jó is volt, sőt egy kicsit hamis is volt”, ami azt bizonyítja, hogy a nyári pihenő még művészileg is hasznára volt. A többi régi kedvenőt: *Szirmai*t, *Némethet*, *Kovácsot*, *Raskót* szintén a legmelegebben fogadták. A ház tele volt.

## TUDOMÁNY, IRODALOM.

**Uj Magyar Szemle.** Az *Uj Magyar Szemle* e havi füzeté most hagyta el a sajtót. A gazdag tartalmu füzetbe a következők írtak: *Veigelsberg* Hugó *Liébknecht*-ról, dr. *Balás* Elemér: A halálbüntetésről, dr. *Nagy* Béla: A moral insanity, dr. *Legényi* Gyula: A beteges érzékeségről címen ir érdekes tanulmányt. A füzet kiváló érdekességei közé tartozik *Salgó* Ernőnek Papp Dánielről és *Lataki* Andornak az ujab német drámáról írt nagybecsű dolgozata.

**Uj bosnyák tanulmány.** A nagy fellünet keltett bosnyák tanulmányt, amely a Budapesti Szemle legutóbbi számában jelent meg, a bécsi lapok is méltatják. Ez a tanulmány a jövő héten könyvvalakban is megjelenik magyarul a Franklin-cégnél, németül Beosben a Holzhausen-cégnél.

**Néptanítók Zsebnaptára.** *Ember* János, Budapest fő-és szekváros kir. s. tanfelügyelőjének az 1901-ik évre szóló szaknaptára most jelent meg. Lévai Mór kiadóhivatalában Ungvárt egy koronaért kapható.

## TÖRVÉNYSEK.

**§§ Vádirat Krivány ellen.** Az aradi királyi ügyészség most készítelte el vádiratát *Krivány* János ellen. A tizennyolc ivre terjedő, hatalmas vádirat föbb pontjai a következők:

Az ügyészség *Krivány* János ellen a büntető-törvény 462. §-aba ütköző, a 463. §. szerint minősülő egyrendbeli folytatólagosan elkövetett hivatali sikkasztás miatt vadat emel, amelyet az áltai követett el, hogy miáltal *Aradon* a megyei gyámpénztárral mint ellenőr, illetve pénztáros 1882-től 1898. július 21-ig alkalmazásban volt. háromszáznyolcvanegy ezer késszázharmad forintot és 33 krajcárt sikkasztott. A vádirat két csoportra osztja *Krivány* sikkasztásait. Az első csoportba tartozik *Atmay* József kiskoru örökösei részére letéiben őrzött 254.000 irt értékű földtulintézetit talajjavítási záloglevél. *Krivány* beismeri, hogy ezeket a zálogleveleket, dacára annak, hogy a *Wertheim*-szekrénynek, ahol a papirokat őrizték, három kulcsa volt, egyik az előnknel, a másik az ellenőrnél s a harmadik nála, elsikkasztotta és *pedig* a *pénztárviszogat* alkalmával. Mikor ugyanis az arvaszekri előnk és az ellenőr a penztár vizsgálat, hattal fordultak a *Wertheim*-szekrénynek s ujszógot olvastak, ő ezalatt kiszedte az értékpapirokat s az előre oda-készített díszgyőri papírral helyettesítette. A második csoportba ötven különböző apró sikkasztás tartozik. Ezeket ugy követte el, hogy az adatár részére beutalt összegeket nem könyvelte el egészben, csak egy részt s a többi megtartotta magának, vagy pedig például kiutaltak 1 forint 2 krajcar leteleit, ő az egy forint ele 210-irt s kivett 2102 forintot, takarékpénztári betétkönyvecskékre, amiket a *Wertheim*-szekrényben őriztek. Kiszedte a pénzt s megtartotta magának, kis tételeket sem vetett meg 50, 60, 80 forintos tételek is szerepelnek a sikkasztások változatos sorában. A vádirat ezutan apróra fölisorolja időrendben az elsikkasztott tételeket, s végül azokról emlékezik meg, akik ellen *Krivány* sikkasztásaiból kifolyólag vizsgálatot indítottak, ezek: *Krivány* Jánosné, *Keresztes* Akos, *Róza* Endre, *Purmann* Károly, *Széllé* József, dr. *Fenyész* Kálmán és *Jankó* János ellen. A vádiratot ma kézbesítették *Krivány*nak, aki megbízta védőjét, dr. *Nemes* Zsigmond aradi ügyvédet, hogy a vádirat ellen kifogásokkal éjen, ugyancsak ma hirdettek ki *Krivány* előt a törvénysek vadtanácsának végzését, mely szerint, *Krivány* vizsgálati fogságat szeptember 1-től kezdődő joghatályai fenntartja. E végzés ellen dr. *Nemes* Zsigmond az aradi kir. táblához felebbezett.

# Szabadalmakat Értékesítő Vállalat

Budapest. VII. Erzsébet-körút 17. szám.

Kieszközöl szabadalmakat, financiai találmányokat és belajstromoz védjegyeket és mustrákat. Felvilágosítás díjtalan.

SPORT.

Alagi loversenyek. Különös versenyek kezdődnek holnap az alagi urlovas pályán. Urlovas versenyek ezek urlovasok nélkül, mert a lovakat gentlemanek helyett belöldi lovászgyerekek ülik, kivéve minden versenynapon egyetlenegy futast, hogy legalabb az emléke megmaradon a meetingen az urlovasoknak. A hagyományok miatt rendezték ezt így, hogy az urlovas katonatisztek ne kerüljenek kollizióba hivatasukkal; de bairan állandósitnainak ezt az állapotot, először, mert urlovasok ugy is alig vannak s különösen a steeple chase sport kihalt az urlovasvilágban; másodsor, mert a sok lovaszfutverseny előmozdítja a magyar jockey-kepzest. A közönség különben is szereti a lovasztu-versenyeket; most csak az a kérdés, hogy holnap ki mellett fog tüntetni szimpatiaival, ki lesz a onampion a belöldiek közi? ... Rócsk tegnap lebukott egy iórol s olyan sulyosan megsebesült, hogy sok ideig nem lovalgathat, helyette Sheybal üli Geoghegan szövetkezően trainer lovasit. Valószínűleg meg is fog nyerni minden megnyerhető. Szép lesz holnap a Nono gátfverseny, melyben olyan jó nevű lovak találkoznak, mint Barmikor, Hivondelle, Aladin, Pascha, Lora, Diszpolgár sibi., nemkülönbön érdekos versenynek ígérkezik a Bugar-handikap is Diszpolgár, Cleopatra és Faust közi. A tipek holnapra a következők: I. Faust — Pejacevich istálló, II. Mari Agnes — Mapetua, III. Supper — Banaita, IV. Jankovich istálló — Barmikor, V. Doms — Corvinka, VI. Dallos — Guttmann istálló.

A bécsi szeptemberi meeting. Sok remény közt nyílik meg holnap a Freudenus őszi meeting e. Az istállók mind felküldték talpon álló anyagjukat hogy üssék helyre a tavaszi csorbát, amikor a lovak jelentékeny része pályára sem volt hozható. Minden futásban sok jó varnató a startnok, a nap főszámanak, a bécsi nagy handikapnek pedig egyenesen monstruózus fie-dje lehet. A mint náljuk, a következő lovak indítása varnató bizonyosra:

- Diadal lov. Park
Orchef . Poole
Topromene . Cleminson
Kisasszony . Prudames
Alamos . Bursar
Selió . Wilson
Sandwich . Adams
Bodog . Szegrott
Da Capo . Siack
Luenna ?
Corisca . J. Morgan
Doppeldler ?
Feodora . Finan.

A nagy ternuek közül Diadal és Áldomás indul jó kilátással, a közép-tertnueket Da Capo képviseli a legjobban, a kis sulyuak közül pedig Doppeldler ér a legtöbbet, föltéve, ha most egészséges, az adott tehelyviszonyok szerint. Ha Diadal ezúttal nem változtatna ugy a formáját, mint rendszeren, hanem ugy futna mint az Erzebet kiralyne díjban, akkor nagy terhe mellett is ó lenne a győztes. Da Capo minden esetre jól fog futni. Érdekos lesz még holnap a Wienerwaldi-díj, melyben Karai, Sobri és Jablanica találkoznak. A megnyitó nap utjai ezek:

- I. Jablanica—Sobri
II. Marathon—Magasán
III. Da Capo—Diadal—Corisca
IV. Frosito—Manilla
V. Or Dnr—Espanette
VI. Amazsna—Suada
VII. Galva—Lothario

A bécsi és az alagi loversenyek eredményét leggyorsabban és legmegbizhatóbban a Telefon Hivondó adja tudni a főváros és környéke sportszamanak. A beada újsg urvanis kiküldött tudósítónak telefonjelentései alap ó mindárt az egyes futamok lefutása után részletes jelentést ad, ugy, hogy az első három futam eredményét már délután 1 ó órákor, az összeredményt pedig 4 és 4/8 óra között olvastatja fel. Minden felolvasás kezdetül riadójel ózti meg.

TÁVIRATOK.

Bécs, szeptember 1. Ferenc Ferdinánd főherceg e hó 8-án este fél 10 órákor az észak-nyugati vasút éjjeli gyorsvonatán utazik a kombinált szárazföldi és tengeri hadgyorslorítóhoz, melyek Stetinben a német császár jelenlétében fognak telolyni; a főherceg Berlinen át e hó 9-én delután 5 óra 16 percek érkezik Stetinbe.

Bécs, szeptember 1. Jövő szerdán az osztrák-magyar bank igazgatótanácsa Bécsben ülést tart, esztörtökön pedig a fővárosnak lesz teljes ülése. Ezekre az ülésekre, melyekben a tizes bankjegyek kon-

tingentolasanak kérdését fogják tárgyalni, öszezüggésben a 20 koronds jegyek kibocsátásával, Bilinzei lovas kormányzó szabadságát felbeszakitva, ide vissza fog térni.

A délafrikai háború.

London, szeptember 1. Lord Robertsnek egy tegnap két bellasti távirata megerősíti azt a hirt, hogy a boer k ezért:szaz angol foglyot szabadon bocsátottak, de a tiszteket Beberlonba vittek. A foglyok azt beszélik, hogy Krüger, Steyn, Botha, Schalk-Burger és Meyer Lukacs augusztus 20-án a vasuton Nelspruitba utaztak. Grobler parancsnok, mint Roberts jelenti, visszaküldött harmincnegy angol foglyot, akik még hatalomban voltak. A boerok, ugy látszik, széleszlanak különböző irányon.

A szultán jubileuma.

Konstantinápoly, szeptember 1. Ma este kivilágtítás, kolnap este pedig diszebéd lesz, amelyre mindazok hivatalosak, akiket a szultán ma fogad. Az olasz kiraly a maga és a királyné nevében üdvözölte a szultánt. A most Szmirnáson tartózkodó orosz hajóraj parancsnoka, Bivalat tengernagy szintén gratulált a szultánnak. A szultán szarnysegédjével fejeztette ki köszönetét, Luitpold bajor régens-hercegtől is érkezett üdvözölő távirat.

Bécs, szeptember 1. A szultán 25 éves uralkodói jubileuma alkalmától ma délelőtt az idevő török alaita ók a görög-keleti templomban halaadó istentiszteletet tartó tak, amelyen Mahmud Nedim bej török nagykövét is megjelent a nagykövetség személyzetével és a török telep tagjaival. A török-zsidó templomban is volt istentisztelet.

Kiel, szeptember 1. A szultán jubileuma alkalmából a török és a német hadihajók ma délben 21 diszlőrvést tettek.

A német-amerikai kábel.

Berlin, szeptember 1. Az Azórokon át New Yorkba vezető német-amerikai kábel ma adták át a forgalomnak. Ezzel egyide üleg beszüntették az emden-valentini (Irország) kábel üzemét.

Az orosz kölcsön.

Koppenhága, szeptember 1. Witte orosz pénzügyminiszter tegnap este Parisba utazott.

Berlin, szeptember 1. A Börsencourier bosszasan fejtegeti, hogy Oroszország nagyon óvatos költségvetési rendszere mellett nagyon könnyen felezheti költségvetési teleslegéből a kiharai expedició költségeit. Nem nitóto lehet, hogy Oroszország kénytelen volna erre a célra kölcsönt főtvenni s így a kölcsöntárgyalások hire sem lehet igaz. Witte pénzügyminiszter csak a kialitás megtekintésére utazik Parisba és utja csak udvariassagi astus.

Közigazdasági táviratok.

Bukarest, szeptember 1. Az Esk-nosi József és térsa nagy kezmuáru óeg ma fizetesképtelen lett. A külföldi kereskedők nagyban érdekelveik.

Bécs, szeptember 1. (A Budapesti Napló telefonjelentése) Az első Duna mentén, még Romániában is, az aratás eredménye csalódás: okozott; így Szerbiában 30% kal rosszabb volt most a termés a tavalyinál. Egyéb vidékeken az aratás kedvezően vézódött. Ez a köümeny magyarszza meg, hogy a fogyasztásnak nincs bizalma az árak állandó-ágában és továbbra is tartózkodó maradt. Az irányzat általában lenyua; Parisban jelentékenyen estek az árfolyamok. Az itteni piacon a hét elején az irányzat baratságos volt, de később gyöngült, különösen buzaban, amely az ózsi határidő beálltan benyatlott. Buza ma is eselt s a heti vesztesez 10 fillér. Zarlakor maradtak:buza ószre 7.81, tavaszra 8.30, rozs ószre 7.38, tavaszra 7.78, zab ószre 5.61, tavaszra 5.91—5.92, tengeri szeptember—októberre 6.52—6.54, tengeri majus—juniusra 6.57, repce augusztus—szeptemberre 14.60—14.70 koronán.

Az ózsi határidő beköszöntése buzában és zabban nem hozott femondást, ellenben femondiak 3000 métermázsza rozsot és 8000 métermázs: tengerit. A készárak piacán buza gyöngö volt, rozs tartott, zab nyugodt, tengeri emelkedett.

A heti tőzsdén gatoneműekben az üzlet csendes volt, az irányzat gyöngül, különösen buzaban, amelynek ára a mult szombathoz képest 10 fillérrel esett. Eladták: 78 kg. 7.50 K. Gaigórói, 77 kg. 7.30 K. Verebélyrói, 78 kg. szeredi és szempei 7.50 K. Pozsonybói, 77—78 kg. 7.70 K. Szent-Ivanrói, 80 kg. 7.70 K. Pozsonybói, 78 kg. 7.77 1/2 K. és 7.50 K. Szen-póbi, 79 kg. 7.25 K. Gyöngyórói; tavalyi 80 kg. 7.70 K. Pozsonybói. Rozs aranylag szilardabo, jobb minőség a mult heti árakon két, közepeszerü árú 5 fillérrel ócsóbban lett volna szerzetel. Árpát nem j-lentek:elein mennyiségben adtak el. Tengeri tiz fillérrel emelkedett; magyar 6.70 K., szerb 6.60—6.70 K. Zab 5 fillérrel ócsóbbó lett.

Leszt a kedvezőtlen eladási viszonyok ellenére nem hagyatlott; korpa, különösen rozskorpa valamivel sziládabb.

Nyiltér.

Weiner és Grünbaum Budapest, Váci-utca 2.
Egyéves önkéntesek részére küld díjtalanul árjegyzéket.
Egyéves önkéntesek részére készíti a legelegánsabb egyenruhákat.
Egyéves önkéntesek részére sorozási kérvénymintákat díjtalanul küld.
Egyéves önkéntesek részére legelőcsöbben készíti az egyenruha-felszerelést.
Egyéves önkéntesek részére minden katonai ügyben díjtalanul ad felvilágosítást.
Egyéves önkéntesek részére újabb kiadott utbaigazítási könyvét díjtalanul küldi.

Weiner és Grünbaum Budapest, Váci-utca 2.

Vérgyógyítás

Hemaphia Uj, kipróbált gyögmód. Kimaradhatatlan siker köszvény, asthma, szív-, vese-, gyomor-, bél- és nyálgyán-tásmaknál, deg-, ver- és borbajoknál. Biztos védelem szel-tés, korai vaksg és elmezavar ellen. Evente száz meg száz teljes gyógyulás meg a segítségesebb és legérgebb bajoknál. E gyögmód feltalálója és egyedüli képviselője Dr. Kovács J. orvosindor rendel a pontos intézetben V., Váci-körut 18. Házon kívül is ízelet: meghívásr vidókra is me y

Magasalpesi gyógyhelyek.

Levico (500 méter) and Vetricolo (500 méter) advertisement with decorative border and central crest.

DEL-TIROL. Arsen-, vas- és gyögyforrásk, elismert kiténő hatással vér-, ideg- és női bajok sib. ellen. A Levico arsenosviz minden gyögytárban kapható.

ELŐKÖLŐ ELŐSÁNGVU GYÖGYTELEP. (Nyáron az télen nyitva.) Romok ezve, enye ógnál t, az új kor köve em nyelnek minden lev-ín mago-eleó köszvény, ro és fűrdőnk k, társas és sportnu atárok. A Valisugana vasut állomása, egy óranvira Tivolió. Követlen zvonon ti ószeköltes minden irányból és vizont. Prospektusokkal iródnak az új-ósi vállalatok és az igazgatóssági irodák Charlotteuburg (Berlinerstrasse 33) s Levico (Del-Tirol) Távirati cím: Polly, Levico. Dr. Polly-Polacek vezérigazgató.

Szt. Lukácsfürdő. Nagy kezes iszapfürdő, melynek 330°-ig-únter na yaguu termé-ésotes forrásmenedékben az ásványviz naponta-óni ógyszert meg-únt. Mindennemű gyögy-és ódi ó-úrdók. Kiténő szilárdok. Veszdegi sája üzemben. Óléso árak. Prospektus: ingyen küld az igazgatósság.

A világ legnagyobb és leggazdagabb biztosító-társasága.

THE MUTUAL NEW-YORKI ÉLET-BIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG Alapították 1842-ben.

Tisztán köcsönös. Résztvényesek nincsenek. Yálotatlan díjtételek utánfizetési kötelezettség nélkül Kivonat az 1899. dec. 31-én lezart merlegből. Frank Összes vagyon 1899. végén 1,563,961,334-30 Tehenments nyere-mény tartalék (felesleg) 248,463,802-64 A biztosítottak között 1899-re felosztandó nyere-mények 11,295,386-79 Összes bevétel 1899-ben 305,129,933-73 Összes kifizetések kötvényulajdonosok-nak 1899-ben 136,627,132-38 Ervényben levő biztosítások 5,454,223,884-51

Legszabadelvűbb kötvény-feltételek. Díjtalazatokkal és felvilágossal szolgál a MAGYARORSZAGI VEZERIGAZGATÓSÁG: Budapest, IV., Karoly-körut 26. Tekintelyes képviselők alkalmazást nyernek.

Nyilatkozat! A Kristály vizet, mint kiténő tisztá forrásvizet mag-gam is szivesen iszom és orvosi gyakorlatomban is szivesen rendelem. Alsóvizókkal Dr. Gerlóczy Zsigmond egyet. m. tanár, a Szt.-László kórház főorvosa, VIII., Róka Szilárd-u. 28. (Az e rovat alatt közöltteknek sem tartalmáért, sem alak-jáért nem felelős a szerkesztőség.)

## M E S E.

## Zaza, a Sanyi verebe.

— Hallod-e, Sanyika, csipp-csipp-csiripp, én nagyon unatkozom ám itti!

Sanyika mosolygva vállalt vont a virágos körtefa alatt, ahol egy nagy képeskönyvben lapozgatott és feléneket a Zaza kalickájára:

— Ha unatkozol, Zaza, hát csak kezd elülről a dolgot.

— Köszönöm szépen a jó tanácsot, — berzenkedett Zaza mérgesen. — Próbálnád meg csak egyszer eszélni velem, majd meglátánád, hogy tetszik a mulatság!

Sanyika jól kacagott a virágos körtefa alatt: — Nem kérek a te mulatságodból, Zaza koma!

— Na, ha nem kérsz, csipp-csipp-csiripp, hát akkor magad is belátod, hogy nem valami jól érezhetem itt magamat ebben a kalickának eszofolt börtönében, Eresszsz, ki hát, Sanyi pajtás, édes kis gazdácskám.

— Kieresztelek, — felelte Sanyika, — ha megfogadod, hogy soha többé nem teszel olyan ígéretet senkinek, amit nem tudnatsz teljesíteni.

— Persze, hogy megfogadom, — válaszolta Zaza készségesen, — csak engedj ki már, kis gazdám, és ne papolj olyan sokat.

— Három pap se tudna neked eleget papolni, — erősítette meg a fejét Sanyika. — Pedig bizony, Zaza, elszégyelhetnéd már magadat, mert olyan rossz híred van. A mezőn, ahol már mindenki ismer, nem is hívnak másként, mint: a hazug Zazának, a szélahízi Zazának. Annyit sem adnak a szavadra, mint az egércincogásra és mindenütt kikacagnak.

— Jól van, jól van, Sanyika, — tipegett Zaza türelmetlenül a kalickájában, — erről azután is beszélhetünk, ha a szárnyaimat megsuhogtatom oda künn a levegőben, csipp-csipp-csiripp.

A következő percben meg is suhogtatta Zaza a szárnyait a kacagó napsugárban és azzal hipp-hopp, ott legyen, ahol akarok, elrepült a Sanyika feje fölött — nem a mezőre ugyan, ahol olyan rossz híre volt, hanem berepült a nagy, sűrű, arnyas erdőbe.

Itt még nem járt eddig Zaza és nagyot nézett a hatalmas koronájú tölgyfákon, a szurkos-leveleű fenyőkön és roppantul csodálkozott azon a mindenféle madárhangon, amelylyel a jó Isten tollas művészei éppen hangversenyt rendeztek.

Felégség szép hangverseny volt ez. Készített benne: a szárkeruhás kis fülemile kísasszony, pintyök urfi, rigó ténusz, a hegyesfarkú barázda-billegető, sőt még a bagolyfejű, szégyenlős természetű széncinke is ott futyórészett, jól elbujva egy sűrű szederbokorban.

Zaza még soha sem hallott ilyen nagyszerű hangversenyt s úgy elsodálkozott rajta, hogy

még a száját is nyitva felejtette. Azután mikor elhallgatott egy kicsit a fülemilé, oda kiáltott a galagonya bokorba:

— Nagyságos fülemile kísasszony! Kérem szépen, énekelje el az én nótámat is. Nem nagyon nehéz, a verse így szól:

Csipp-csipp-csiripp, hernyócska,  
Pompás kis falatocska,  
Ne mássz messze a fára,  
Mert kellesz vacsorára.

— Ezzel a nótával ugyan a sutba bujhat sz! — kacagott a kicsi énekesek.

— Oh, — felelte Zaza hirtelen megharagudva, — ha nektek nem tetszik, hát alászojgálja!

— Bunda köpenyeg! — kiáltottak utána a többiek s a szégyenlős széncinke, belekacagva a szederbokor leveleibe, még hamiskásan hozzá tette: mind a kettő jó meleg! . . .

Zaza pedig haragosan repült tova, be egyenesen az erdő középebe, ahol egy kis csörgedező forrás mellett hirtelen leszállt, hogy jól igyon a pompás hideg vízből. Szűrésőlte is jóízűen a vizet, közbe-közbe vígan ugrált a bársonypuha fűben, amikor hirtelen megállt és halgatózni kezdett.

Mintha hangokat hallott volna. Csakugyan azt hallott. Egy kis Katicabogár ült egy fűszálon s amikor a vígan ugráló verebet meglátta, keservesen felsóhajtott:

— Edes verebecske, segíts rajtam, ha tudsz!

— Zaza mellé ugrott a bogárnak.

— Kát mi a bajod, kis Katicácska? — kérdezte.

— Nagy az én bajom — sirdogált a bogár. — Részáلتam röptömben egy fű kezére s ez a gonosz teremts kitépte mind a két szárnyamat. Az én szép, aranyos szárnyaimat, amelyekkel olyan messzire tudtam elrepülni. Eppen utban voltam a sisakvirág lakodalmára, aki tul a partparton a boglárták veszi el és most vége mindennek. Soha sem érek el oda, pedig milyen remek lakodalom lesz az! A szunyogok muzsikálni fognak, a tücskök új nótát tanultak be s a szécsékek lesznek a táncrendező. A menyasszonyt pipacsvirágkoszin viszik a templomba, s a ménlovokat a nagy bajsuzu cineér fogja hajtani. Felköszöntőt ő cserébogár mond s a szobaleányok a fürge hangyák lesznek. És enni fognak mézet vadrózsa-szirom tányérből s inni fognak harmatot Mária esengőcskékből. És én boldogtalan, szerencsétlen teremts, itt fogok kuksolni árván és egyedül.

— Hm, hm, — komolykodott Zaza — hát ez nagy baj, nagy baj! De ne busulj, segíték én te rajtad. Elrepülök háza, ahol emberek laknak s az öreg Nagy Gábor boltjából hozok neked két szárnyacska. Szép vékony, átlátszó, aranyos szárnyacska s aztán elmehetsz a lakodalomba. Hát jó lesz-e?

— Jó bizony! — sóhajtozott a bogár —

ban egy villájukban laktam, mely vendégek számára van fenntartva és mivel karomat kifecimeltottam, nem jelenhettem meg étkezésüknél. Csupán egyszer, elutazásom előestéjén találkoztam Lygiával az estebédnél, de nem beszélhettem vele egy szót sem. Aulusra kellett figyelniem, aki britanniai háborúiról és vidéki gazdaságairól papolt folytonosan. Nem is tudom, vajjon tud ez az ember egyáltalán másról is beszélni. Te sem kerüld ki majd sorsodat, noha te bizonyára jobban szeretnéd, ha a mostani kor elpuhultságáról beszélne. Harmadszor a kertben találkoztam Lygiával a cisterna mellett, éppen egy kiszakított nádat tartott a kezében, amelynek csővébe vizet merített. Hogy a köröskörül virágzó iriszrózsákat megöntözze. Nézd meg térdeimet! Herkules pajzsára esküszöm neked, hogy nem reszketek, mikor az ordító vad csapatok, mint sötét felhő elborították manípusainkat, de ott, a cisterna mellett, reszketek. Meglepette és némán, mint egy gyermek, csak szemekkel könyörögtem részvétért hosszú ideig és egy szót sem birtam szólni hozzá.

Petronius az irigység egy nemével pillantott az ifjura.

— Oh te boldog! — kiáltott fel. — Bár mily rossz a világ és az élet — egy jó megmarad mégis: az ifjúság.

Elhallgatott, majd ismét megszólalt.

— Tehát nem is szólítottad meg őt?

— De igen! Midőn kissé magamhoz tértem, azt mondtam, hogy bár a karom sok fájdalmat okozott nekem, mégis e barátságos ház elhagyásakor belátom, hogy jobb itt szenvedni, mint bárhol más helyen gyönyörben uszni, jobb itt betegesen feküdni, mint máshol egészségesen örülni az életnek. Meghallgatott, zavarba jött és lehajította fejcsékéjét, azután nádjával alakokat rajzolt a sárga homokba. Azután felpillantott, mintha kérdezni akarna valamit, és gyorsan tovaszókkent, mint egy dryad az illetlen faun előtt.

— Szép szemei lehetnek.

— Olyanok mint a tenger. Hidd el nekem,

csak azt nem tudom, verebecske, hogy az emberek árulnak-e ilyesmit?

— Persze hogy árulnak — fontoskodott Zaza, olyasmit állítva, amelynek valóságáról a legkisebb meggyőződéssel sem birt. — Bizd csak reám.

Es elrepült Zaza, a Katicabogár pedig várta, várta az ő szép új, aranyos szárnyait, hanem hát azt ugyan hiába várta. Nem árultak a boltban ilyesmit s az öreg Gábor bácsi jól kikacagta érte Zazát.

Zaza pedig az ő gyönyörű szokása szerint, most is, mint mindig, amikor nem volt igazsága — megharagudott. Megharagudott és mérgesen repült el ismét az erdőbe.

Egyszer csak amint repül, repül, hát hallja, hogy megszólítja valaki.

— Hé, verebecske, állj meg csak egy szóra!

— Akár kettőre is — fordult vissza Zaza s kíváncsian nézett szét a levegőben.

— Mi vagyunk a hangyák — szólalt meg a földről egy hang, mire Zaza oda szolt hozzájuk:

— Hát mi a bajotok, hangyácskák?

— Tatárjárás volt nálunk — sóhajtoztak a hangyák — a tanító két fia, Laci meg Gyurka, romba döntötték a palotánkat, a kamaránkból pedig ezalatt a télire gyűjtött elemózsiánkat elrabolták a rabló vöröshangyák.

— És mit segíthetek én a ti bajotokon? — kérdezte Zaza.

— Azt segítheted, — felelték a hangyák — hogy utközben szólj le a testvéreinkhez, hogy baj van nálunk és jöjjenek a segítségünkre. Háboruba kell mennünk a vöröshangyák ellen.

— Megteszem, megteszem — kiáltotta vissza nagy szelesen Zaza s már ekkor nem messze járt az operenciás tengertől és egyszeribe csak ismét a nevéen szólítja valaki.

— Jó estét, veréb rokon!

— Adjon Isten! — köszönt vissza Zaza, egy nagy vadkörtefán ülő verébnek.

— Hát mi az újság, rokon? — szolt Zaza mellé telepedve a másik verébnek.

— Hm, — hunyorított a kis rokon jó kedvűn a szemével — az az újság, hogy benne ülünk eldorádó országnak a kellő közepében. Zaza nem értette.

— Micsoda eldorádó ország közepében?

— Itt annyi a hernyó — sugta ez a Zaza fülebe, — hogy százesztendeig is lakmározhatunk belőle, ha az Isten addig életet bennünket.

— Ez nagyszerű, — örvendezett Zaza — és te persze már úgy jólaktál ugy-e, rokon, hernyó-peccsenyével, hogy a füleden is kikandál egy fiók hernyó?

A másik megvakarta a füle tövét.

— Nem én bizony, pajtás! Még eddig színet se láttam egynek se, hanem tudod, a harkály mondta nekem, aki ott mesterkedik a szomszéd fán.

— A harkály? — kérdezte kedvetlenül Zaza. — Hátha bolonddá tesz bennünket?

## REGÉNY.

## QUO VADIS?

(4) — REGÉNY —

Írta: SIENKIEWICZ HENRIK

Beültek a várakozó gyaloghintóba és a Vicius Patriciusra, Aulus házához vitették magukat. Petronius háza a Palatinus déli oldalán feküdt, a legrövidebb ut tehát a forumon át vezetett volna Aulus házához, de Petronius, aki közben be akart szólni Idomenhez, az ékszerészhez, megparancsolta, hogy a szolgák a Vicius Apollonius felé kerüjenek, amelynek sarkán a legkülönbözőbb tabernák voltak.

Hatalmas szálfákhoz hasonló mörök vitték a gyaloghintót. Petronius egy ideig illatos kezeit szagolgatta és gondolatokba mélyedt, majd így szólt:

— Most jut eszembe, hogy ez a te erdei nymphád egész egyszerűen hozzád költözhetne, hiszen — mint mondtam — nem rabszolganő. Természetesen szerelmi nyilatkozatokkal és drámaságokkal kell elárasztanod, mint én az isteni Chryzoteimist.

Marcus fejét rázta.

— Nem gondold? — kérde Petronius. — Legrosszabb esetben ennél a historiónál segítségére lehet a császár, mert én megtennék mindent, hogy a mi lángszakállunk a te pártodon legyen.

— Nem ismered Lygiát! — felelé Vicius.

— Ugyan kérlek, hát te ismered őt másképp, mint látásból? Hát beszélte te vele? Bevallottad-e neki szerelmedet?

— Először a szőkektől láttam meg őt, azután csupán kétszer találkoztam vele. Akkor-

ban egy villájukban laktam, mely vendégek számára van fenntartva és mivel karomat kifecimeltottam, nem jelenhettem meg étkezésüknél. Csupán egyszer, elutazásom előestéjén találkoztam Lygiával az estebédnél, de nem beszélhettem vele egy szót sem. Aulusra kellett figyelniem, aki britanniai háborúiról és vidéki gazdaságairól papolt folytonosan. Nem is tudom, vajjon tud ez az ember egyáltalán másról is beszélni. Te sem kerüld ki majd sorsodat, noha te bizonyára jobban szeretnéd, ha a mostani kor elpuhultságáról beszélne. Harmadszor a kertben találkoztam Lygiával a cisterna mellett, éppen egy kiszakított nádat tartott a kezében, amelynek csővébe vizet merített. Hogy a köröskörül virágzó iriszrózsákat megöntözze. Nézd meg térdeimet! Herkules pajzsára esküszöm neked, hogy nem reszketek, mikor az ordító vad csapatok, mint sötét felhő elborították manípusainkat, de ott, a cisterna mellett, reszketek. Meglepette és némán, mint egy gyermek, csak szemekkel könyörögtem részvétért hosszú ideig és egy szót sem birtam szólni hozzá.

Petronius az irigység egy nemével pillantott az ifjura.

— Oh te boldog! — kiáltott fel. — Bár mily rossz a világ és az élet — egy jó megmarad mégis: az ifjúság.

Elhallgatott, majd ismét megszólalt.

— Tehát nem is szólítottad meg őt?

— De igen! Midőn kissé magamhoz tértem, azt mondtam, hogy bár a karom sok fájdalmat okozott nekem, mégis e barátságos ház elhagyásakor belátom, hogy jobb itt szenvedni, mint bárhol más helyen gyönyörben uszni, jobb itt betegesen feküdni, mint máshol egészségesen örülni az életnek. Meghallgatott, zavarba jött és lehajította fejcsékéjét, azután nádjával alakokat rajzolt a sárga homokba. Azután felpillantott, mintha kérdezni akarna valamit, és gyorsan tovaszókkent, mint egy dryad az illetlen faun előtt.

— Szép szemei lehetnek.

— Olyanok mint a tenger. Hidd el nekem,

az Archipelagus nincs olyan kék. Rögtön ezután a kis Plautius rohant meg engem egy kérdéssel, de én nem értettem, hogy mit akar.

— Oh Athene! — kiáltott fel Petronius. — Vedd le az ifju szemeiről Eros kendőjét, mert különben még széthasítja koponyáját a Venustemplóm oszlopain!

Majd Vicius felé fordult.

— Oh, te kis tavaszi hajtás az élet fáján! Te győztes kicsiny galyacska! Plautius háza helyett tulajdonképpen Gelociushoz kéne téged vezetni, aki az életet még nem ismerő gyermekeket oktatja.

— De hát mit tehettél volna?

— Lássuk csak. Meg tudod-e nekem mondani, milyen jelet rajzolt a leányka a homokba? Talán Amor neve volt az, vagy egy nyílal átölt sziv vagy ehhez hasonló dolog, amelyből sejtethetnék, vajjon nem-e sügdestek már esztelen satyrok egy és más titkokat a kis nympa fülebe?

— Regében hordom már a tógát, mint gondolod — felelé Vicius. — Mielőtt a kis Plautius odajött volna, már én rég megvizsgáltam a jelet. Jól tudom, hogy a görög és római hajadonok gyakran vallomásaikat a homokba írják, mikor nem merik azt szóval bevallani. Da találd ki, mi volt e jel?

— Ha valami más, mint amit gyanítok, akkor nem tudom kitalálni.

— Egy halat rajzolt a homokba.

— Mit mondasz?

— Ismétlem, egy hal az volt, amit rajzolt. Ez talán azt jelenti, hogy eddig erieiben, a vér hidegen csörgedezett. En nem tudom. De te, aki engem „gyenge hajtásnak”, „galyacskanak” nevezel, bizonyára megfejtetted és talányt.

— Gyrisime, ezt te csak Pliniustól tudhatod meg. Ó nagy halismerő!

Beszélgetésüket félbeszakítja az élénk utca lármája.

(Folytatása következik.)

— Dehogyan tesz, — felelte a másik. — Minek tenne? Azt mondta ő kigyelme, hogy csak álljunk szép nyugodtan a helyünkön mindaddig, amíg a hernyó megcsiklandozza a farkunk hegyét és megszólít bennünket, hogy: nagyságos veréb urfiak, méltóztassanak bennünket lenyelni, mert mi vagyunk a világ legkövérebb hernyói. Hát ez nagyszerű, ugy-e rokon.

— Az ám, — intett Zaza és a csőrét már is kéztigéret, csattogtatta az izes falatokra.

És várt a két felületet eszasi veréb, várt, várt sokáig. Megvárták az éjszakát, megvárták a hajnalt, azután a reggelt, hanem hiába, mert a farkukat ugyan senkisésem csiklandozta meg. Már olyan éhesek voltak, hogy a szemük is szikrárt szórt, de azért a világot sem mozdultak volna el a helyükről. Roppantul ostobák voltak. Szélhízi, mákszemnyi eszű verébe, akik csak ugriáni, berzenkedni, igérgetni tudnak és egyebet semmit.

És csak várták tovább is, három nap és három éjjel egyfolytában a farkcsiklandozó kövér hernyót, hanem azt ugyan leshették akár a kuleslyukon is, hogy mikor jön, mert sohasem jött.

Több esze volt annak a kis hernyónak, mint akár egy tuat Zazának is!

## KÜLÖNFÉLÉK

### A mi házunk.

Az a mi kis kedves házunk,  
A legszebb ház a világon;  
Faluvégén, pázsit szélén,  
Talpig mosolygón, fehérén,  
Az a mi kis kedves házunk!

Két fényes ablakszemével  
Úgy tekint az országára,  
Mint ha mindig engem nézne,  
„Mégse látom, mégse... mégse”,  
Mint ha csak ezt hajtogatná:  
„Az a mi kis kedves házunk.”

S föl se tenné senki róla,  
Milyen egy kis Kanahán az!  
A padlásán tölbe, fagyba,  
Hogy terem a piros alma.  
S mennyi az álló szőlője,  
Vigan csörrenő diója;  
Édes anyánk két kötője  
Annak a megmondhatója!

Oh ha én most városlánul,  
Ott teremnék kapujába...  
Hogy megtelne boldogsággal,  
Öleléssel, könnyhullással  
Az a mi kis kedves házunk!

Szaboloska Mihály.

## A rádza nyaklánc

— REGÉNY —

Irta: RUDYARD KIPLING

(48)

— Ahogy én Sheriff kisasszonyt ismerem, trónra is léphet. Csak semmi fölösleges gond, maharádzsa száhí.

— Ugy-e, önök Sheriff kisasszonnyal nagyon jó barátok? Nemde, ugyanabból az országból jöttök?

— Igen, ugyanabból a városból.

— Beszéljen erről a városról.

Tarvint erre sohasem kérték hiába, most is rögtön beszélni kezdett a városáról. Jó terjedelmű beszéd azzal a valószínűséggel, amelyet a mondanivalójának mindig adni tudott és Topaz iránt való szeretete, a városa iránt való csodálata annyira elragadta, hogy meg se gondolta, mennyire nem követheti a király a nyugat-amerikai eleven-séggel önző beszédet. De rapszodikus előadása közben a maharádzsa egyszer csak ezzel a kérdéssel szakította felbe:

— De hát miért is nem maradt otthon, ha ez a város olyan pompás?

— Mert látni akartam önt — felelte Tarvin gyors lélekjelenléttel. — Mert oda át hallottam önről maharádzsa száhí.

— Így hát csakugyan igaz az, amit költőim énekelnek, hogy dicsőségem hire a világnak mind a négy tájékára elhangzik? Aranyral rakom ki Buosant Ravs száját, ha csakugyan így van.

— Az életét is fölveheti rá, hogy így van, maharádzsa száhí. De kedvesebb önnek, ha elme-gyek? Csak egyetlen szót kell szólnania!

Tarvin úgy tett, mintha táncoltatni akarná a lovat. A maharádzsa kis időre mély töprengésbe merült, azután beszélni kezdett, lassan és különösen tisztán, hogy Tarvin minden egyes szót megértse.

## A világ legrégebbi regényei.

Arra a kérdésre, hogy a világ legrégebbi — írott — irodalma hol található, egyszerűen azt felelték a tizenyolcadik század filozófusai, hogy: Kínában. A tizenkilencedik század első háromnegyed-részeben Kínától elvették ezt az érdemet és Indiának adták. Aztán jöttek az egyiptológusok és nem föltervésekkel, hanem írott szövegekkel bizonyították Egyiptom mellett. Ugyanakkor az indus irodalomban buvárkodó tudósok megállapították, hogy a legrégebbi indus költemények, drámák és regények, amelyek ismerünk, legeslegfőbb a mi időszámításunk előtt való 6-ik, vagy a 7-ik századból származnak. Az egyiptológusok maradtak tehát győztesek a küzdelemben.

Egyikük, Ettore Pais tanár ezt nemrégiben hangsúlyozta egy előadásban a nápolyi filológiai klubban. A „Flegrea”-ban megjelent előadása tárgyán a regényt választotta, amelyekkel némely papiruszokon találtak és amelyek legalább harminc századosak. Harun-al-Rasid nagyon szerette magának történeteket felolvastatni, éppen úgy, mint a faráók. Udvarukban kitűnő állatokban mesemondókat tartottak, akiknek új meg új meséket kellett mindig kieszelniök, büvészen-dákat és utikalandozókat, amelyek amennyire csak lehetséges, olyan valószínűtlenek voltak.

Husz ilyen elbeszélés maradt fenn. Az utolsó évtizedben került napvilágra és tudós egyiptológusok mostanában ki is akarják adni őket több más egyiptomi művekkel egy, hogy nemcsak egészen változatos egyiptomi regényirodalom lesz nyomtatásban. A már eddig megjelent husz regény közül a legelső a Krisztus előtt 2000-től 1000-ig (a tizenkettedik dinasztától a tizenyolcadik dinasztá uralkodásáig) terjedő korszakból való.

Az egyik legkorábbi regény Ninusz és Szemiramisz szerelmét tárgyalja. Főképp azért érdekes ez a regény, mert két főszereplője csak „szüzes lángolással van” elevelve egymás iránt, tehát olyan érzéssel, amelyet eddig a „keresztenység felfedezésének” tartottak. Ugyanez áll arra a novellára, amelyben Parthenope, a szírén a fiatal Metiochos-szal a szerelemlről beszél. És mind a kettőn bevallják, hogy soha még a szerelemnek áldozatát nem estek. Ennek megfelelően Metiochos oly hűvösen távozik, mint ahogy jött; Parthenope ellenben észre veszi, hogy azon az uton van, hogy az ifjuba szeressen és mivel nem akar abba a veszedelembé jutni, hogy a leányágáról lemondjon, levágja a haját, borzalmasan elcsuflítja az arcát, keblét és karját. Így aztán nem jut abba a kísértésbe, hogy tetszeni akarjon.

Az egyiptomi regények „demotikus” irással vannak írva, amelyet csak évek hosszú során át való tanulással lehet eleajátítani. A tibeti írás után a leg-

nehezebben lehet kibetűzni. Masperonak öt esztendőig szorgalmasan kellett dolgoznia, hogy egy egyiptomi szöveget lefordítsa, amely egyiptomi nyelven valami husz oldalt foglal el.

Egy-egy ilyen egyiptomi mese kutatása néha mulatságos körülmények között történik. A tudós egyiptológus urak, akik a fölfedezéssel foglalkoztak, sokáig makacsul megmaradtak a mellett, hogy ezek az elbeszélések nem egyszerű mesék. Az volt a meggyőződésük, hogy a faraók birodalmában minden egyházi volt és hogy a Nilus-völgyi lakóknak sejtelmük sem volt régen azokról az érzésekről, amely az emberiség többi részének a szívében a világ eleje óta lakadt. Az 1846-ik esztendőben egy egyiptológus Thebanban egy oszlopot talált, amelyen az van megírva, hogy II. Ramses (Szeszostrisz) idejében Bakhtán hercegnő miképpen rohanta meg egy gonosz szellem, amelytől csak akkor szabadult meg, amikor Khonson isten szobrát egyidőre száműzték. Az egyiptológus váltig erősítette, hogy ez csak valami történelmi tényre vonatkozhatik a Birch és Rougé is melléje oszlokozott. Csak az 1883-ik esztendőben mutatta ki Erman világosan, hogy egyszerű regénymeséről van csak szó. Több egyiptológus azonban ma is vitatja ezt.

— Az új kábel. Ma nyílt meg a tenger alatt a táviróvonal Németország és Amerika között. Fontos vívmány ez mi reánk nézve is sok tekintetben. Az Amerikába szülő telegrammok díja jóval olcsóbb lesz. Eddig ugyanis egy-egy szóbort nyolcvanöt krajcárt kellett fizetni, az új kábelvonalon ez szóbort a díja hatvanöt krajcár lesz. Politikai és szurnalisztikai szempontból mérhetetlenül fontos az új kábel. Angolországának eddigelő módjában volt, hogy háborus időkben az egész világ hírszolgálatát ellenőrizze. Mert az eddig létező, Amerikába vezető tizenegy kábel közül tíz Angolországból indult ki, csak három kezdődött *Prést* francia kikötővárosban és egynek, amely csak a múlt hónapban nyílt meg, a spanyol Azori-szigetek a kiinduló pontja. A német kábel is az Azori-szigeteken vezet át *Borkumtól* kezdve, ami csak nagy politikai nehézségek leküzdése után sikerült. Azonban az Azori-szigetektől egyenesen *New Yorkba* megy a német kábel. Ezen a vonalon a leggyorsabb lesz a táviratozás, mert a német kábel sugáregyenes irányban visz végig Amerikáig, a kábel-társaság palotájába, amelynek a hivatalnokai a szolgálatot ellátják. A német kormány hivatalos befolyást biztosított magának a kölni német-atlanti táviró-társaság felett, amelynek negyven évre szól a szerződése; ugyanis kikötötte, hogy a birodalmi táviró-hivatal alkalmazottai fogják az új kábelvonalon a szolgálatot teljesíteni. A német birodalom évenként 1,400,000 márkát fizet a kölni társaságnak a kábel használatáért. Az új német kábelvonal *nyolcezer* kilo-

— Minden angolt gyűlölok — mondotta a király — az ő eljárásuk nem az én izlésem; csak azon vannak, hogy bosszantsanak bennünket, ha itt-ott egy-egy embert megölnek. Tarvin száhí viselkedése sincs inyemre, de ő már sokkal kevesebb bosszúságot csinál nekem és azonkívül az orvos ur barátja.

— Ugy gondolom, hogy a maharádzsa-kunvárnak is barátja — mondotta Tarvin.

— Igazi barátja ön neki? — kérdezte a fejedelem s merőn belenzett a szemébe.

— De mennyire! Szeretném látni azt az embert, aki hozzá mer nyulni a kicsikéhez! Elpusztulna uram, eltűnnék a föld színeől, nem volna többé! Egész Gokral Seetarunt felkutatnám érte.

— Láttam, hogyan lövi át röptében a feldobott rupiát, kérem, mutassa meg ezt nekem még egyszer.

A nélkül, hogy csak egy pillanatra is törődne a mén idegeivel, Tarvin pénzt dobott fel a levegőbe és lőtt. A pénzdarab, vadonat új pénzdarab, közepén négyyszögletesen átyukaszta hullott vissza a földre; de a ló örült ugrándozásokat vitt véghez s a maharádzsa kancája is izgatottan táncolni kezdett. Ugyanakkor hátulról rengő lödöbögés hallatszott. A kíséret, amely addig az előirt negyedmértől távoloságot hódolatlejtessen betartotta, kinyújtott lándzsával vágatva közeledett. A király megvetőleg nevetett, amikor a lovasokat meglátta.

— Azt hiszik, hogy ön rám lőtt — mondotta — és ha közbe nem lépek, felkoncolják önt. Nos, mit tegyek?

Tarvin, mint az bizonyos pillanataiban szokása volt, előre nyújtotta az alsó állkapcsát, ideoda táncoltatta a lovat s fegyvertelen kezét a nyereg gombjára illesztve, szembe nézett a lovasokkal, a nélkül, hogy csak egyetlen szóra is méltatta volna a királyt. A csapat kinyújtott lándzsával, rendetlen eszómban rohant elő, mindegyik lovas a nyereggombra hajolva, a csapat vezetője pedig széles radspat-kardját forgatta.

Tarvin már-már érezte, hogyan furódnak bele a karcos, mérgezett lándzsa-csúcsok lovának a szügyébe. A király mintegy ötven lépésnyire lovagolt el oldalvást s onnan nézte, hogyan várja magosra kinyulva ott a síkságból a támadást. Az utolsó pillanatban, amikor a halál valószínűsége rávigyorgott már, Tarvin meggondolta, hogy az ő ügyfelei mégis csak kedvesebbek neki, mint egy indiai maharádzsa.

Hirtelen valami szót mondott a maharádzsa, mire a lándzsák lehullottak, mint ha csak rájuk csaptak volna. A csapat elvált és két oldalt közre fogta Tarvint, miközben a legények mind azon buzgózkodtak, hogy legalább jól oda sűrődjanak a fehér ember eszímájához. Ez pedig maga elé meredt, a nélkül, hogy csak a fejét is megmozdította volna; a király, aki oda lovagolt, elismerőleg dünyögött.

— Megeszedné ezt a maharádzsa-kunvárt is? — kérdezte a király lovát megfordítva, úgy hogy megint Tarvin mellé került.

— Nem, — felelte Tarvin eszöndesen. — Akkor már jóval előbb lövöldözni kezdtem volna.

— Micsoda? Ötven embert sorra lelőtt volna?

— Azt nem, hanem csak a vezetőjüket.

A király csak úgy hánykolódott a kacagástól és felnyújtotta a kezét. Erre a jelre a tiszteség kapitánya oda lovagolt.

— Ohó, Petrab Singh-Ji, hallod-e, azt mondja, hogy lelőtt volna tized, — mondotta neki a király, s Tarvinhoz fordulva, mosolygva tette hozzá: — Ó tudniillik az unokaöcsém!

A jól megtermett radspat vigyorgva húzta fel a száját az egyik fülétől a másikig s Tarvin legnagyobb ámulatára kifogástalan angolsággal így szólt:

— Iskolázatlan csapatoknál megjárja, azok a vezérük elestével megfutamodnának, mi azonban angol mintára vagyunk betanulva, aminthogy rangomat és megbízatásomat is közvetlenül a királynőtől kaptam. A német hadseregben a szolgálat... (Folyt. köv.)

méternél hosszabb s percenként huszonöt ötötöt szót képes továbbítani. Az eddigi kábelek együttevén *huszonhárom millió* szót közvetítettek 1899-ben. A forgalom évenként átlag millió szóval növekedik. Nagyon valószínű, hogy az új egyenes kábel megnyitása következtében a német-amerikai távlatok legnagyobb részét erre a vonalra fognak terelődni.

† Nietzsche életéből. Az elhunyt nagy gondolkodó természetének egyik jellemző tulajdonsága az önzeralom volt. Ez már gyermekkorában is kitűnt. Még polgári iskolai tanuló korában történt, hogy előadás után hirtelen zápor szakadt le. A többi fiú alaposan neki látott a feladatnak, a kis Nietzsche azonban szép csöndesen ment haza. Anyja aggódva várta már a kapuban, s amikor megpillantotta, türelmetlenül kiáltott rá:

— De fuss hát már!  
A gyerek azonban csak lassan ment tovább és s komoly nyugalommal így felelt:  
— Édes mama, az iskola törvénye úgy szól: A fiúk az iskolából hazamenet ne ugrandozzanak, ne futkossanak, hanem nyugodtan menjenek.

Ugyancsak fiatalkorában történt meg, hogy a piacon megpillantott egy léggömböskékkel áruoló embert, aki erősen küzdött a ballonokba belekapaszkodó széllel. Végre is a vihar lett a győztes, a szegény ember néhány zsinogátat elbocsátott, mire az egész csomó gomb kiszabadult a kezéből. Nietzsche tapsolt, ujjongott és így kiáltott fel:

— Aminek a magasba kell szállnia, mégis csak oda száll!...

Erdekes, hogy a doktorátusi disszertációt elengedték neki. 1869-ben február 2-án ugyanis a baseli egyetem azt a tiszteletreméltó ajánlatot tette neki, hogy vállaljon el az egyetemen egy rendkívüli taneszközt. Eppen akkor csinálta doktorátusi dolgozatát, s nem ért rá a professzorkodásra. De segítettek a dolgón. A lípsei egyetem fölmentette a disszertációt alól, azaz a megokrással, hogy amennyi is eleget tett a tudományért, hogy megérdemelje a doktori süveget. Még a szóbeli vizsgálatát is elengedték. Azt mondták a professorok, hogy csak nem fogják egzaminálni a kollegáikat.

Mint baseli professzor Nietzsche az ottani pedagógium felső osztályait is tanította. Egyszer egyik tanuló odahaza valami skandalumot beszélt el, amelyet az osztály elkövetett.

— És Nietzsche professzornál csináltak ti ilyen lármát? — kérdezte az anyja.  
— De mama! — felelte a diák elszörnyülködve.  
— Nos, hat ugyan mit csinálna Nietzsche professzor ur, ha nála csinálnátok botrányt?  
— Mit csinálna?... Hát... megvetne bennünket mama! — felelte már a gondolatlól is borzongva a diák.  
Egyre becstültek Nietzsche professzort...

† Balzac háza. A franciák nagyban készülnek egy emlékünnepre, amelyet Balzacnak, nagy regényírójuknak tiszteletére rendeznek őszszel. Ez alkalomból egy francia lap kedves apróságokat mond el Balzac házáról. Balzac maga rá zolta házának terveit s eközben az a kis malőr esett meg rajta, hogy elfelejtett lépcsőről gondoskodni. A ház építését már megkezdték, amikor ez a nagy regényírónak feltűnt. Ugy segített a dolgon, hogy kívülről épített lépcsőházat. Amikor aztán megkérdezték tőle, hogy miért van kívülről a lépcső, így felelt:

— Szemtelenkedett, sok helyet akart elfoglalni, hát kidobtam a házból!...

A házban egyébként igen kevés volt a butor. Butor helyett azonban felírások voltak a szobákban. Például egy egyszerű, mázolt ajtóra ez volt írva:

Ajtó, XVI Lajos stíljében.

Az egyszerű fenyőfa-asztalra egy cédula volt ragasztva, ezzel a szöveggel:

Díszes mahagoni asztal drága faragásokkal.

A mennyezetre, a falakra, a függönyökre is ilyen cédulát voltak aggatva. Egy napon Léon Golan meglátogatta Balzacot és nagyon mulatott a hangozó felírásokon. Mikor pedig Balzac egy percet átvonult a szobából, egy ily felíratot alkalmazott a falba:

Itt egy megfizethetetlen Rafael-kép függ.

Balzac visszaötl, meglátta és a megfizethetetlen szó után ezt szúrta közbe:

és elveszett

És az így ékesített lakásban pompásan érezte magát.

† Művész sors. Carteggio felsőolaszországi városkában egy vándorló színészársaság játszott abban az időben, amikor Umberto király meggyilkolásának rémhíre lecsapott a világra. A színészársaság is meg volt rendülve, előadásait abba hagyta és egy hétig nem játszott. Csakhogy ez alatt az idő alatt is élni kellett, Gondolt egyet a direktor és folyamodást nyújtott be a tanácsoshoz sürgős segítségért. A tanács összeült, a direktor lázas türelmetlenséggel járt föl s alá a gyűlésterem előtt. Egyszer csak megjelenik a polgármester s átnyújt neki egy borítékot. A direktor rohan a színeszeibez, már messziről lobogtatja a boldogító borítékot. Aztán felbontotta a borítékot. És a borítékban — három lírát és ötven centesimot talált.

† A legértékesebb recept. Hogy néha egészen jelentéktelen lelet is nagy kincset rejt magában, ez világosan kitűnik az alábbiaktól. Csekély 605.879 frankért adták el Csarootnak, a birneves párisi orvosnak egy receptjét, a rendelt végrehajtóit. Ez a recept pedig egy ismert toalet-vizről szól, amelyet a nagy orvos valamely k pihenő percben talált ki. Ebből a pénzből egy rész az örökösöknek jut, a másik a lányának, aki nem más, mint Waldeck-Rousseau miniszterelnök felesége, a harmadik osztokodó pedig Edward asszony, a Svir tulajdonosának a felesége.

KÖZGAZDASÁG.

A világ termése.

Budapest, szeptember 1.

A földmivélségi miniszter ma teszi közzé a világ ez ideig gabonaterméséről szóló becsléseket és adatokat. Nagyjában teljesen olyan a termés, mint az elmúlt esztendőben volt. Ime a termés statisztikája az egyes államok szerint:

Gabonát importáló államok.

Nagy-Britannia.

A termelési viszonyok passzívák. Az ország saját termése alig fedezi szükségletének negyedrészt. Az évi buzaszükséglet meghaladja a 85 millió hektoliter.  
A készletek az idén csekélyek, ez idő szerint legfeljebb 25—30 millió hektoliter tesznek; valószínű tehát, hogy a folyó kampanyban Nagy-Britannia legalább is 65—66 millió hektoliter buza és ismét fog importálni. A rozsgyűszasztas nem jelentékeny, de a termés is csekély, megközelítőleg 1 millió hektoliter, ennyi a hiány is. Az arpa hiánya 14—15 millió, a zabé 165—17 millió és a kukoricaé 35 millió hektoliter.  
Nagy-Britannia buza-termése a következő volt az utóbbi években:

	összes termés	hiány
	millió hektoliter	
1900-ban	21—21.5	65—66
1899-ban	24.36	64.50
1898-ban	27.14	62.00
1897-ban	20.39	60.00
1896-ban	21.02	65.00
1895-ban	13.78	70.00
öt évi átlagban	21.04	64.50

Az utóbbi lefolyt öt évi átlagterméshez tehát az ideai termés áll legközelebb.

Franciaország.

A franciaországi buza termése a múlt évi eredményt meg sem közelíti. A rozs jóval gyengébben fejezett, mint a múlt évben. A tavaszi szarvas termények termése szinten gyengébb, mint a múlt évben volt. Kukorica, burgonya és takarmány elég jól állanak és meglehetősen jó termést szolgáltatnak.  
1899. évben több, mint 35 millió métermázsza = 4 millióhektoliter kukoricit importáltak, s így valószínűnek látszik, hogy Franciaország ez idén is legalább 4—5 millió hektoliter kukoricát fog importálni.  
A francia piacok e hiány nagy részét Oroszországból, Amerikából és Romániából való import utján fedezik. Finomabb lisztészükségletüket a magyar malomok szánják.  
Franciaország termése az előző években a következő volt:

	összes termés	beviteli szükséglet
	millió hektár	millió hektoliter
1900-ban	105—110	5—6
1899-ben	129.00	1—
1898-ban	131.00	4—
1897-ben	86.90	23.3
1896-ban	119.74	25
1895-ban	119.97	6.4
Az öt évi átlag	117.02	7.44

Németo szág.

A terméskilátások gyengébbek az előző évekénél. Tavaszi buzara s zabra a kilátások kedvezőbbek, mint a legutóbbi 5 évben, tavaszi rozsra és arpara jobbak, mint a legutóbbi 4 évben. Lényegesen rosszabbul áll az őszi rozs és az őszi buza is csak a legutóbbi 7 év átlagát éri el.

A különbözőség a vetések rosszabb telelése és a tavaszi hideg időjárás okozta.

A remelt terméseredményeket a folyamatban levő aratas es cseples eredményei igazolják.  
Németországban gabonaszükséglete a külföldről jóval meghaladja az 50 millió métermázsát és ezzel szemben alig exportál többet, mint 3—3.5 millió métermázsát.

A buza termése a legutóbbi két évben a következő volt:

	összes termés	beviteli szükséglet
	millió hektoliter	millió hektoliter
1900-ban	4.0	18—19
1899-ben	5.0	16.0

Ausztria.

A buza-terméskilátások közepesek. Rozsból a terméseredmény nagyon gyenge, alig több a gyenge közepesnél.

A tavaszi árpa kvalitását úgy a hőség, valamint az esős időjárás rontotta. A zabban is okozott kárt a hőség. A kukorica általában kielegitően áll, különösen az alpesi részeken.

A takarmánytermék minősége romlott. Burgonya jól áll; a koraiak termésnövekedése kielegitően volt.

Ausztria ezidei valószínű bevitelle buzaiból és lisztből 12—13, rozsból 2—3, arpból 2—2.5, zabból 2—3, kukoricából 4—5 métermázsát tesz.  
A legutóbbi esztendőök termése a következő volt:

	átlagos termés	összes termés	hiány
	millió hektoliter	millió hektoliter	millió hektoliter
1900-ban	15.0	15.0	16.5
1899-ben	16.6	17.8	15.0
1898-ban	15.8	16.6	15.5
1897-ben	11.7	12.3	15.0
1896-ban	14.6	16.5	15.0
1895-ben	13.8	14.7	16.5
Az öt évi átlag	14.5	16.4	16.5

Olaszország.

Az ideai termés csekélyebb mint a múlt évi volt. Egyes konvencziók a termést különösen buzaiból és zabból jóval kisebbre becsülik.

A különbözőség nem annyira a bevetett terület némi keskenedése, mint inkább a kedvezőtlen téli időjárás idezte elő.

Az ideai termés és az ideai szükséglet között mutatkozik hiány körülbelül: 8—10 millió hektoliter buza, 3—3.5 millió hektoliter kukorica, 1—1.5 millió hektoliter zab, 1—1.5 millió hektoliter arpa, 0.2—0.3 millió hektoliter rozs.

Olaszország buza-termésének áttekintését nyújtják a következő adatok:

Év	Összes termés	Hiány
	millió hektoliter	millió hektoliter
1900. . . . .	44.0	8.10
1899. . . . .	48.60	6.50
1898. . . . .	48.40	11.50
1897. . . . .	36.60	6.00
1896. . . . .	51.18	9.20
1895. . . . .	4.70	8.5
Evi átlag . . . . .	46.00	8.0

Németalföld.

A terméskilátások eleger kedvezők és valószínű, hogy a folyó évi gabonatermes eredménye egyenlő lesz a múlt évi termésével. A múlt évben termelt összesen 1.0—1.8 millió hektoliter buza, 4—4.5 millió hektoliter rozs, 13—14 millió hektoliter arpa és 5.5—6 millió hektoliter zab. Ennyire becsülhet az ideai termés is. A folyó évre nevez Németalföld hiánya buzaiban (és lisztben) 6—7 millió, rozsban 3—4 millió, arpban 2—2.5 millió, zabban 1—1.5 millió, kukoricában 7—8 millió hektoliter.

Svájc.

Az ideai gabonatermes szemben az 1899-iki eredménnyel valamivel kedvezőbb, minthogy azonban a termés egyáltalában nem fedezi a szükségletet, a múlt évhez hasonló import várható.  
Az előző évek gabonatermesének a következőleg alakult:

	1898-ban	1899-ban
	métermázsákban	
buza	3,44,242	3,812,620
rozs	45,000	62,400
buzaliszt	3,81,833	4,24,627
arpa	107,416	90,57
zab	865,186	932,867
kukorica	636,238	641,000
malata	402,906	380,000

Magyarországból a gabonabeviteli Svajcoba közel 10 év óta mindinkább csökken; s e teren helyét most leginkább Oroszország tölti be.

Belgium.

A buza-termés a múlt évi eredményt meghaladja. A várható buza-termés 4.5—5 millió, rozstermes 7.0—7.5 millió, arpa-termés 1.20—1.30 millió, zab-termés 5.50—6.00 millió hektoliter. Valószínűnek látszik, hogy a folyó gazdasági kampanyban Belgium buza-hiánya ismét 12—13 millió hektoliter lesz, a rozs hiánya 1—1.5 millió, az arpa hiánya 4—5 millió, a zab hiánya 1.5—2 millió és a kukorica hiánya 5—6 millió hektoliterre becsülhető.

Dánia.

A várható eredmény a múlt évinél valamivel kedvezőbb lesz. A múlt évi termés minden nemű gabonából 327.53 millió dán korona értékét képviselt.

Svédország és Norvégia.

Svédország és Norvégia valószerű természetredménye a következőkre becsülhető: Buzából 2 millió hektoliter, rozsából 10 millió hektoliter, árpából 5-6 millió hektoliter, zabból 21-22 millió hektoliter.

Spanyolország.

Spanyolország es évi gabonatermése normális, vagyis a rendes középnek felel meg.

Spanyolország es évi szükséglete búzából és lisztből 3.3-3.5 millió métermazsa = 4.2-4.5 hektoliterre és kukoricából 1.5-2 millió métermazsára, illetve 2.2-2.8 millió hektoliterre lehet becsülni.

Az eredmények az utóbb lefolyt években a következők voltak:

Table with 2 columns: Year (1900-ban, 1899-ban, 1898-ban, 1897-ben, 1896-ban) and Wheat yield (métermazsa buza).

Portugália.

Az idei termés általában kedvezőtlen és így a buzatermést 1.8-2.0 millió hektoliterre, a rozstermést 0.5 millió, az árpatermést 2 millió, a zabtermést 0.4 millió hektoliterre s a kukoricatermést pedig 2.5-3.0 millió hektoliterre lehet becsülni.

Oroszország.

A várható természetredmények országos átlagban és figyelembe véve, hogy a legtermékenyebb területeken többnyire gyengék az eredmények, nagyobbára csak közepesek, tehát jóval kedvezőtlenebbek is, mint a múlt évben voltak.

Ezen átlagok alapján az összesen remélt termés, szemben a múlt évvél, a következő:

Table comparing 1900-ban and 1899-ben yields for Osi buza, tavaszi buza, Oszes buza, Osi rozs, tavaszi rozs, Oszes rozs, zab, arpa, kukorica, and Főeredmény.

Az orosz birodalom összes forgalomba kerülhető készletei legfeljebb 250-300 millió pudra teherrel, az összes terményeket (buzát, rozst, árpát, zabot és kukoricát) beleértve. Ebből a mennyiségből megközelítőleg esik a buzára 55-65 millió pud = 9-10 millió q, a rozsa 80-100 millió pud = 15 millió q, az arpa 10-15 millió pud = 2 millió q, a többi pedig zabból és kisebb mennyiségben kukoricából áll.

Az orosz birodalom buzatermése, kapcsolatban a kivétellel, a legutóbbi években a következő volt:

Table with 3 columns: Year (1899-ben, 1898-ban, 1897-ben, 1896-ban, 1895-ben), Total yield (Összes termés millió), and Exception (Kivétel és felesleg hektoliter).

Görögország.

Görögország gabonatermése csekélyebb mértékű, sőt rozst egyáltalán nem is termel. Múlt évi buzatermése nem haladta meg az 1.5 millió hektolitert; kukoricatermése pedig az 540.000 hektolitert.

Magyarország.

Az eredmények többnyire vidékek, illetve vármegyék, sőt járásonként is eltűnt egymástól. Előfor-

dulnak vidékek, ahol pl. a buza jobb termést is adott a múlt évinél és viszont vannak olyanok is és pedig nagyobb számban, ahol a termés rosszabbul ütött ki.

A rozsnál az átlagok és a termés összeredménye is kivétel nélkül kisebb mint a múlt évi volt.

Megközelítőleg konstatalható, hogy mintegy 2%-ra téve az elpusztult buzavetéseket, az ország összes vesztesége volt mintegy 110.307 kat. holdon körülbelül 750.000 métermazsa.

A rozs nagyon gyenge - a múlt évinél jóval kisebb - termést adott. Az átlagok is mindenütt kisebbek, mint a múlt évben voltak s a bevetett területből a vetések kipusztulása vagy túlságos mértékű kirittulása miatt sokat kiszántoltak.

Horvát-Szlavonországban az idei gabonatermés a rozost kivéve, a fagyásztást teljesen fedezi, sőt egyes vármegyékben felesleg is van.

Az összes termés és a kukoricatermés a következők:

Table with 3 columns: Crop (Buza, Rosz, Arpa, Zab, Kukorica), 1899-ben yield, 1900-ban yield, and Difference (Különbözet métermazsa).

Összefoglalva az anyarszággal Horvát és Szlavonországok gabonatermését, a következők eredmények tűnnek ki 1900-ra:

Table with 3 columns: Crop (Buza, Rosz, Arpa, Zab), Terület kat. hold, and Összes termés métermazsa.

Magyarország múlt évi kukoricatermése Horvát és Szlavonország nélkül 29,460,642 és Horvát és Szlavonországgal együtt 33,000,000 métermazsára rugott.

Románia.

A múlt évi rendkívül rossz gabonatermés, amely Romániának alföldi részén is különösen a Duna melletlen volt, olyan nyomokat még sem hagyott maga után, hogy e miatt a bevetett terület lényegesen csökkent volna.

Kétségtelen azonban az, hogy Románia minden készletét felhasználta vetési célra. Általában a rozsterület is csökkent, bár szintén nem jelentősen, de a buza területhez viszonyítva, mégis nagyobb a csökkenés (15%), ellenben a tavaszak területe, különösen az arpa területe a reepe javára már nagyon vissza esett.

Bulgária.

Az idei termés a csökkent terület ellenére is több mint a múlt évi volt, az eredmény pedig kvalitásra nézve gyengébb az 1899-ikénél. A várható összes eredmény tehát becsülhető: Buzából 8,625,000 q-ra, rozsól 1,757,500 q-ra, árpából 2,375,000 q-ra, zabból 1,570,000 q-ra, kukoricából 9,500,000 q-ra.

Szerbia.

A termés részben jobb mint a múlt évi volt, de a különbség aligha lesz nagy, mert a július és augusztus havi rossz időjárás Szerbia nagy részében ez idén is jelentékeny kárt okozott.

Az összes termés hozzádek lesz: búzából 3.3-4.20 millió q, rozsól 0.52-0.63 millió q, árpából 1.20-1.43 millió q, zabból 1.43-1.68 millió q, kukoricából 7.70-9.00 millió q.

árpa, 3.50 millió hektoliter zab és remélhető 11.50 millió hektoliter kukorica.

Ebből a valószínű felesleg és pedig kedvező üzleti viszonyok mellett, nevezetesen: buza 1.5 millió hektoliter, rozs 0.2 millió hektoliter, arpa 0.3 millió hektoliter, zab 1.0 millió hektoliter, kukorica 1.5 millió hektoliter.

Török birodalom.

(Európai és ázsiai rész.)

Az idei buzatermését 13-20 millió hektoliterre lehet becsülni, tavaly 25 millió hektoliter termelt. Az idei termésből a felesleg a legjobb esetben is aligha lesz nagyobb, mint 1-1.5 millió hektoliter.

Kelet-India.

Az idén még az előző évek nagyon gyenge termésénél is rosszabb termést arattak Kelet-Indiában, úgy, hogy a végeredmény közel 23%-kal kisebb a múlt évinél.

Hektoliterekben kifejezve termelt Kelet-Indiában:

Table with 2 columns: Year (1900-ban, 1899-ben, 1898-ban, 1897-ben, 1896-ban) and Yield (métermazsa).

A folyó évben nem lesz felesleg, mert a mi csekély mennyiség az export céljaira rendelkezésre állott, azt már nagybárra exportálták.

Amerikai Egyesült-Államok.

Az idei buzatermés 500-520 millió bushel. A készletekkel együtt az összes rendelkezésre álló buza 600-620 millió bushelt tesz.

Az Amerikai Egyesült Államok buza szűkegtelea rendszerint fennmaradó és más esztendőre átmennő készleten kívül évenként mintegy 400 millió bushel és a lefolyt kampaiban a buza és liszt kivétel volt 200 millió bushel, melyhez 100 millió bushel készlet hozzászámítva kitűnik, hogy a múlt évben aratásokról tényleg 150 millió bushel állott rendelkezésre.

A többi termények terméshozama a következő: rozs: 20-22 millió bushel = 7.4 millió hektoliter, arpa 68-70 millió bushel = 24.2 millió hektoliter, zab 750-770 millió bushel 267.5 millió hektoliter, kukorica 2.100-2.150 millió bushel = 749.0 millió hektoliter.

A legutóbbi évek buzatermése a következő

Table with 3 columns: Year (1900-ban, 1899, 1898, 1897, 1896, 1895), Total yield (Összes termés, millió hektoliter), and Average (5t évi átlag).

Kanada.

A kanadai termésbebecsések nagyon kedvezőtlenek. A tavaszi búzát tönkre tette a hosszantartó tikkasztó hőség és szárazság. Eső oly kevés volt, hogy a legelők és rétek is többnyire koporokká váltak.

A fagyaszttási és vetőmag szükséglet búzából megközelítőleg 40 millió bushel és ezzel szemben csak 37 millió bushel áll rendelkezésre, tehát 30 millió bushelt kevesebb, mint a múlt évben.

Table with 2 columns: Crop (buza, rozs, arpa, zab, kukorica) and Yield (millió).

Feleslege a csekély (5-6 millió bushelnyi buza) készleteket figyelembe véve búzából 2-3 millió hektoliter.

rozsból	0.3	"	"
árpából	0.6	"	"
zabból	2.0	"	"
kukoricából	1.0	"	"

Argentína.

A gabonát termelő és exportáló államok között talán egyik az azoknak az államoknak, amelyek immár harmad év óta kedvező viszonyok között vannak. Argentína rohamosan fejleszti gabona- és különösen buzaprodukciját és bár minden esztendőben nagy pusztitást okoznak ott a sáskák, azért a termés kilátások ismét kedvezőek és jó eredményekkel bíznakak.

Összefoglalás.

A múlt évi gabonatermes volt:

buzából	966—970 millió
rozsból	567—570 "
árpából	324—330 "
zabból	1.180—1.140 "
kukoricából	998—1.000 millió hektoliter.

Az idei termés:

buzából	870—890 millió
rozsból	480—498 "
árpából	308—320 "
zabból	1.085—1.100 "
kukoricából	979—992 "

hektoliter.

Hetiszemle.

Budapest, szeptember 1.

**Gabonázlet.** A (Budapesti Napló) tudósítójától. Az időjárás a hét első napjaiban száraz és meleg volt, később fokozódó borulással gyakrabbi esőpadék következett be, mely a hőmérséklet tetemesebb csökkenését vonta maga után. A hét végével ismét száraz, derült időnk van. A hozatalok új áruban tartósan gyengék és az előrehaladó időnyel nincoenek arányban.

A külföldi piacok üzletmenetéről csak keveset jelenthetünk. Az alapirányzat, úgy látszik, szilárdabb, a hangulat is barátságosabb, az árak azonban alig javultak. Amerikában élénk exportkeresletre az irányzat kezdetben szilárd volt; ez azonban csak rövid ideig tartott. A kereslet gyengült és a látható készletek tetemes gyarapodása mellett az árak is visszaestek, úgy, hogy egyenlegként csak kőly visszaesés mutatkozik. Angliában a külföldi hozatalok tartósan gyengék voltak, minek folytán a fogyasztás idegen származékok iránt jobb figyelmet tanúsított és néhány penice-szal magasabb árakat fizetett. A talmagas tengeri-szállítási díjak a hozatalokat ugyancsak megnövekedt és az Európa felé uszó készlet csökkent is. Franciaországban az import szükséglet eddigelő nem jelentkezik; az árak legalsóbb búzában, épp úgy mint lisztbe is gyengültek. A német piacok ártartók, habár a fogyasztás csak beszerzéseket eszközöl. Az orosz és román kínálat aránylag gyenge maradt. Németalföldön és Belgiumban jobb volt az érdeklődés és az irányzat barátságosabb jellegű lett.

Nálunk a kenyérmagvak iránti kereslet gyengült, a hangulat nyugodtabb, a múlt heti árjegyzések nagyjában azonban alig változtak.

Az üzleti hét részleteiről a következőket jelenthetjük:

Buza a hét elején sürgetően volt kínálva, míg az irányzat csendes és a malmok kereslete csak gyenge volt. Az árubirtokosok így kénytelenek voltak, habár csak mérsékelt és 5—10 fillért tevő áremelkedményeket megadni. A vételkudv később is csak mérsékelt maradt; minthogy azonban a kínálat is sürgető jellegét elvesztette, az irányzat tartott volt és az árak rendszer forgalom mellett változatlanok maradtak. Csupán a hét végével állott be ismét csendesebb irányzat. A kínálat főleg vagonarúbból áll és az ászs-forgalom körülbelül 200,000 mázsa, mely részben a malmoknál, részben a privat-spekulációnál talált elhelyezést. A heti hozatal 189,000 métermázsát tesz ki.

Rozs az egész héten át változatlan maradt. A kínálat mérsékelt és nagybőbára a helyi fogyasztásnál talált vérvőre, míg kiviteli célokra alig volt érdeklődés. Az árak, a múlt héthez viszonyítva, változatlanok és 6.75—6.95 korona körül alakultak budapesti paritásra. Prima árú 7.—korona ért el. Nyíri származékokban csak gyenge az üzlet és Debrecen-Nyiregnyháza távolságában átvéve, 6.25—6.30 koronáig fizettek.

Arpa (takarmány- és hántólsai célokra) szilárd irányzatú volt és mérsékelt kínálat mellett néhány fillérral többet ért el. Minőség szerint 6.10 koronáig fizettek helyben, míg szerb árú — mely azonban szintén csak gyengén volt kínálva — 5.80 koronáig ért el elvámolva helyben. Állomások átvéve a forgalom szűk keretben maradt. A megjelent néhány külföldi vevő beszerzéseiben csak joggal közpimnőségű tiszavidéki árura szorítottak, míg az összes többi fajok el voltak hanyagolva. Jegyzéseink: Tiszavidéki merkantil-árú 5.75—6.25, jobb 6.70, finom 7.— koronáig. Felvidéki merkantil-árú 6.75—7.—, jobb 7.50, finom 8.30 koronáig. A váhavasut-menti állomásokról épp úgy, mint a budapest pécsi vonal mentén a forgalom szűk.

Zab alig változott. A hozatalok tartósan gyengék ugyan, a kereslet azonban szintén mérsékelt

és így az árakban nem mutatkoztak változás. Szín és tisztaság szerint 5.35—5.65 K.-ig jegyzünk helyben. O-aru alig jön a piacra.

Tengeri iránt az érdeklődés csökkent. Kőbánya részére ca. 8000 mm. kelt el 6.20—6.25 K. árban helyben átvéve.

Ipar és kereskedelem.

**Osztérák-Magyar Bank.** Bécsből táviratozzák: Az Osztérák-Magyar Bank igazgatási-bizottsága a legközelebbi szerdán Bécsben ülést tart, a főtanács pedig csütörtökön ül össze teljes ülésre. Ez ülésekre, amelyekkel előreláthatólag megbeszélik a tizes bankjegyek kontingentálásának kérdését is, összefüggésben a huszkoronás-bankjegyek kiadásával, — lovag *Bülinski* bankormányzó is visszatér, szabadságának megszakitásával.

Az *Elő Léánykthásaitái Egyet* mint szövethozatónál folyó évi augusztus hóban 1281 jutalék-részt irattak be és nászjuttalékok fejében 36,528 K. 85 f. fizettek ki. 1900. január 1-től augusztus 31-ig beirt összes jutalék-részek száma 9823 és a kifizetett nászjuttalékok összege 301,154 K. 46 fillér.

**Sorsolás.** Ma délelőtt ment végbe a *Júdvrosi 100 millió koronás kölesön* költségvénynek VIII-ik sorsolása a központi város háza tanácstermében, *Rózsavölgyi Gyula* helyettes polgármester elnöklése mellett; a sorsolást *Szlatiny Ferenc* számtanácsos vezette.

Kihuztak három darab 10,000 koronás kötelezvényt: 720 652 64. Husz darab 5000 koronás kötelezvényt: 4261 1794 1949 5115 2722 1919 585 1907 3887 2910 1385 1793 2244 5179 1151 2254 77 471 3704 2386. 93 darab 2000 koronásat: 3160 22481 14302 12904 12215 124 13227 12385 8289 12277 7528 9084 49 8290 46 24509 22149 7063 11776 11418 2785 2629 15898 15635 17217 24948 23290 10585 9115 24586 24617 24945 24946 6402 24947 2843 4872 5362 6143 4469 14563 11994 18874 14067 21212 18320 4871 6011 5806 4240 24697 24583 13900 16466 4853 14266 10973 10924 19010 11260 2047 1468 522 4771 19320 15876 6279 11863 9709 19629 12148 15443 13316 9899 22668 2986 3954 7224 23472 24537 1975 17403 20328 5844 10936 19935 6656 538 6121 145 471 5538 142.

37 darab 1000 koronásat: 7404 9466 7331 8165 3350 5860 2898 8292 4853 9375 9043 5703 7461 5457 2316 3974 6030 263 6007 5462 379 1203 5335 2816 3975 5329 9135 948 3955 957 4874 2767 2655 2002 245. — Ezenkívül kihuztak még 74 darab 200 koronás kötvényt.

A beváltás 1901. március 1-től fogva történik, részint a székesfehérvári központi pénztárnál, részint több budapesti és bécsi pénztáraknál.

A Magyar Vörös Kereszt-Egyesület sorsjegyeinek 47-ik sorsolását ma tartottak meg gróf *Csekonics Endre* elnöklésével. A sorsjegyellenőrző-bizottság képviselőtében *Latinovics János* főrendiházi tag, *Körmeny Imre* jogtanácsos és *Argay János* irodafőnök, a belügyminiszterium részéről *Dr. Áldásy József* segédfelgalmazó és a pénzügyminiszterium részéről *Benedicty Béla* osztálytanácsos vett részt, míg a sorsolást *Rupp Zsigmond* kir. közjegyző vezette.

Törlesztésre huztak a következő 41 sorozatot: 84 213 342 447 926 1346 1511 1569 1682 1955 2012 2164 2165 2825 2609 2743 3113 3618 3627 376 3905 4120 4148 4277 4577 4618 4665 4724 4872 5651 6051 6136 6527 6714 6754 7190 7413 7596 7752 7872 és 7974.

Az ezekben a sorozatokban foglalt 4100 darab sorsjegyet az évi október hónap 1-től fogva egyenként 14 koronával a magyar földhitelintézet pénztára (V. Bálvány-utca 7.) váltja be.

Nyereményt huztak: 20,000 koronával: 6027—31; 2000 koronával: 2720—20; 1000 koronával: 1338—47, 1938—48, 5525—21; 500 koronával: 133—2, 1799—39, 2302—48, 4043—83, 4420—56, 5224—40, 5996—99, 6417—100, 6597—52, 6968—1, 7158—56, 7465—54, 7915—6.

100 koronával: 987—39 1419—86 1802—33 1974—40 2338—10 2681—51 3837—80 4112—34 4574—30 4906—4 5164—26 5254—42 5285—39 5504—19 5691—32 5760—91 5990—61, 6161—1 6370—77 6506—35 6506—90 6792—15 6988—26 7333—17 7930—24.

50 koronával: 101—4 172—67 463—22 471—67 1134—18 1245—70 1321—14 1332—41 1705—32 1713—41 1852—37 2187—91 2244—93 2585—28 2697—70 2964—23 3068—79 3385—85 3636—57 3841—57 4063—45 4304—65 4312—71 4391—60 4493—23 4519—21 4553—82 4889—49 4983—32 5011—43 5031—18 5033—13 5038—11 5237—86 5455—59 5580—60 6331—12 6225—31 6495—94 6500—15 6726—8 6802—73 6854—74 6954—92 7113—5 7180—87 7183—20 7605—86 7614—9 7678—40.

A nyereményösszegeket a Magyar Vöröskereszt Egyesület igazgatóságának utalványára a Magyar Földhitelintézet fizeti ki. Legközelebbi búzas 1901. évi március hó 1-én lesz.

Fizetésképtelenségek. A bécsi *Creditoren-Verein* a következő fizetésképtelenségeket jelenti: Goldschmidt és Zeckendorf cég Prága, Lukavsky József óráis Hronov, Werner Márkus kereskedő Stanislaw, *Lichtenstein* Lajos kereskedő *Sátoraljayhely*, *Löbl* R. kereskedő *Miskolc*, *Schearca* Samuel kereskedő *Püspök-Ladány*, *Goldberger* Jakab szatócs *Dorna*, *Klein* Mór kereskedő *Szabadka*.

Szészárak. A kontingens nyersszesz ára Budapesten 40.60 korona pénzben, 41.— korona árban.

Bécsben a nyersszesz ára 44.60 korona pénzben, 45 korona árban.

A budapesti gabonátüzsde.

Budapest, szeptember 1.

A malmok esekély érdeklődése következtében élénk kínálat mellett mérsékelt volt a forgalom. Forgalmolba került 22,000 métermázsba buza lanya irányzattal 5 fillérral alacsonyabb árakon. Rozsban ugyanogd volt az irányzat és az árak 5 fillérről estek.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 81 k. 7 K. 95 f., 300 mm. 80 k. 7 K. 90 f., 200 mm. 81 k. 7 K. 82½ f., 100 mm. 80 k. 7 K. 82½ f., 100 mm. 79 k. 7 K. 82½ f., 150 mm. 79 k. 7 K. 82½ f., 100 mm. 79 k. 7 K. 77½ f., 400 mm. 79 k. 7 K. 82½ f., 100 mm. 79 k. 7 K. 80 f., 200 mm. 79 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 70 f. kevert, 100 mm. 78 k. 7 K. 75 f. kevert, 100 mm. 78 k. 7 K. 75 f. 100 mm. 77 k. 7 K. 75 f., 1000 mm. 78 k. 7 K. 75 f. felső, 6. 77 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 75 f., 700 mm. 78 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 62½ f. sárga, 200 mm. 78 k. 7 K. 80 f., 700 mm. 78 k. 7 K. 70 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 67½ f. kevert, 200 mm. 77 k. 7 K. 70 f., 500 mm. 77 k. 7 K. 75 f. T.T.S.-Miklósrá, 100 mm. 77 k. 7 K. 70 f., 150 mm. 77 k. 7 K. 67½ f. felső, 850 mm. 77 k. 7 K. 70 f. malomba, 100 mm. 77 k. 7 K. 65 f. sárga, kevert, 500 mm. 76 k. 7 K. 60 f., 700 mm. 76 k. 7 K. 62½ f., 100 mm. 80 k. 7 K. 75 f.

Pestvidéki: 100 mm. 78 k. 7 K. 50 f., 200 mm. 77 k. 7 K. 57½ f., 300 mm. 76 k. 7 K. 60 f., 300 mm. 75 k. 7 K. 60 f., 300 mm. 75 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 76 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 76 k. 7 K. 70 f., 600 mm. 76 k. 7 K. 60 f., 500 mm. 75 k. 7 K. 40 f. (6).

Bánsági: 5000 mm. 77 k. 7 K. 60 f., 500 mm. 76 k. 7 K. 30 f., 500 mm. 74 k. 7 K. 30 f.

Bihari: 100 mm. 80 k. 7 K. 70 f. sárga.

Felsőmagyarországi: 500 mm. 76 k. 7 K. 50 f.

Kulai: 2700 mm. 72 k. 7 K. 40 f. (6).

Erdeleyi: 250 mm. 75 k. 7 K. 60 f.

Fehérmezei: 1450 mm. 77 k. 7 K. 80 f.

Temesmezei: 2000 mm. 75 k. 7 K. 45 f.

Mind 8 hónapra.

Rozs: 100 mm. 6 K. — f. Budapest három hónapra, 100 mm. 6 K. 87½ f. pp., 100 mm. 6 K. 90 f. pp., 100 mm. 6 K. 92½ f. pp.

Készpénzfizetés mellett.

A készrua hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktüzsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

B u z a	kilo	-100	-150	-200	-500		
					-16	-17	
liszavidéki	6	75	7.15	7.00	70	7.6	7.80
"	7	75	7.30	7.15	80	7.75	7.85
"	8	75	7.40	7.25	81	—	—
"	9	75	7.55	7.40	—	—	—
"	10	75	7.70	7.55	—	—	—
fehérmezei	6	75	7.10	7.00	70	7.10	7.20
"	7	75	7.25	7.10	80	7.15	7.25
"	8	75	7.40	7.25	81	—	—
"	9	75	7.55	7.40	—	—	—
"	10	75	7.70	7.55	—	—	—
pestvidéki	6	75	7.20	7.10	70	7.25	7.35
"	7	75	7.35	7.20	80	7.30	7.40
"	8	75	7.50	7.35	—	—	—
"	9	75	7.65	7.50	—	—	—
"	10	75	7.80	7.65	—	—	—
bánsági	6	74	7.10	7.00	70	7.65	7.65
"	7	74	7.25	7.10	80	—	—
"	8	74	7.40	7.25	—	—	—
"	9	74	7.55	7.40	—	—	—
"	10	74	7.70	7.55	—	—	—
bécsi	6	75	7.05	7.00	—	—	—
"	7	75	7.20	7.10	—	—	—
"	8	75	7.35	7.20	—	—	—
"	9	75	7.50	7.35	—	—	—
"	10	75	7.65	7.50	—	—	—

Egyéb gabonafajták	kilo	-100			
		-10	-11		
Rozs	uj	eisbrendt	70—72	6.95	7.6
"	"	másodrendt	—	6.75	6.10
Arpa	uj	elsőrendt	60—62	5.90	6.10
"	"	együni vald	50—52	5.30	5.40
Zab	uj	elsőrendt	40—42	5.30	5.40
"	"	másodrendt	—	5.20	5.4
Tengeri	uj	elsőrendt	—	—	—
"	"	másodrendt	—	—	—
Repece	uj	kőszória	—	13.50	14.0
"	"	bánsági	—	—	—
"	"	—	—	—	—

A határidőfüzet folyamán a következő kötelesek történtek:

Buza októberre . . . . . 7.60—7.63  
Buza áprílisa . . . . . 8.01—8.03  
Rozs októberre . . . . . 7.04—7.07  
. . . . . áprílisa . . . . . 7.3—7.41  
Tengeri augusztusra . . . . . —  
. . . . . majusra (1901.) 4.97—4.98—4.96  
Zab októberre . . . . . 5.31—5.33—5.32

Dél egy órákor a következő záróárakat állapítottak meg hivatalosan a tüzsden:

Buza októberre . . . . .	7.62	pénz 7.63 árú
Buza áprílisa . . . . .	8.02	" 8.03 "
Rozs októberre . . . . .	7.06	" 7.07 "
Rozs áprílisa . . . . .	7.39	" 7.40 "
Zab októberre . . . . .	5.32	" 5.33 "
Tengeri augusztusra . . . . .	0.—	" 0.— "
Tengeri szeptemberre . . . . .	6.10	" 6.11 "
Tengeri majusra (1901.) . . . . .	4.96	" 4.97 "
Repece szeptemberre . . . . .	14.30	" 14.40 "

Délután fél 5 órákor zárul:

Buza októberre . . . . .	7.61—7.62
Buza áprílisa . . . . .	8.01—8.02
Rozs októberre . . . . .	7.04—7.05

Table with 2 columns: Item (Aprília, Tengeri májura, Zab októberre, Ropce augusztusra) and Price (7.88-7.89, 0.-0., 4.96-4.97, 5.31-5.82)

A budapesti értéktőzsde.

Az értéktőzsde irányzata tartósan szilárdulának indul, ambar a vezetőrtékek árfolyamai ezt eléggé élénken még eddig nem tükrözték vissza. Okul csak azt hozhatjuk fel, hogy a nagyobb árvaltozásokat csakis a közönség aktív részvétele okozhatná, mely azonban tartósan visszatartja magát a részvételtől. A zárlat kedvező, de oszandes maradt.

A helyi piacon Rimamurányiban volt ismét 1-2 koronával magasabb árak mellett némi üzlet.

A déli tőzsde kezdettől végig igen szilárd lefolyást tanusított. Az összes értékek élénk forgalom közben megszárdultak s igen szilárdan zárulnak.

Az oroszianrézt kivette magának az Államvasut, melynek árfolyama 8-9 koronával emelkedett.

A helyipiac irányzata is igen kedvező volt, bár a forgalomban csakis a vezetőrtékek részesedtek élénken. Rimamurányi ismét 5-6 koronával emelkedett, míg Salgótarjáni 3-4, Közúti ellen en csaknem 10 koronával javított utolsó zárlatához képest.

A valutapiac hajlomot mutatott a gyengülésre. Az előtőzsde kedvező.

Jegyzetek: Osztrák hitelrészvény 664.25-665.-, Magyar hitelrészvény --, Osztrák-Magyarállamvasuti részvény 660.50-663.50. Déli vasút részvény 117.--118.50. Rimamurányi részvénytársaság 526.40-531.25 korona.

A déli tőzsde: rohamosan emelkedő. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 682.--683.-, Osztrák hitelrészvény 663.50-664.75. Osztrák-magyar államvasut 663.50-667.-, Zeizalógbank 425.-426.75. Rimamurányi részvénytársaság 530.--534.50. Közúti vasut 606.--613.- korona.

Forgatomban került: Budapesti Bankgyesületi részvény 178.- korona árfolyammal. Utőtszda. A 4 órai zárlatok maradt.

Osztrák hitelrészvény 667.25. Magyar hitelrészvény 665.-. Leszámítoló bank részvény 447.-, Rimamurányi vasut részvény 533.50. Osztrák-magyar államvasut részvény 668.25. Közúti vaspálya részvény 613.-, Villamos vasut 288.- korona árfolyammal.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:\*)

I. Államadósság.

a) Magyar Államadósság.

Table with 4 columns: Pénz, Áru, 100 kor.-ra, 100 kor.-ra. Lists various government securities like Aranyjárdék, Koronajárdék, etc.

b) Osztrák Államadósság.

Table with 4 columns: Pénz, Áru, 100 kor.-ra, 100 kor.-ra. Lists Austrian government securities like Igazl. papírjárdék, Igazl. osztr. járdék, etc.

c) Idegen Államadósság.

Table with 4 columns: Pénz, Áru, 100 frankos sorozat 2/3, 100 frankos sorozat 2/3. Lists foreign securities like Belgiz vasuti közl. osztr. 4/2%.

II. Más kölöszök.

Table with 4 columns: Pénz, Áru, 100 frankos sorozat 2/3, 100 frankos sorozat 2/3. Lists other securities like Budapesti fővárosi kölöszök 4/2%, etc.

IV. Elsőbbségi kötvények.

Table with 4 columns: Pénz, Áru, 100 frankos sorozat 2/3, 100 frankos sorozat 2/3. Lists preference bonds like Adria elsőbbségi közl., etc.

V. Bankok részvényei.

Table with 4 columns: Pénz, Áru, 100 frankos sorozat 2/3, 100 frankos sorozat 2/3. Lists bank shares like Bankgyesületi, etc.

VI. Takarékpénztárak részvényei.

Table with 4 columns: Pénz, Áru, 100 frankos sorozat 2/3, 100 frankos sorozat 2/3. Lists savings bank shares like Budapesti III. körzetű, etc.

\* Az I-V. alatt jegyzett papírok árfolyamai 100 koronánként értendők, a VI-XVI. alatt jegyzettekét pedig darabonként koronáknban.

III. Záloglevelek és kölöszökötvények.

Budapesti intézetek kibocsátásai.

Table with 4 columns: Item, Pénz, Áru, 100 kor.-ra. Lists securities from Budapesti intézetek like Bérvárosi takarékp. zálolg. 4/2%, etc.

VII. Biztosító társaságok részvényei.

Table with 4 columns: Pénz, Áru, 100 kor.-ra, 100 kor.-ra. Lists insurance company shares like Bécsi biztosító társ., etc.

VIII. Gözmalomok.

Table with 4 columns: Pénz, Áru, 100 kor.-ra, 100 kor.-ra. Lists flour mill shares like Concordia, etc.

IX. Bányák és téglagyárak részvényei.

Table with 4 columns: Pénz, Áru, 100 kor.-ra, 100 kor.-ra. Lists mining and brickworks shares like Brányói bányar., etc.

X. Vasútvékek és gépjárművek részvényei.

Table with 4 columns: Pénz, Áru, 100 kor.-ra, 100 kor.-ra. Lists railway and vehicle shares like Gárdafői gépj., etc.

XI. Könyvnyomdak részvényei.

Table with 4 columns: Pénz, Áru, 100 kor.-ra, 100 kor.-ra. Lists printing house shares like Athenaeum, etc.

XII. Különböző vállalatok részvényei.

Table with 4 columns: Pénz, Áru, 100 kor.-ra, 100 kor.-ra. Lists various company shares like Aik vágó-ésf., etc.

XIII. Készletek vállalatok részvényei.

Table with 4 columns: Pénz, Áru, 100 kor.-ra, 100 kor.-ra. Lists stock company shares like Adria tengerhaj., etc.

XIV. Sorozatok.

Table with 4 columns: Pénz, Áru, 100 kor.-ra, 100 kor.-ra. Lists series of securities like Szabolcs, etc.

XV. Fűszemek.

Table with 4 columns: Pénz, Áru, 100 kor.-ra, 100 kor.-ra. Lists spice shares like Vert arany, etc.

XVI. Külföldi váltók (látra).

Table with 4 columns: Pénz, Áru, 100 kor.-ra, 100 kor.-ra. Lists foreign exchange rates like Amerikai, London, etc.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonserű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar korona, vörös aprószemű korona, vörös erdélyi korona, vörös bánági korona, középszemű korona, nagyszemű korona, Disznószir: budapesti 59.--59.50 korona, vidéki korona, Táblaszalonna: légenszártított vidéki korona, városi 4 darabos 50.--50.50 korona, 3 darabos 54.--54.50 korona, füstölt korona, Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség korona, 120 darabos korona, 100 darabos korona, 85 darabos korona azonnali szállításra, Szerbiai szokás szerinti minőség korona, 100 darabos korona, 85 darabos korona, Szilva: szilvóniai azonnali való szállításra, 18.--18.50 korona.

A becsi értéktőzsde.

Az előtőzsde kedvezlen, később azonban szilárdabb, külföldi hírekre.

Zárlat tartósan kedvező.

Bécs, szept. 1. (Magyar értékek zárlata.) 4% aranyjárdék 115.-- Tízai és szegedi kölöszök sorozója 140.-- Magyar vasuti kölöszök ezüstben 99.-- Magyar kelot vasuti állami kötvény 116.50, Magyar leszámítoló és pénzvilágbank 447.50 Rimamurányi vasutirészvény 533.-- Magyar korona áradék 90.65, 4% os Magyar földtözerem. kötvény 90.20, Magyar hitelbank részvény 663.50, Magyar nyerveemény kölöszök sorozója 160.--, Kassa-oderbergi vasuti részvény 341.-- Magyar kereskedelmi bank 2600.

Bécs, szept. 1. (Ausztrák értékek zárlata.) 4 1/2% papírjárdék 97.60, 4% os osztrák aranyjárdék 118.90, 1890-iki sorozója 132.25, Osztrák hitelországy 385.50, Angol-osztrák bank 275.50, Bécsi bankgyesület 493.--, Osztrák-magyar bank 1700, Déli vasut 116.50, Dunagőzhajózási részvény 775.--, Donányrészvény 290.50, Császári és királyi arany 11.44, Német bankváltók 118.20, 4 1/2% ezüst járdék 97.75, Osztrák koronajárdék 97.80, 1894-iki sorozója 193.--, Osztrák hitelhitelintézet részvény 667.50, Uniohbank 633.--, Osztrák Länderbank 416.--, Osztrák-magyar Államvasut 668.50, Elbavölgyi vasut 465.50, Alpési bányász részvény 447.50, 20 frankos arany 19.29/s L. v. v. váltóár 242.15, Bécsi Tramway Litt A, 266.--, Bécsi Tramway Litt B, 289.--, Lípót kohó 420.--, Az irányzat szilárd.

Bécs, szept. 1. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 667.25 Magyar hitelrészvény 684.--, Angol-Osztrák bank 276.--, Bécsi bank egyesület 494.--, Union bank 553.--, Länderbank 415.50, Osztrák-magyar Államvasut részvény 668.50, Lombard 116.50, Elbavölgyi vasut 466.--, Eszaknyugati vasut részv. 456.--, Dohányrészvény 291.--, Rimamurányi vasut 533.--, Alpési bányász részvény 477.--, Májusi járdék 97.60, Magyar koronajárdék 90.65, 1896-iki sorozója 107.75, Német birodalmi márká 118.26, Napoleon d'or 19.29.

Külföldi értéktőzsdek.

Berlin, szeptember 1. (Berliner tudósítás.) A bel-és külföldi sajtónak a kínai helyzetre, nevezetesen a fővárosi nézeteltérése vonatkozó cikkei hatása alatt a tőzsde tartózkodó volt. A helyértékek közül csak a készpénzesek javultak, amelyeknek árfolyama emelkedett. A járdékpiaclállandó. Vasutak nyugodtak, Államvasut Bécsre szilárd. Góthardi vasut emelkedő.

Berlin, szeptember 1. (Zárlat.) 4 1/2% os papírjárdék --, 4% osztrák aranyjárdék 98.50, Elbavölgyi vasut --, Magyar koronajárdék 90.25, Osztrák-magyar Államvasut 141.75, Kassa-oderbergi vasut --, Bécsi váltóár 84.60, Magyar vasuti beruházási kölción 101.25, Alpési bányász részvény --, Discont-Commandit 173.80, Altáinói villamosági Edison 232.--, Geisenkirennei 196.75, Laura-kohó 205.10, 4 1/2% ezüstjárdék 96.50, 4% os magyar aranyjárdék 98.--, Osztrák hitelrészvény 227.40, Déli vasut 26.75, Károly Lajos vasut --, Orosz tankjegy 216.40, 4% os új orosz kölción --, 1896-iki donányrészvény --, Olasz járdék 94.75, Magyar hitelbank --, Dynamit Trust 147.50, Harpeni 184.75, Az irányzat szilárd.

Berlin, szeptember 1. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. Négyezzedikes magyar aranyjárdék 98.--, Magyar koronajárdék 90.25, Osztrák hitelrészvény 208.10, Osztrák-magyar Államvasut 142.50, Déli vasut 26.75, Eszaknyugati vasut --, Elbavölgyi vasut --, Orosz bankjegy közpénz --, Buschtiehrádi 272.--, Orosz bankjegy (Ulmó), Lombard --.

Hamburg, szeptember 1. (Zárlat.) 4 1/2% ezüstjárdék 96.80, 1890. sorozója 133.--, Déli vasut 27.--, 4% osztrák aranyjárdék 98.90, Osztrák hitelrészvény 208.40, Osztrák-magyar Államvasut 142.--, Olasz járdék 94.40, 4% os magyar aranyjárdék 96.70, Az irányzat szilárd.

Frankfurt, szeptember 1. (Zárlat.) 4 1/2% papírjárdék 98.80, 4% osztrák aranyjárdék 98.75, Magyar koronajárdék 90.50, Osztrák-magyar bank 121.60, Déli vasut 27.--, Elbavölgyi vasut --, Londoni váltóár 204.6, Bécsi bankgyesület 123.20, Villamos részvény 125.--, 1890-os magyar aranykölción 77.20, 4 1/2% os ezüstjárdék 96.40, 4% os magyar aranyjárdék 96.25, Osztrák hitelrészvény 207.--, Osztrák-magyar Államvasut 141.20, Eszakny. vasut --, Bécsi váltóár 845.25, Párisi váltóár 813.68, Uniohbank --, Alpési bányász részvény 238.--, Az irányzat szilárd.

Frankfurt, szeptember 1. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Arfovaomok januárja. Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 207.30, Osztrák-magyar Államvasut 140.50, Déli vasut 27.50, Osztrák aranyjárdék --, Olasz járdék --, Laura-kohó 205.50, Harpeni 183.75, Discont --, Alpési bányász részvény 321.--, Az irányzat szilárd.

Páris, szeptember 1. (Zárlat.) Osztrák-magyar Államvasut --, 4% osztrák aranyjárdék 99.--, Osztrák Länderbank --, 3 1/2% francia járdék 102.40, Anesti bányá részvény --, Déli vasut 133.--, 4% os magyar aranyjárdék 97.--, Párisi bankrészvény 1145, Olasz járdék 83.80, Francia törleszt. járdék --, Osztrák földhitelintézet részvény 1200, Török dohányrészvény 321.--, Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Szeptember 1. A sertésüzlet irányzata eszendes. A) Liszt sertések ára: I. A Magyar elsőrendű; Orosz nehéz (páronként 400 kilogrammon felelő súlyban) -- fillérg. Orosz közép (páronként 300-340 kilogrammig terjedő súlyban) -- krajcár. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felelő súlyban) 96.-97. fillérg. Fialat közép (páronként 251-320 kilogrammig való súlyban) 95.-96 fillérg. Fialat könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban) 98.--98 fillérg. -- II. Magyar s redett: Nehéz (páronként 280 kilogrammon felelő súlyban) -- krajcár. Közép (páronként 240-280 kilogrammon súlyban) -- krajcár. -- Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) -- kraj-

Advertisement for Henneberg G., selyem-Zürichben. Csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendelik -- fekete, fehér és szines 45 krtól 14 ft 65 krig méterenként -- egész ruhák a blouzoknak való! -- Mindenkinek postabér-és vámentesen, házhoz szállítva. Minták postafordultával küldetnek. Cs. 66 kir. udvari szállító.

Large advertisement for Henneberg G. selyem-Zürichben. The text is partially obscured by the large stylized logo.

**é. r. g.** — III. Romániai: Nehéz (páronkint 820 kilogramm felül súlyban) — fillérg. — Közép (páronkint 250—320 kilogramm terjedő súlyban) fillérg. — Könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) fillérg. — IV. Romániai erdélyi (Stachl), Nehéz (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) fillérg. — Könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) fillérg. — Krajcár, V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 280 kilogramm felül súlyban) 96—97 fillérg. — Közép (páronkint 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 95—96 fillérg. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 95—96 fillérg.

Számlálás: 1900. aug. hó 30. napján volt készlet 39.079 darab, 1900. augusztus 31. napján felhajtott 48 darab, 1900. augusztus 31. napján elküldött 322 darab, 1900. szept. hó 1. napjára maradt készletben 38.806 darab.

**Kivonat a hivatalos lapból.**

— Szeptember 1. —

**Kinevezések.** A pénzügyminiszter Báthory György pénzügyi számvizsgálót végleges minőségű pénzügyi számtanácsosá az akna-számlai kir. főbányahivatal mellé rendelt számvizsgálóhoz, az alsó-kubini pénzügyigazgatósághoz Sigmund Simon alsó-kubini állami végrehajtó pénzügyi iradásvetető ideiglenes minőségben, az alsó-kubini pénzügyigazgatósághoz Szilárik Samu pozsonyi és Jónovits Sándor szakosztályos adófelügyelői kezelési gyakorlatokat pénzügyi iradatitelté ideiglenes minőségben, a pécsi pénzügyigazgatósághoz Godzitska István és Pényesi Árpád kezelési gyakorlatokat pénzügyi iradatitelté ideiglenes minőségben, a vallás- és közoktatásiügyi miniszter Caprariu György és Ellenbach Mátyás ténitokat a kőszékhöz hűlők állami intézetéhez, Schannen Péter és Kirschenheuter Ferenc tanítókat a vakok budapesti országos intézetéhez, a XI. bizetési osztály 3-dik fokozatába, az aradi pénzügyigazgatóság Szirmay J. Győző lippai díjtalan gyakorlatokat ideiglenes minőségben a mária-rádnai adóhivatalhoz segélydíjas gyakorlatokká; a kassai törvényszék élnöke Kovács György kassai törvényszéki fogházról a kassai járásbíró-sághoz III-ad oszt. hivataloszállgá; a maros-vásárhelyi törvényszék élnöke Gáspár Imre volt ocsendör-gravezetőt és kobbli díjtalan iradási gyakorlatok a vezetése alatt álló törvényszékhez III-ad osztályu hivataloszállgá; a karánsebesi törvényszék élnöke a karánsebesi járásbíró-sághoz III-ad osztályu hivataloszállgá Tankó József karánsebesi járásbíró-székli fogházról; a sátoraljaújhegyi törvényszék élnöke Ortutay Sándor kecselenyi lakost a sátoraljaújhegyi járásbíró-sághoz III-ad osztályu hivataloszállgá; a pozsonyi fő-ügyész a felügyelete alatt álló pozsonyi ügyészéshöz III-ad osztályu hivataloszállgá Fülöp Kálmán pozsonyi törvényszékli fogházról nevezte ki.

**Nemagyasítások.** Hofmann recte Hochmann Bernát (Béla) budapesti illetőségű ugyanottani lakos, ugyszintön kiskoru László és Sándor gyermekei vezetéknevének Nagyra, Dunsitz Samu budapesti illetőségű ugyanottani lakos vezetéknevének Balázsa kőrt átváltoztatása belügyminiszteri rendelettel megengedtetik.

**Felvételek.** Segédvégrehajtó a nagyváradi pénzügyigazgatóságánál 14 nap. — Gyakornok a szábrái kőrt felmérési felügyelőségénél két hét. — Hivataltiszt az abrudbányai fémváltó hivatalánál hat hét, — Bíró a vatóni járásbíró-ságnál két hét. — Fogalmazó a sepsi-szent-györgyi pénzügyigazgatóságánál két hét. — Két vámgyakornok a pozsonyi vámhivatalnál 4 hét alatt.

**Napirend.**

**Naptár.** Vasárnap, szeptember 2. — Római katolikus: G. 18. Órangy. — Protestáns: G. 12. Jusztiusz. — Görög-ország (augusztus 20.) A 12 Sámuel. — Zsidó: Etul 8. — Nap két 5 óra 5 percekor. — Nyvesszék 6 óra 21 percekor. — Hold: Első negyed 8 óra 56 perc délelőtt. — A hold két: délután 1 óra 22 perc. — Nyugszik 10 óra 17 percekor este.

**A miniszterek nem fogadják.**

**Angol istentisztelet a Hold-utcai református templomban** délelőtt fél 11 órakor.

**Breszovára este a budapesti református templomban a Káivn-téren.**

**A budapesti székhely önképzőkör** táncmulatsága a pesti lövöldében.

**Társasvacsora a Katolikus Népkörben** (Mária-Teréz-tér 1. szám.) este 8 órakor, Mészáros Károly ferencrendi atya tiszteletére.

**Zenésmise a budavári koronázó Mátyás-templomban** délelőtt 10 órakor.

**A Klotild-társaság** összejövetele délután fél 4 órakor a tiszti kaszinó épületében levő helyiségekben.

**A magyar turista egyesület** budapesti osztályának kirándulása Dobogókőre. Indulás reggel 6 óra 15 percekor a nyugati pályaudvarból.

**A Columbia kör** postagalambverseny délután 1 órakor. **Zenésmise** a belvárosi főplébániá templomban délelőtt 10 órakor.

**Nemzeti múzeum.** Régiségtár nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. Többi terei 1 korona belépődíj mellett megtekinthetők.

**Országos Képtár az Akadémiában,** nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig.

**Teknológiai iparmúzeum** nyitva délelőtt 9 órától 1-ig. **Természetrajzi gyűjtemények múzeuma** (Múzeum-körút 4. sz.) nyitva délelőtt 10—12 óráig.

**Iparművészeti Múzeum** nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig.

**Magyar Kereskedelmi Múzeum** a városligeti iparcarnokban nyitva d. e. 9 órától 12-ig.

**Közeledés Múzeum** a Városligetben, nyitva délelőtt 9 órától 12-ig.

**Földtani múzeum** (Stefánia-ut 14. sz.) nyitva délelőtt 10—1 óráig. Belépődíj nincsen.

**Az összes könyvtárak zárva vannak.**

**Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság:** VII. kerület Kerepesi-ut 20. szám alatt. **Hivatalos órák:** délelőtt 9-től délután 2 óráig. **Tudakos-osztály** és **Kereskedelmi szakkönyvtár:** VII. kerület, Kerepesi-ut 22. szám alatt. **Hivatalos órák** délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása, a Kelet mintátér és kereskedelem-történeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl) a városligeti iparcarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi (kirendeltségek központi üzletvezetősége Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

**UTMUTATO.**

**Sternberg Armin és Testvére hangszergyár,** cs. és kir. udv. szállított B. dapest, VII., Kerepesi-ut 36) Zongora-termek Kossuth Lajos-utca 22. (Károly-körút sarok Zenepalota. Megjelent: MAGYAR-TILINKÓ-ISKOLA, melynek segítségével a tilinkó tökéletességgel és alaposan meg lehet tanulni játszani, — minden további magyarázat nélkül. Egyszermind 65 legzebb magyar s más kedvelt darab. Ara 1 frt 50 kr.

**Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részvénytársaság.** Befizetett részvények: 10 millió korona. Vezérigazgató: Benke Gyula, VI. ker., Andrassy-ut 5.

**Első Leánykiképzési Egyesület Budapestben.** VI. ker., Teréz-körút 40—42. szám. Alapítoték 1863. évben. Kftvezetők: népszavazatok 1892. december hó 31-ig 1.800.000 ftt. Legelőnyösebb feltételek kiképzésére biztosításokra 300 ftről 10,00 ftrig.

**Időjelzés.**

— A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. —  
Budapest, szeptember 1.

Északon egy mély depresszió jelent meg Norvégia felett, amely erősen sülytetette a légnyomást az egész kontinensen, míg a délkeleti depresszió visszahúzódott Ázsia felé. A maximum közép- és nyugati Európát borítja.

Az idő a kontinens legnagyobb részében száraz volt, jelentéktelen eszések csak a távoli északon és a Balkán-félszigeten voltak.

A hőmérséklet nem változott.

Nálunk az idő jobbra felhőtlen és általában száraz; a hőmérséklet nap közben átlag a 20° körül, éjjel pedig 10° és 5° között volt; az északi megyékben déz is volt.

Küldés: Egyelőre lényeges változás nem várható.

**TÁJÉKOZTATÓ.**

**Miért vannak még emberek, a** Kneipp malata kávé még nem használják, noha ez egy izletes és egészséges kávéval?

Mert nem tudja még mindenki, hogy mily nagy előnyökkel bír a Kathreiner kávé, a mely a kávé-növény egy kivonata által a bakkávé izét és zamatajt nyeri. Ö ezáltal felmulhatatlan módon magában egyesíti a honi malatákészítmény értékes egészségi tulajdonságait a bakkávé kedvelt ízingerével. A Kathreiner Kneipp malata kávé nagyobbbrzst mint pótkávé szolgál a bakkávéhoz, azonban tisztán élvezve is kitűnően ízlik. Mindenttt kapható, de nyitva soha sem lesz árusítva, s csakis az ismert eredeti csomagolásban valódi, a melyek Kneipp géber arczképét viselik é a nevet: —Kathreiner.—

**Vizállás.**

	szep. 1	aug. 31		szep. 1	aug. 31
	méter	méter		méter	méter
<b>Anna</b>	Schörling 1.10	1.72	<b>Fleza</b>	M.-Salcut 0.28	0.80
	Pasau 0.26	2.13		Tekeháza 0.04	0.04
	Linz 0.38	0.17		V.-Námény 0.26	0.26
	Bécs 0.36	0.56		Tóznai 0.09	0.73
	Pozsony 1.76	1.78		Tisza-Püred 0.95	0.43
	Komárom 2.86	2.38		Szolnok 0.71	0.61
	Pacs 1.93	1.53		Ócsárd 0.18	0.10
	Pácz 1.06	1.63		Szeged 0.16	0.06
	Mehás 2.42	2.38		Trésk.-Bece 0.01	0.00
	Gombos 2.26	2.33		Titell 1.76	1.82
	Uvidák 2.08	2.10	<b>Ondova</b>	Bárd 0.20	0.20
	Pannosva 1.32	1.41		Topolya 1.04	1.14
	Orosva 2.02	2.14		Bodroz Zemplén 0.00	0.00
<b>Morva</b>	Magyarfalva 0.00	0.46		Sajó Zsolca 1.56	1.05
<b>Vág</b>	Zelina 1.40	0.34		Hernád H.-Némethi 0.18	0.19
	Trencsén 0.26	0.40	<b>Herettyó</b>	Margita 0.22	0.20
	Sárvíz 0.40	0.62		H.-Üllás 0.83	0.80
<b>Rába</b>	Sz.-Győrhárd 0.04	0.10	<b>Körbe</b>	Ócsa 0.00	0.00
	Sárvár 0.44	0.21		N.-Várpad 0.18	0.20
	Győr 3.32	2.40		Belényes 0.40	0.40
<b>Dryva</b>	Pettus 0.00	0.00		Tonka 0.04	0.14
	Zákány 0.62	0.12		Gurabánya 0.16	0.00
	Bárc 0.69	0.60		Borostény 0.14	0.22
	R.-Ék 0.17	1.77		Béke 0.14	0.14
<b>Morva</b>	M.-Szerdah. 0.00	0.70		Gyoma 0.18	0.20
<b>Szára</b>	Zágráb 0.10	0.40	<b>Havcs</b>	Gy.-Fehérvár 0.00	0.00
	Sárvíz 0.20	0.45		Brajnoska 0.08	0.00
	Mitrovics 1.03	1.01		Soborsán 0.00	0.00
<b>Szamos</b>	Dede 0.08	0.34		Arad 0.24	0.04
	Szatmár 0.54	0.33		Makó 0.08	0.10
<b>Kraszna</b>	N.-Majdány 0.00	0.00		K.-Kistály 0.72	0.00
<b>Latorca</b>	Munkács 0.08	0.17	<b>Temes</b>	Kisvéd 0.80	0.60
<b>Laboreca</b>	Homonna 0.00	0.00		Temervár 0.00	0.00
<b>Ung</b>	Ungrvár 0.00	0.00		Beesterk 0.08	0.16

**Régi fehérbadogot**  
és fehérbadog-hulladékok minden mennyiségben vásárol  
legmagasabb áron

**Radványi Ottó**  
Huba-utca 4. szám.

Külföldön minden hártartás, szálló, vendéglő és kávéház számára.

**CHINA EZÜST.**

6 érb	evőkanál ftt 4.50	12 érb	evőkanál . . .
8 " "	" 5.50	12 " "	evőkanál . . .
6 " "	asztali kés " 4.50	12 " "	asztaltű . . .
8 " "	kávéskanál " 2.50	12 " "	kávéskanál . . .
1 " "	tejszórá " 2.78	1 " "	tejszórá . . .
1 " "	tejszórá " 2.78	1 " "	tejszórá . . .

1 egész készlet vételénél selyem kaptat ingyen.  
Utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése mellett.  
Nem tetsző esetben kötelezem magam, hogy a vételt azonnal készpénzben visszafizetem.

**SPUTZ ARMIN, BÉCS, IX/L, Rossauerlände 16.**  
Képes árjegyzék 10 kr. helyjeggyel beküldése ellenében bérmentve. — Küldik 1 kávéskanalt minőségintézet 50 kr. helyjeggyel beküldése ellenében bérmentve.

**„Fülpit” repesztő anyag gyár.**  
Erzsébetfalván (Budapest mellett).

Fontos minden kő-, szén- és ércbánya-tulajdonosnak!

A legújabb, legelőnyösebb és legbiztosabb repesztő (robbanó) szer a „Fülpit” Szabadalma egész Európá és Amerikában. A legelső hazai szaktéknitűk bizonyítványaszerint: „Fülpit” az egyedüli veszélytelen repesztő szer, mely a furulyák kivételével semmiféle erőbehatás folytan fel nem robban, a furulyákban hatása meghalad minden eddigi robbanó szeret annálkül, hogy a kővet elődnél, vagy szőrtőzűzűtől. Száltható bármikor vasuton, hajón és tengelyen. Próbarepesztések bármikor eszközölhetnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál a gyár és a városi iroda.

Városi iroda: Budapest, V. ker. Gyár: Erzsébetfalván. Váci-körút 46. sz. I. em. (Budapest mellett).

**Budapesti Róser tanintézet.**

Alapítoték: 1853-ban. Tanulók száma 15384.

3 osztályu felső kereskedelmi iskola  
a keres. akadémiákkal teljesen egyenrangu. Bizonyítványai az egyéves önkéntességre jogosítanak.

4 osztályu polgári iskola  
bizonyítványai államérvényesek.

Nevelő-internátus, benlakó növendékek részére. Beiratás augusztus 30-tól szeptember 3-ig.

**Róser János igazgató**  
Budapest, VI. Aradi-utca 10. sz.

**Durbints sógor**

Mort mondok, ha mán iriak könyvet a lóru is, gyesznél is, miért ne lóhetne könyv a sógorral is? Vagy más szóval ez a könyv főképpen a Durbints sógorral foglalatlosodik, benne van a sógor lezethalála is még más effőle kesőres történetek.

Egy könyv 1 forint.

Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, József-körút 18.

**NYILVÁNOS**  
gymnasium, polgári-iskola és nevelő-intézet  
Rákos-Palotán, Budapest mellett.

Az intézetben hat osztályu nyilvános gimnázium van; a hetedik osztály 1900. évi szeptemberben nyílik meg. Hat osztályu nyilv. polgári- és előkészítő-iskola. A miniszterium engedélyezte katonai előkészítő kurzus egyéves önkéntesek számára kiváló katonai tanerők vezetése alatt áll. — Kitűnő tanerők. — Jó táplálék. Leikismeretes feltételek. Méréskeft növelődi díjak. — A tágas, kellemes intézet hatalmas angol park közepén van.

Programot szívesen küld:  
**WAGNER MANÓ intézet-tulajdonos és igazgató.**

**A sárospataki kovamalomkö-gyár-egylet**  
ajánlja kitűnő birnevi sárospataki kova-malomköveit.

Megrendelések elfogadhatnak a sárospataki KOVA-MALOMKÖ-GYÁRBAN, SÁROSPATAKON (posta-, vasut- és távirde-állomás). Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

# Színházak, szórakozó helyek.

## M. KIR. OPERAHÁZ.

Nyári szünet.

### NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1900. szeptember hó 2-án.

#### Pry Pál.

Vígjáték 5 felvonásban. Irta: John Poole. Fordította: Csiky Gergely.

#### Személyek:

Hardy	Ujházi	Willis	Iváni
Hardy Frank Pálfi		Stanley	Abonyi
Witherton	Gabányi	Pry Pál	Vizvári
Eliz	Ligetfi	Marianne	Keczeri

### VIGSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1900. szeptember hó 2-án.

### Az „Arany Kakas”.

Bohózat 3 felv. írták Blumenthal O. és Kadelburg G.

#### Személyek:

Szika Julis	Haraszthy	Klárika	Kalmár P.
Fürge Antal	Hegedüs	Dr. Gyárfás	Góth
Dachslmayer	Szathmár	Müller	Tapolczai
Erzsi	Varsányi	Flóris	Gyöngyi
Liza	Rostagni	Treszka	Gorlaci
Horváth	Gál	Körmös A.	Kazaliczky

### NÉPSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1900. szeptember hó 2-án.

### Kadétkisasszony.

Operette 3 felvonásban. Irta Pásztor Árpád. Zenéjét szerette Mader Raoul.

#### Személyek:

Williamson	Németh	Leila Ullah	Bárdy
Lucy, leánya	Küry	Robertson	Raskó
Billy	Szirmai	Watkins	Kovács

### MAGYAR SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1900. szeptember hó 2-án.

### Szulamit.

Zsidó daljáték 4 felvonásban. Kövesy Albert átdolgozásából írták: Beöthy László és Makai Emil, zenéjét szerette: Davidsohn Emauel.

#### Személyek:

Monosé	Mátrai	Szulamit	Sötér
Aron	Szarvai	Abigail	Rózsa L.
Absolté	Beöthy	Cingtang	Kardos

Jegyek a M. kir. Operaház, Nemzeti és Magyar Színház minden előadására kaphatók és előjegyezhetőek Bárd Ferenc és Testv. zeneműkereskedésben Kossuth Lajos-utca 4. sz. és Andrássy-ut 42. sz. a, valamint a New-York kávéházban. (Telefon.)

### URÁNY SZÍNHÁZ

Vasárnap, 1900. szeptember hó 2-án.

### Páris 1900-ban.

Irta Salamon Ödön.

### FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

(Budán, a Krisztinavárosban.)

Vasárnap, 1900. szeptember hó 2-án.

### A csikós.

Eredeti népszimű 3 felvonásban. Irta Szilágyi E. Este: Harmadszor: A segédtanár.

Szimű 4 felvonásban. Irta Droyer Miksa. Fordította Lutzkó Andor. Kezdet 7 órakor

### VÁROSLIGETI SZINKÖR.

Vasárnap, 1900. szeptember hó 2-án.

### Remeo és Julia.

Tragédia 6 szakaszban. Irta Shakespeare.

#### Este:

### Az árendás zsidó.

Népszimű 3 felvonásban. Irta Klárika Angyal Ilka. Kezdet 7 1/2 órakor

### FOLIES CAPRICE.

9 órakor Ma 9 órakor

### Der Hausjude.

10 órakor 10 órakor Szenszációs ajándék!

### Ügyvédek alkonya.

Eredeti magyar bohózat. Irta egy ősjogász. Rendező: Rott Sándor.

### Hotel Narrenhaus.

11 órakor 11 órakor

### SISTERS VALERIE

Bohózat. Irta: LEITNER H. angol ének- és tánc-duettisták.

NÉMETFÖLDI. KIRALYI

## CARRÉ-CIRKUSZ

Carré Miksa igazgató.

Ma vasárnap, szept. 2-án

### 2 nagy disz előadás

d. u. 4-kor és este 7 1/2-kor.

### oroszán-idomító

20 az 5 kizárólag him oroszánával, a melyeket Menelik abesszíniai király ajándékozott.

Azonkívül fellépnek az összes művészek és művezők. Felmért helyárok: Egy páholy 4 személyre 10 frt; egy páholyülés 2.50; egy szarték vagy tribün-ülés 2 frt; I. hely 1.20, II. hely 80 kr., karzatú állólé 40 kr. A d. u. 4 órai előadásban a 10 éven alóli gyermekek az I. helyen 80 kr., a többi állólé helyeken felét fizetik. Szerdán, szeptember 12-én visszavonhatatlanul utolsó előadás.

### SOMOSSY MULATÓ CONTINENTAL

## EDEN SZÍNHÁZ

### Vendégszereplő összejáték.

### Ma Vasárnap nagy előadás

7 1/4 órakor d. u. mérs. belépti díj 8 órakor

A délutáni előadásra a családok és a környéken lakó közönség figyelemzik.

Fantasztikus látványosságok. Pompás kiállítás.

Hétfőn: High-life előadás.

### HOTEL „UNION” SZALLODA

Budapest, az Operával szemben, étterem, telefon, villany-világítás. Utazóknak kedvezmények.

**Diszes ingaórák**  
5 évi jótállás mellett  
részletfizetésre  
kaphatók  
**Polgár Kálmán**  
óra- és ókasz-üzletében  
Budapest, Erzsébet-körút 29. sz.  
Vidékre árjegyzék bérmentve.

**Haggenmacher H-Sörfőzde**  
EVI FERTELÉS 125000 HECTOL.  
EVTORFALOM 5 MILLIO PALACZK  
**Palaczk Sör**  
Különlegesség:  
**Szalón Sör**  
**Maláta Sör**  
GYÁRTOTTÁK  
Megrendelési helyek: Budapestén VKádár-utca 5. Waggemacher Kőbánya: Haggenmacher Budafok

### Dr. Renner vizgyógyintézete

Budapest, VII., Valeró-utca 4. (Telefon.)

Az intézet 33 év óta áll fenn, most teljesen újja alakítva, a legmodernebb gyógyeszközzel szerelvényezt, főleg bájárt betegyek számára.

Alkalmazásban levő gyógyszerközközök:

A tudományos vizgyógyászati összes eljárás, masszáz, villám- és fénygyógyászat (oblitáció), az elektromos minden faja (galvanizáció, faradizáció, franklinizáció, elektroos masszáz), hűtőközelekek (Psychophor stb.).

### SZÉNÁVAS FÜRDŐK

(Nauheimi eljárás, szivajások számára). Kezeli a vértételek.

Különféle ideg- és gerincbajok, ideggyógyászat: Alapbetegségek: Aritmia, szédülés, a gyomor és belek ranyhosága, idült izületi és izomozás stb. Prospektus kívántra. Árak mértékelt.



## Zongora

hangolását kiváló szakmunkások által végzett

### 2 frtéért

Sternberg Armin \* és Testvére

cs. és kir. udv. hangszer-gyár

zongora-osztálya

Kossuth Lajos-utca 22.

Károly-körút sarok. Zene-palota.

### Nagy vagyont,

órási jövedelmet szerezhetsz az ország bármely helyén, úgy falun, mint városban lakó férfi vagy nő, könnyű otthoni munkával, ha a „Kereskedelmi Vegyeszet” című könyv most megjelent, kétszeresen bővített harmadik kiadását megrendel, mert a könyvhöz úgy fűző, nő mint gyermek 540 különféle foglalkozást tanul meg, melyet előképzettség és tőkébefektetés nélkül naponta 20-30 koronát, évente 5-6000 koronát csekély fáradsággal, otthoni munkával megkereshet. A kinek biztos, jó keresete nincs, vagy foglalkozása nélkül van, ki családját hasznosnak akarja foglalkoztatni, rendelje meg bizalommal a „Kereskedelmi Vegyeszet” című könyvet az első kiadás 6 korona bolti ára helyett 2 korona 50 fillér kedvezményes ártár rendelheti meg mindenek a „Kereskedelmi Vegyeszet” könyvkiadó-vállalatánál Ujpest, Lőrinc-utca 24. Úgyanitt csekély havi részletfizetésre mindennemű könyvek megrendelhetők. Könyvárjegyzék ingyen és bérmentve.

### Távolság nem akadály!

Egy mintakabát beküldése elegendő, hogy megfelelő ruhát szerezz. Képes mértékveteli utasítás bérmentve. Meg nem felelőrt pénz visszaadatik. Rothberger Jakab, cs. és kir. udvari szállító, Budapest, IV., Váci-utca 23. Használt ruhák újra becséreltetnek és a legmagasabb árban beszámítatnak.

### Hetedik évfolyam. \* Hetedik évfolyam.

## Beiratások Somogyi Mór tanár

Államilag képeztett okleveles zenetanár, zongoraművész igazgatása alatt álló magánzene

## conservatoriumokban

Erzsébet-körút 44. és Károly-körút 2.

## zongora, ének, hegedű

és az összes tanszakokra

auguszt. 30-tól naponta 10-1 és 3-6ig mindkét intézet helyiségében eszközöltetnek.

Tandíj: zongorára, vonós és fúvós hangszerekre havi 10 kor.

a felsőbb osztályokban havi 14 kor., énekekre havi 20 kor.

## KÖRÜTI FÜRDŐ GOZMOSO

Fedett uszoda.

Göz és porcelán kádfürdők. Erzsébet-körút 51. szám. Hidegvizkúra, villamos fürdők. A gőzmosó gyorsan és pontosan teljessé teszi megbeszélésait.

## GOLIÁT MALÁTA SÖR

Kiváló üdítő ital és gyógycélokra szolgál

Ajánlják: Dr. Korányi és Dr. Kéty egyetemi tanár urak.

Idegbajokban, vörshagyományú, emésztési zavaroknál, gyengeségeknek stb. külön sikertel használtak. Árak vidékre kőbányai vasút állomásra szállítva 1 láda 30 nagy palack ... 17 K. 50 f. 1 " 30 kis palack ... 13 K. a fogyasztási adót is beléírva.

A láda és üres palacok 4 hónapig belüli bérmentes visszaadások 5 korona visszaszolgáltatják. Budapestben kapható minden fűszer- és omege-kereskedés és poharaként a „Guisiana Automata Buffet”-be is.

Dupla maláta sör és világos márciusi sör ládanként 1 koronával olcsóbb.

Ezen sörök eredeti minőségben hónapokig állanak megrendelési hely!

Királysórfőzde Budapest-Kőbánya.

## A magyar színművészet

Szerkesztette: B. Virágh Géza.

Gyönyörű díszmű 250 képpel.

Előszóval ellátta: Rákosi Jenő.

A legjelebb írók cikkeivel és az összes színészek és színésznők önéletrajzával.

Ára diszes vászonkötésben 5 frt.

Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában

József-körút 18.

### Magyar tollal írjon minden magyar ember!

SCHULER JÓZSEF Első magyar acéllírótoll és tollszár gyárának kitűnő gyártmányai



melyeket hazánkban már mindenütt használnak, felülmúlhatatlanok és jószágunknál fogva angol és más gyártmányokkal teljesen versenyképesek.

Különösen ajánlják: Dániel Ernőné 574 szám, 530 szám, 532 szám, 408 szám, 450 szám, 155 szám, 255 szám, 1896 szám.

Minden papírkereskedésben kapható.

# PÁRISI NAGYÁRUHAZ

BUDAPEST,  
VII., Kerepesi-ut 39.

Minden vevőnek még a legkisebb bevásárlásnál is pénzárunk egy fénykép-bonnt szolgáltat ki, amelyen a bevásárolt összeg nyugtatványozva lesz. Amidőn ezen bevásárolt áruk együtt a 10 frtnyi összeget meghaladják vagy 10 frt értékű áru egyszerre lesz bevásárolva

## minden vevő teljesen ingyen kap ÉLETNAGYSÁGU HŰ FÉNYKÉPET

bármely tetszés szerinti, nekünk átadandó fénykép után egy 60 cm. magasságu művésziesen elkészített csupán a kifeszítésért és a diszes papírkertért (passe partout) önköltségszámunkat 1 frt 50 krt számítjuk fel. A világ egy műintézete sem képes az ingyen képet magát 10 frton alul elkészíteni.

**KÉPES NAGY ÁRJEGYZÉK** a közkevdelt egy és kétkoronás árszafalyunkról, valamint az összes áruolkekről kívánatra ingyen és bérmentve.

### Titkos betegségek szakorvosa

gyanánt, gyors, alapos és kényelmes módon biztos gyógyulást óhajtó szenvedőknek, 20 éves kórhist és magán-gyakorlati tapasztalatainak fogva legjobban ajánlható

## Dr. CZINCZÁR J.

egyetem. orvostudor  
gyógyít férhárkánál és néknél fogalkozást szava nélkül mindennemű bármily régi keltől

### Nemi betegségeket

ugymint húgyesőfolyást, hólyag- és vizelesi bajokat, bujak óros sebeket, syphillist, önfertőzésből eredő idegbajokat, a legmakacsabb borbetegségeket és szépséghibákat, továbbá

### Nemi gyengeségi állapotokat

(impotencia)  
meglepe biztos eredményel gyorsan a legújabb módon.

Rendelő-intézet: Budapest, VII., Kerepesi-ut 14. sz. 1. e.  
Rendelés: delelőtt 10-4-ig, delután 6-8-ig.  
Külön váróterem. Külön bob- és klyarat.  
Levelekre rögtön válasz.

### HEIM-féle Meidinger-kályhák.

A feltaláló Dr. Meidinger tanár ur által kizárólag jogosított

## HEIM H., Budapest és Bécs

os. és kir. udvari szállító.  
Legjobb hírvető cs. és kir. kiz. szab. KALYHÁINK

eredeti mind sebben csak gyári rakta runkban

### MEIDINGER-OFEN H. HEIM

BUDAPESTEN, THONET-udvarban kaphatók.  
Ajánljuk továbbá a mi „HESTIA” Heim-féle tartós tüzi szabályozható, ventilációs kályhánkat kettős köpenyvel.

Heim-féle tartós tüzi füstemészto kandallókat.  
Központi légfűtést egész épületek számára.  
Szárító-készületek ipar- és gazdasági celokra.  
Prospektusok és árjegyzékek ingyen.

## Vigyázz!

A világ legjobb fénymáza!  
A ki azt akarja, hogy láb-bellje mélyen fekete fényes és tartós maradjon, vásároljon csak Fernolendti cipő-fénymázatot! Láb-bellnek csak Fernolendti természetes burkrame A fénymázatot a cipőre csak Fernolendti cipővel lehet felvinni. Mindenütt kapható.  
Cs. és kir. szabad. gyár Alapít. éve 1832.  
Gyári raktár: Bécs, I., Schulerstrass. 21.

és bámulj, mire képes Magyarorszag legnagyobb cipőgyára. Minden oly megrendelő, ki az osztálysorjainkat kizárólag napjaink, azaz nov. 17-ig 10 forintig terjedő bevásárlást tesz, az 1/2 osztály-sorsjegyet kap ingyen.

20 frt bevásárlásnál 1/4 sorsjegyet kap ingyen  
25 „ „ 1 egész „  
A sorsjegy az első megrendelésnél rögtön elküldetk. Minden nélem vásárolt cipő tartósságáért 6 havi felelősséget vállalok, elszakadás esetén ingyen megcsinálom. Nem tetszés esetén a pénz rögtön visszaküldetk.

Férfi stma vix cipő egy daraból, 3-szoros talppal ——— 8.—  
Posztó cipő legf. orozlak borítással, erős talppal, meleg bélésel 3.40  
Legf. vixbőr, tűzős cipő, eleg. erős kiv. maloz v. viszonbélés 3.50  
1/2. orozlak tűz. cipő, kutyabőr szar, dupla talp, meleg bél. 4.—  
Valodi oroz bagaria cizma, 1 daraból, teljesen vízmentes 5.50  
3-szoros talppal, jótállás mellott ——— 3.—  
Teljesen vízmentes Hadina-cizma, csaktól borbortással, bal-linnal béltve, 3-szoros talppal, térdig ért, nagyon meleg 7.—  
Orosz bagaria cugos v. fűzőcipő egész vastag talppal, báránybőr bélésel, nagyon meleg kivitelben ——— 4.50  
Női borjúbőr cipő meleg bélésel, erős talppal ——— 3.—  
Női posztócipő, bőr borítással, meleg bélésel, erős talp — 3.80  
Női posztócipő, orozlak borítással, elegáns kivitelben — 3.8  
Fűzőcipő legf. zergoborból, prémium beszerve, báránybőr bél. 4.—  
Mértéknek elegendő a lábtalp egy papírra való lerajzolása. — Nem megfoltló cipőket saját költségemen kicserélem. — Ár-jegyzék jobb azaz árval ingyen és bérmentve. BUDAPEST, Deák-ter 6. sz.

### LEGUJABB JAVITOTT szabadalmazott tisztiszolga - táska

Jordis Ottó báró

27. gyalog ezredbeli cs. és kir. százados szerkesztése, az alulirt cég gyártotta és szabadalmaztatta a mellékelt rajz szerint, teljesen ki van próbálva.

Ez a szabadalmazott tisztiszolga-táska a nagy hadgyakorlaton szülyos megterhelés ellenére tökéletes sikerrel bevált a legjobb marhaborból készült és ára részletezve a következő:

A szabadalmazott tisztiszolga-táska 26.— kor., a hozzá való hátbörönd 11.— kor., a viselő készülék derékszíjjal sasoscsattal 5.— kor., tehát teljesen 42.— kor., 50% engedmény 2.10 kor., marad tisztán 39.90 kor.

A táskából minta kívánatra bármikor megküldhető megtekintésre, hogy meg lehessen győződni a táskának minőségéről és szerkezetéről.

## Roletschek József

I. stájerországi lószerszám-, bőrdugyára és tisztí lovaglószerszám-gyáros GRÁCBAN.

### Gyors és biztos segély gyomorbetegségek és azok utóbaibaiban!

A legjobbnak bizonyult HAZISZER, mely az emésztést szabalyozza, rendes vérkeringést eredményez, a megromlott és hibás véralkaterst eltávolítja (a mi az egészség főfeltétele), gyorsan és biztosan megszünteti a gyomorbajt, és p. étvágytalanságot, savanyu főlbőfőgést, hányási ingert, gyomor- és hasbántalmat, gyomorgörgőst, vértululást, hámorrhoidákat, női bántalmakat, bélbajokat, a már 40 év óta jónak bizonyult

### Dr. Rosa-féle balzsam Prágai házikenőcs

FRAGNER B. gyógysz.-tól PRÁGÁBAN 203-III.

Az emésztés minden munkáját új életre serkenti és egészséges és tiszta vért szerez, különben is biztos és mossze földön híres bevált háziész. 1 üveg 1 K., kettős üveg 2 K., Postán 40 fillérrel drágább.

Kiváló fájdalomcsillapító, antiszeptikus gyógyító és a hegedést elősegítő szer.

Minden gyuladás, seb és kelős gyógyítása biztos sikerrel jár, a női mell gyuladásánál, tejrekedés és keményedésnél, a gyermek elválasztásánál, tályogok, vérkelések, pokolvar és gonyedéseknel, továbbá körömgonyedés az ugvnevetté körömgöngnél a kézen és lábujjakon, keményedéseknel, daganatoknál, mirigydaganatoknál, holtitem képződéseknél stb. 50 év óta bevált

A gyógyulás fájdalom nélküli halad a kenőcs hűsítő hatása alatt.  
Dobozban 70 fillér. Postán 12 fillérrel drágább.

**FIGYELMEZTETÉS!** Mindenki csak az eredeti készítményt kérje a prágai Fragner B. gyógyszerertárból és figyeljen arra, hogy a Dr. Rosa balzsam csomagolás minden részén az itt látható kerek védjegy legyen; a prágai házi kenőcs csomagolásán pedig a jobbról látható háromszögletű védjegy.

A ki egy utánzást talál és nekem bejelenti, díjat kap!  
Elsmerő levelek ezrei rendelkezésre állnak.  
Raktárak Budapesten:

TÖRÖK JOZSEF gyógyszerertárában, EGGER A. gyógyszerertárában.  
Főraktár B. FRAGNER k. n. k. Hoflieferant, Apotheke „Zum schwarzen a készítőnél Adler“ in Prag, Ecke der Spornergasse Nr. 203.

## LAKÁS NYÁR-UTCA 34. TELEFON 14-59. DITRICHSTEIN MOR

ABLAK TISZTÍTÁS PADLO BEERESZTES FÉREG IRTÁSI ES

POR MENTESÍTESI VALLALAT

ELVALLAL VALODI AMERIKAI SZAGTALAN DUSTLESS POROLOVEL PADLOK PORMENTESITEST KEMENY PADLO MOKKINT 24fill PUHA 30fill 11 DUSTLESS 1kor 20fill 1BEERESZTŐ 1kor 30fill 1SEPRÚ 2Korona SZALLIT MINDENHOVÁ KÉPVISELOK ES ELARUSITOK KERESTETNE

# PALAIS ROYAL

Orlay Sándor perzsa csász., spanyol kir. udv. szállító  
Budapest, Koronaherceg-utca 8. sz.



### Gyémánt-utánzatok, párisi legyezők, chínai ezüstárak

gyári áron.

**Cérmagyár Zuckmantel-ben**  
Szilénia, a legolcsóbb beszerzési forrás  
az összes fajta  
karikacérna és gombolygacérna számára.  
5 kilós próbaküldemények bérmentve legolcsóbban postai  
utaféltélen.

**Veszek**  
zálógházi cédulát  
régi arany ezüstárut brill-  
lánt és gyémánt árút a  
legmagasabb árák mellett  
**FRIED A.**  
órás és ékszerész  
Kerepest-ut 2. szám.

## DEG ÉS NEMI BETEGSÉGEK

radicalis gyógyítására legjobban ajánljuk

# Dr. Mitzger

kiváló gyógyhatásairól  
elismert intézetét

Budapest, VI. Teréz-kört 44. l. em.

### Fontos sérvbajosoknak.

#### SZENZÁCIÓSTALÁLMA NY

Egy magyar találmány sem lett egy  
hírhíróban jónak elismertve, mint a  
Pollitzer által felkeltett és. és kir. szab-  
gummiszerkeztől. Ezen sérvkötő el-  
nyelő a többi sérvkötők felett a követ-  
kezők: 1. nem gyakori kellemetlen  
nyomást. 2. Ugy-éjjel, mint napköz-  
ben hordható. 3. A peltétől oly módon ille-  
múlnak a sérvhez, hogy a sérvkaput  
teljesen elfedik és így a sérv kicsúsza-  
sában lehetetlen. 4. A biztonsági öv felállá-  
sával pedig a sérvkötő lemosása meg-  
van gátolva. Célszerűségét nem egy-  
bel- és külföldi orvosok tekintélye ismerte  
el. Használatosságát bizonyítja továbbá  
azon számos köszönet és hányatkozá-  
sal, mely a világ minden tájáról  
(Német, Orosz, Francia, Olasz, Török-  
ország, Amerika, India stb.) hozzáuk  
bérkezett, a melyek a l. rovónknak  
mindenkor rendelkezésükre állanak meg-  
Célszerűsége mellett az árak mérés-  
keltek.  
Egyedül képviselőseg valdó angol és  
francia.  
**GUMMI-különbözőségekben.**  
Postal megbizásokkal, rendelvényekkel, postafizetés  
melletti legmondosabban utánvéttel eszközöl  
**POLLITZER MÓR ÉS FIA**  
cs. és kir. szabad. orthopédiai közteszer-  
 Budapest, Deák Ferenc-utca 10. — Alapítvaott 1858  
ÁRJEGYZEK kívánatos zárt borbélyban bérmentve küldetik.  
A címre ügyelni tessek.

## Az iskola megnyitása alkalmával

A cégnek elismert elve: **legolcsóbb és szabott árák.**

ajánl

# NEUMANN M.,

**Muzeum-körút 1. sz.**

Raktárak:

Arad, Debrecen, Fiume, Kolozsvár, Kassa, Nagy-  
várad, Pozsony, Temesvár, Belgrád, Szófia, Zágráb.

### Nincs ember ki a KHINAI

események iránt nem  
édeklődnek! Egész  
Khinát s annak népet  
ismertető gyönyörű  
könyv jelent meg a  
napokban Cholnoky  
Jenőtől

Sárkányok országa  
oim alatt 200 eredeti  
képpel.  
Kapható lapunk kiadó-  
hivatalában füzve 10, disz-  
kötésben 13 koronért  
utánvét vagy az öszög  
beküldése ellenében.

## HAZAI IPARTERMELŐK ISMERTETŐJE.

**Ruházati ipar.**  
Egyévi önkéntesek egyen-  
ruhát és felszereléseket  
legolcsóbban és a legol-  
csóbban beszerzhetik  
**Tiller Mór és Társa**  
cs. és kir. udvari szállító-  
tárnál Budapesten. Ár-  
jegyzéket ingyen küld a  
cég.

**Szombathelyi magyar  
pannóipar, Doctor Eer-  
mann S. Szombathely.**  
Gyárt nyers, fehérített és  
szines pannókat.

**Első magyar pamut-tesztör-  
kezet** hajlékszár-gyár.  
**Levy James, Pozsony.**  
Elsőrendű szin-borszárak,  
pamut- és kenderfelhúzó-  
szárak.

**Gyapjuszövő szövet-  
kezet, Nagydszód.** Leg-  
jobb halinapozstó, láb-  
pokróc, lábszőnyeg és  
katonatarakó gyártása.  
Megrendelések a nagy-  
dszódú gyapjuszövő-szövet-  
kezetet árulási raktár-  
hoz, Temesvároitt inté-  
zardók.

**Wolfner Gyula és társa**  
gyapjamoso Ujpesten.

**Gép ipar.**  
Sangerhauseni gép-  
gyár magyarországi  
gyártalepe. Budapest.  
Külső Váci-ut 1443. Gyárt  
az összes mezőgazdasági  
iparok számára szükséges  
gépeket, főleg cukorgyári  
és szeszgyári berendezé-  
sekhez.

**Röck István Budapest,**  
IX. Soroksári-utca 24 és  
Kelenföld. Gözgépek, gőz-  
kazánok, szivattyúk, hűtők,  
jéggépek, vizmó, gözmalmi,  
gőztigla, olajgyári- és bo-  
tászási berendezések.

**Seltenhoffer Frigyes  
fial, Sopron.** Harangok,  
vas harangállványok, tűz-  
oltófelszerelések, kutak,  
szivattyúk.

**Herezeg testvérek réz-  
arúgyárai Pécs** legol-  
csóbb és legjobb bevásá-  
lási forrás. Hazánkban egye-  
dül álló rézárúgyár, beren-  
dezve nagybani gyártásra  
összes lözszerzám veretek,  
rézből, pakfongból, nikel-  
ből, fekete fényezett kö-  
zönséges, finom, és angol  
fényezett, arany és ezüst  
lemezelthől. Építkezési cé-  
lokra ajtó és ablakvasalás,  
rézből vagy bármely más  
fémanyagból, továbbá kertü  
és tűzfeszekendők, vagon  
felszerelési vereteket, önt  
raiz vagy minta szerint  
bármely nagy tárgyakat is.

**Kühne E. mezőgazdasági  
gépgyára Mosonban. Fő-  
raktár: Budapesten VI.,  
Váci-körút 57/a., Hungaria  
—Drill\* és mindennemű  
gazdasági gépek.**

**Hirmann Ferenc** fém-  
öntőde és ércáru gyár  
Budapest, VII. Csány-u. 9.

**Ganz és társa** vasöntő  
és gépgyár részvénytársá-  
ság Budapestén, ajánli: Gé-  
peket készven vagy éreket  
lejtőre; keresztüzéseket  
és kereküket; kérgöntésű  
hengereket és golyós zúró-  
malmokat; Hengerszettek  
és egész malomberendezé-  
sokat; Gépeket papir, fa-  
rost és cellulose gyártására;  
Turbinákat; Gázmotoro-  
kat; Fúrókás kapcsolókat  
és dynamó méreteket.

**Varrógépek, Kerékpárok.**  
Az első magyar varrógé-  
p és kerekpárgyár  
részvénytársaságnaál,  
Budapest, X., Tiszviselő-  
telep.

**Miklóssy-féle acélmű-  
gyár Pécs.** Gyárt me-  
zőgazdasági, bányászati és  
vasuti szerszámokat. Ár-  
jegyzék kéréndő.

**Faipar.**  
Az Apatini kosárfonók  
szövetkezte, mint az  
„Országos központi hitel-  
szövetkezet” tagja, készit  
mindennemű kosárárut és  
butordarabot, mint egy-  
es kétfedeli női kar-kosarakat,  
piaci-kosarakat, kézi-bőrd-  
kéket, virágkosarakat, virág-  
asztalokat, munka-kosarakat  
munka-állványokat és kazet-  
tákat a legolcsóbb kivitel-  
ben; továbbá kézi-szeleket,  
filókeket, szőllyeket, padok-  
asztalokat és egész szoba-  
berendezéseket bambusból;  
gyermek, ülő- és baba-  
koscsikat, papir-kosarakat  
és utazóbőröndöket Nagy  
választék. Árjegyzéket in-  
gyen és bérmentve.

**Építő ipar.**  
Benzúr testvérek ce-  
mentgyára, Magyaróskán  
(Zemplénmegye) készit  
portland- és román ce-  
mentet kitűnő minőség-  
ben.

**Neuschloss Károly és  
fia Budapest, VI. Andrassy-  
ut 19.** Gőzfűrésztolopek;  
Budapest, Szepes-Remeté,  
Geroblye, Bodoka, Gyula,  
Toplezt, Puba- és kemény-  
fából fűrésztől anyagok.

**Neuschloss Ödön és  
Marcel.** Parkétgyár, ács-  
üzlet és építési vállalat,  
Budapest, felső-körút 10.  
Állandó nagy készlet min-  
dennemű egyszerű és dí-  
szos parkétákából és puha-  
fapadlatoikkól.

**Papír ipar.**  
**Spiegel Vilmos és társa**  
papírgyára, Kis-  
Szében. Készit minden  
minőségű légszárított és  
merített csomagoló  
papírt, szines- és egyold-  
dalt simított papírt és  
papirlemezt.

**Kanitz C. és fia Budapest,**  
V. Vadasz-utca 28.  
Üzeti könyvek, másoló-  
könyvek, rajztömbök és  
iskola-füzetek.

**Első magyar acélíróéll, toll-  
szár- és indigo másolópa-  
pír-gyár, Schuler József,**  
Budapest, Gyártalep és iroda  
VI., Dalnok-u. 28. sz. Gyárt  
vegyi osztályában: Fény-  
érzékeny negatív és pozitív  
másolópapírt és vász-  
nat. Szabadalmazott indigó  
és szines másolópa-  
pírt. Rajzmásolópapírt  
és olajlapokat. Fénymásoló-  
tok; azonnali eszközöltet-  
nek: egy □ méter negatív  
1 kor. 30 fill., pozitív  
1 kor. 70 fill.

**Kunossy Vilmos és fia**  
Budapest, VI. Teréz-kört  
38. Hangjegyműző inté-  
zet, zenemű, könyv- és  
kényomda, ellenőrzési és  
menedzselő, vámos- és  
belpénz-barok tömeges  
gyártása.

**Wodianer F. és fia,**  
Lampel Róbert-féle könyv-  
kereskedő tanszerkár-  
tára, Budapest, Andrassy-  
ut 21. Fizikai tanszerkek,  
chemiai eszközök, szá-  
mológépek, térképárok,  
iskola táblák, torna- és  
játék-eszközök, természet-  
rajzi praeparatukok,  
földrajzi, történelmi és  
más szemléltető képek és  
térképek, földrajzi- és  
rajzeszközök. Hazai iparo-  
sok készitményei.

**Betűöntőde.**  
**Első magyar betűöntőde  
részvénytársaság**  
Budapest, Dessewffy-utca 32.  
sz. Folyton dos raktárt  
tart magyar, német, horvát,  
szerb, román, cseh és  
bolgár ékeztű könyv-  
és címírásokban. Körze-  
tek, kizárások, különféle  
ékitmények és egyéb  
nyomdai felszerelvények-  
ben. Rézlenia-gyártás.  
Mechanikai műhely. Gal-  
vanoplasztika. Tömöntőde.  
Ólomzár. Telefon 23—70.

**Bányászat és kö-  
házat.**  
Magyar általános kö-  
szénbánya részvény-  
társulat, Budapest, V.,  
Erzsébet-ter 19. Bányák:  
Putnok, Sajó-Szent-Péter,  
Tata.

**Salgótarjáni közszen-  
bánya részvénytársá-  
ság Budapest, V., Erzsébet-  
ter 16.**

**Aggy és füvegyár.**  
Első magyar chamotte és  
aggyárúgyár, **Deutsch  
Bertalan, Losonc.** Tuzálló  
nyers aggy, quarz és ho-  
mok; égettett tuzálló-  
quarz, chamotte- és dynas-  
tégák; alagesövek.

**Löderer Márton, Éles  
(Biharm).** Tuzálló (cha-  
motte) téglá, disztégák  
piros és fehér, alagesövek,  
gyári kemény téglák, fran-  
cia hornyóit tetőcserép,  
kitűnő mész.

**Műszerek.**  
**Polgár Sándor, m. kir.**  
szab nyert orvosi mű-és  
kötészeresznél, Budapest,  
VII. Erzsébet-kört 50. sz.  
Júliánosan beszerzhetők  
„hazai” saját gyártmányu  
sérvkötők, hátegyenesartók,  
orthopédiai-készületek, mű-  
lábak, műkez stb. betegpá-  
lához szükséges eszkö-  
zők és tárgyak. Képes  
árjegyzék ingyen és bér-  
mentve.

**Testgyógyászati mű-  
intézet.** Tam- és járógé-  
pek. Hesség-rendszerű mű-  
mellfűzők, műkezet-műlábak  
stb. haskötők elhárász és  
vándorlöse ellen, gőres-  
harisnyák, keszsgó mellett  
készítettek **KELETI J.**  
orvos-sebeszi műszerek  
gyárában, Budapest, IV.,  
Koronaherceg-utca 17. Ál-  
landó nagy raktár irriga-  
torokban és bidékben. Képes  
árjegyzék ingyen.

**Magyar gyártmány tengeren-  
tuli termékekűl praeparatit**  
természetes pálmák, sir-  
koszarak pálmagökből  
összeállitva, parafa és  
nyírfaöregéből stb. külön-  
legességek gyártása.  
Fodor József, Szabadka.

**Bőr ipar.**  
**Wolfner Gyula és társa**  
Bőrgyára Budapest Gyár:  
Újpest. Iroda: VII., Károly-  
körút 3. Lő-, jún-, blank-  
bőr, hajtó-, varró- és  
kötőszárkák, hadfelszerelési  
cikkok.

**Hangszer ipar.**  
**Thék Endre** egyedüli  
magyar zongoragyáros,  
Budapest, Üllői-ut 66. hol  
nagy választék ál a t.  
közönség részére, külön-  
böző bel és külföldi fa-  
nemekűl, német, francia és  
angol gépezettel a  
a legmesszebbmenő jót-  
állás mellett. Raktárak  
vidéken is.

**Eleimi szerek.**  
**Köbányai polgári sör-  
főzde részvénytársá-  
ság vendéglője** Buda-  
pest, Köbánya. Városi  
iroda: VIII., Népszínház-  
utca 23. sz.

**Litke U. cs. és kir. ud-  
vari szállító pezsgőbor-gyár-  
telepe, Pécs.**

**Butor ipar.**  
**Thék Endre** műbutor-  
asztalos Budapest, VIII.,  
Üllői-ut 66. Saját és ide-  
gen rajzok alapján bár-  
mely izlésnek megfelelő-  
leg készít a világ bár-  
mely famenéből butoro-  
kat a legmesszebbmenő  
jótállás mellett.

**Legjobb minőségű svéd-  
fajta gyultó az Emke-gyultó.**  
minden részben magyar  
gyártmányu.

**Temesvári gyultógyár  
Részvény-Társulat.**

# A „MERCUR“

## BANK- és váltó-üzlet részvénytársaság

(eddig V., Dorottya-utca 12.)

összes irodahelyiségeit **IV. ker., Váci-utca 37. sz. alatt** épült

saját palotájába helyezte át.

Félreértések elkerülése végett kijelentjük, hogy semmi más helyen üzlethelyiségünk avagy főközlületünk nincs, és irodáink

## csak IV., Váci-utca 37. sz.

alatt vannak.

## „Mercur“ bank- és váltó-üzlet részvénytársaság.

### Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonaiorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvosi tapasztalatai után legméleggeben ajánlható

## Dr. KAJDACSY,

v. cs. és k. orvos.

### Electrotherapiai rendelő intézete

Budapest, Váci-körút 4. sz. I. em.

A legelhanyagoltabb húgyvesztőfolyásokat, legnyilvánosabb húgyhólyagbajokat, bujakóros sebeket, szifillist, az önfertőztetés utóbjait

### Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legújabbban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerű

### Electro-Massage vagy Psychrophor

által, magömléseket, nőknél férférfolyást befecskendezés nélkül, a legmakacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjúkori bűnök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hátságerebajokat gyógyít a legújabb gyógyrend szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.

Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig

Nőknek úgy mint férfinak külön be és kijárat

Külön váróteremek.

Levelekre díjtalanul azonnal válaszoltatik; esetleg gyógyszerokról is gondoskodva lesz.

### Legszebb Legjobb Legolcsóbb

## PAP, PAP, PAP

1 tesszahajtható vasúti db kivethető matraccal	10.-	1 acél sodrony ágybetét	5.-
1 db rouge paplan	1.80	1 tenferifü matrác	4.50
1 db satin paplan prima	2.80	1 Atrique matrác	5.50
1 db satin cachmir paplan	4.80	1 löször matrác	12.-
1 db atlasz sejm paplan	8.-	1 ruganyos ágybetét	12.-
1 db fedros atlasz sejm paplan	12.-	1 nagy szoba szőnyeg	25.-
1 db jó vázron ágy lépedő	1.80	1 Futó szőnyeg: 26 krtól feljebb	1.80
1 db jó paplan	2.-	1 ablak tunis függöny	1.80
1 db flanel ágy pokróc	1.80	1 ablak Kongo	6.80
1 db gyapju ágy pokróc	4.50	1 ostorraloytot függöny	1.50
1 db jó löpökroc	1.70	1 tartó	2.50
1 db szeceti löpökroc	4.50	1 ablak csejpe függöny	2.50
1 lovarrott szalmazak	2.20	1 bouret egyteridő	3.50
		1 gyapju ágy- és 1 asztaltérítő	11.-

**GICHNER JANOS és TARSA**  
paplan, matrác és kárpitozaru gyárok, szőnyeg, függöny, ágy- és asztaltérítő sz. nagy rál asztalban.  
Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 20. szám.  
Arjegyüket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk. Nem ismételt árakat kiscserélünk, vagy a pénz visszajaduk

### Arany- és ezüst eladás.

Alkalmi nászajándékok, 13 latos ezüst evőkészletek 12 személyre 140 frt, 6 személyre 65 frttól kezdve és foljeb. Mindennemű finom ezüsttárgyak barok és francia stílusban. Nagy raktár arany férf-lánccokból, masszív aranygyűrűk 6 frt 40 kr., arany fűlű órák 12 frt, arany női órák 9 frttől kezdve, 12 darab masszív evőkészlet 6 frt 50 kr. Veszünk zálogházi cédulákat. Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen. Grünberg Armin Béla örökösei Budapest, Városház-ter 9., I. em. 23., új szám Váci-utca 30.

## Lampel Róbert

(WODIANER F. ÉS FIAI)

cs. és kir. udv. könyvkereskedés kiadásában megjelent és a nagym. vallás- és közokt. m. kir. miniszterium által approbat

### polgári flu- és leányiskolai, valamint felsőbb leányiskolai. magántanulóknak is kiválóan alkalmas tankönyvek jegyzéke az 1900—1901-ik tanévre.

**Magyar nyelvtan.** Deme Károlytól, az I. és II. oszt. számára, 5. kiad. 1 kor. 20 f.  
**Rendzeres magyar nyelvtan** Deme Károlytól, a III. oszt. számára, 3. kiad. 1 kor.  
**Magyar nyelvtan.** Dr. Gőssz József—Tóth Józseftől. (E tankönyv a Gőssz—Tóth-féle magyar olvasótankönyvekhez van alkalmazva.) 2. kiad. 1 kor. 60 f. kötet 2 kor.  
**Magyar nyelvtan.** Dr. Gulyás Istvánól az I. o. szám. 96 f.  
**Ugyanaz a II. o. sz.** 1 kor. 10 f.  
**Rendzeres magyar nyelvtan.** Dr. Gulyás Istvánól. 2 kor.  
**Magyar nyelvtan.** Dr. Halász Ignácól. I. 80 f. kötet 1 kor. 60 f.  
**Ugyanaz a II. o. sz.** kötet 1 kor. 20 f.  
**Rendzeres magyar nyelvtan.** Dr. Halász Ignácól. 1 kor. 20 f. kötet 1 kor. 60 f.  
**Magyar nyelvtan és olvasókönyv.** Dr. Horváth Gyulától az I. II. oszt. számára 3 kor. 60 f.  
**Rendzeres magyar nyelvtan és olvasókönyv** Horváth Gyulától a III. oszt. szám. 3 kor. 60 f.  
**Magyar nyelvtan.** Inácz Gábor—Barbarics Róbertől. 29. kiadás 2 kor.  
**Magyar nyelvtan.** Imre Sándor—Dr. Balassa Józseftől 1 kor. 60 f.  
**Magyar nyelvtan.** Mártonfy Márton és Dr. Wessely Odontól. 2 kiadás. 1 kor. 60 f., kötet 2 kor.  
**Rendzeres magyar nyelvtan.** Dr. Wessely Odontól. 1 kor. 20 f., kötet 1 kor. 60 f.  
**Magyar olvasókönyv** a polgári fiúiskolák számára. Dr. Gőssz József—Tóth Józseftől I. kötet. 4. kiad. 1 kor. 20 f. kötet 1 kor. 60 f.  
II. kötet 3. kiad. 1 kor. 40 f., kötet 1 kor. 80 f.  
III. kötet 2. kiad. 1 kor. 60 f., kötet 2 kor.  
**Magyar olvasókönyv.** Dr. Gőssz József, Péra Ferenc és Tóth Józseftől. A polgári és felsőbb leányisk. számára. I. kötet 4. kiadás 1 kor. 20 f. kötet 1 kor. 60 f.  
II. kötet 3. kiad. 1 kor. 40 f., kötet 1 kor. 80 f.  
III. kötet. 1 kor. 60 f. kötet 2 kor.  
Mindhárom kötet engedélyezett száma felsőbb leányiskoláknak.  
**Magyar olvasókönyv** Dr. Gyulai Bélától. A polg. és felsőbb leányiskolák számára I. kötet 7. kiad. kötet 1 kor. 60 f.  
**Ugyanaz a II. kötet 5. kiad. kötet 1 kor. 60 f.**  
**Magyar olvasókönyv.** Novák Sándor—Oldal Jánosól. A polgári leányiskolák szám. I. kötet 1 kor. 60 f., kötet 2 kor.  
II. kötet 2 kor.  
**Olvasókönyv** kath. polgári és felsőbb leányiskolák számára. Szerkesztették Ember Károly és Hortobágyi Antal.  
I. kötet 2. kiad. 1 kor. 40 f., kötet 1 kor. 80 f.  
II. kötet 1 kor. 60 f., kötet 2 kor.  
III. kötet 2 kor.  
**Statisztika és olvasókönyv** a polgári és felsőbb leányisk. III. osztálya számára Deme Károlytól. 2 kor.  
**Költészet és irodalomtörténet** a polgári és felsőbb leányisk. IV. o. számára Deme Károlytól. 2 kor. 40 f.  
**Statisztika és olvasókönyv.** Polgári fiúisk. szám. Deme Károlytól. 2 kor.  
**Gyakorlati irálytan.** 10. kiadás. Környei Jánosól. Dr. Gyulai Bélától. 1 kor. 80 f.

### Saját gyártmány

ia- és vasbutor, rézágvak, ruganyos acél-sodrony-ágybetetek, afrik- és löször-matraccok, szalongarnitúrak, kerti butor és gyermekkocsik

### részletfizetésre

minden árfelmérés nélkül — gyári árakban — olcsóbb mint bárhol közpénzügyos mellett. **Vidéki megrendelőknek árjegyzék 50 fillér bélyeg beküldése ellenében.**

## PAPAI és NATHAN

legnagyobb, legnagyobb és legszelvidebb speciális üzlet a szakmában.

BUDAPEST, VI., ANDRASSY-UT 2. SZ. (Fonócsere-palota.)  
Gyár: VII. ker., Csengerly-utca 7. szám.

### Specialista

## sérvkötőkben!

Keleti-félecs. és k. szab. sérvkötője a legújabb szerkezetű: teliselműve a legelőkeltebbnek ezen genében. Nem csuszik nem okoz kellemetlen nyomást a megfelelő a legmagasabb követelményeknek!

Arak: Egyoldali 6 forint  
Kétoldali 12 forint.  
Képes árjegyzéket küld a gyár.

De tessék az igaz! „Vinacet” esszenciát követelni!

Képviselet Budapest részére:  
**Kellner Testvérek**  
VI., Szonyd-u. 45—47.

**KELETI J.** Budapest, Koronaherceg-u. 17.

## Olcsó butor-eladás.

2 szekrény, 2 ajtós fényezett	34 frt	1 ebédlőszék, 6-német stíl	4 frt
2 ágy, fényezett	22	1 íróasztal, 3 főkos	16
1 éjjeli szekrény, fényezett	8	1 hálószoza, matt díofa	105
1 mosdó, 2 ajtós, fényezett	14	1 hálószoza, faragott	135
2 szekrény, 2 ajtós, díofa, matt	34	1 garnitúra cérepe- vagy bourette-behuzat	55
2 ágy, magas, díofa, matt	34	1 garnitúra selyem-behuzat	80
2 éjjeli szekrény, díofa, márványtal	22	1 garnitúra plüss-behuzat	80
1 kredenc, 4 s.t. fülkés, faragott, márv.	46	1 szalonzasztal	10
1 diván, magas támla szőnyeggel	40	1 consol márványtal és tükör	26
1 ebédlő-asztal, díofa, matt	14		

Nagy választék egy s.rú, valamint a legdivisebb kivitelei butorokban.

## Dósa Kálmán

fővárosi asztalos és kárpitos butortelepe  
Budapest, Erzsébetter 18 Sas-utca sarok, I. emelet.  
Arjegyüket kívánatra ingyen és bérmentve.

## Férfiak

### figyelmébe.

A legmakacsabb és idült húgyvesztőfolyásnál (magtolyas stb.) egyedül gyors és biztos sikerrel használhatunk a „Gonorrol-pilulák” melyek egyedül csak Silberstein S. vegyészeti laboratóriumában Bécs IX. Rossauerlände 35. kaphatók, ára egy doboznak 2.50 frt (ezt összeget levélbélyegeken is lehet beküldeni).



APRÓ HIRDETÉSEK

Minden szó egyszeri beiktatása... betűkből 4 fill. Vastagabb betűkből 8 fillér.

A hird. énekre díjmentesen ad felvilágosítást... kérés 12. szám.

Lévelbeli tudakozásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni.

Apró hírdetéseket... Teréz-kört 54. szám alatt.

Eugelmann Mór... IV. ker., Kálviny-tér 2. szám.

Franké Pál... IV. ker., Gróf Czárky-féle palota.

Jambrikovits... Kossuth-Lajos-utca, Kigó-út.

Eckstein Bernát... V. ker., Fűrdő-utca 4. szám.

Fischer J. D... IV. ker., Zsábkönyves-utca 7. szám.

Goldberger A. V... IV. ker., Váci-utca 9. szám.

Haasenstein és Vogler... V. ker., Dorothea-utca 9. szám.

Leopold Gyula... VII. ker., Erzsébet-kört 14.

Messe Rudolf... VII. ker., Károly-kört 8. sz.

Mezei Antal... V. ker., Otília-tér (Haas-palota).

Schwartz József... V. ker., Mészáros-utca 4. sz.

Tenezer Gyula... IV. ker., Szerviz-tér 8. szám.

Sikray Samu... Budapest, Váci-kört 72.

Kernberg Rozália... VIII. ker., Múzeum-kört 18. sz.

V. H. Nagel Ottó... Múzeum-kört 2. sz. (Szemrei Színház hátszája).

Felműveltek A. J... Pest-tér 8. szám.

Roboncz Ilona... Andrássy-út 48. szám.

Szántó Mór... IV. ker., Köcsög-utca 14. szám.

Sopronyi V... VIII. ker., Kereszt-út 1. szám.

Toldi Lajos... II. ker., Fő-utca 2. szám alatt.

Zigei és König... Andrássy-út 2. szám alatt.

Benda Józsefné... Andrássy-út 98.

Deutsch Mikáné... Andrássy-út 21.

Weitzenfeld Jakab... Király-utca 1.

Blockner J... IV. ker., Sűz-utca 6. szám.

Goldgruber Mór... Buda II. Fő-utca 17. szám.

Dudus 25... Levele van a kiadóhivatásban.

„Youm-Youm“... Imádoti anyagom! Drága Menyországom!

Nihil... Egyetlenem! Bűnös ezteien vagy el örökös téged átölhetni!

Hunent... Kedélyes még ma napig nem kapott levelet. Hol van?

Felsőbb leány... Apuskám! Rézsemről mind egy bárhol csak közlemben lehetnek jól tudom...

Kis hami... Tudott jelleggel s helyen levél van.

Edes Beluskám... Jőj rögtön mert megőrülök nélküled. Honok.

Kedves leányom... Ki kedden este elintélt, jőj vissza vagy tudósíts bonylveletről.

Földy József... Kérünk meg jó krajcárt, mivel a hirdetésért 1 ftr jár.

Semmi!!... Az öhajott megnyugvás nem száll lelkemre! Ellenkezőleg, nappal és éjjel egyaránt gyötöröm.

Kisasszony... szép és helyes írással azonnal felvételt Sikray S. hirdetői irodában Váci-kört 33.

Özveg... asszony vagy tapasztaltabb leány, meggyérő modoru, intelligens kerestetik társalkodónéknak egy eddig ideggyógyintézetben kezelt nőböz.

Kérvényeket... beadványokat, állásokról, iskolai, ipar, katonai, házassági, nagykorúsítási ügyekben stb irok 50 krajcárt Ungár, Práter-utca 61.

Edison... fonograph új állapotban esetleg hengerekkel post 20 frórt eladó. Megtekinthető Ó-utca 42. II. 9. d. u. 2-3-jg.

Beszálló vendég... Dunántuli nagyobb városban, megszékes helyen teljesen konkurrenciamentes, a legnagyobb és legjobban elismert beszálló vendég, gyönyörű kertivel, káklizálással, ugszintén 100 lóra való istállóval, mely évente 370 hektoliter bort és 200 hektoliter sört fogyaszt.

Házmaster... azonnal felvételt. Előnybe részesülnek, kik már e minőségben alkalmazva voltak és a szereléshez értnek, gyermektelen és 30 frtot mint óvadék tehettek. Gim. Aréna-út 10. 18.

Intelligens... uri családhoz egy vagy két fiatal ember teljes elátásba felvételt. Lakás IV. Kossuth-Lajos-utca 1. szám, III. lépcső III. emelet, 11. ajtó, hol egy szerszám és a délelőtti órákban felvilágosítás nyerhető.

Aranyos... apuskám! Rézsemről mind egy bárhol csak közlemben lehetnek jól tudom...

Kis hami... Tudott jelleggel s helyen levél van.

Edes Beluskám... Jőj rögtön mert megőrülök nélküled. Honok.

Kedves leányom... Ki kedden este elintélt, jőj vissza vagy tudósíts bonylveletről.

Földy József... Kérünk meg jó krajcárt, mivel a hirdetésért 1 ftr jár.

Semmi!!... Az öhajott megnyugvás nem száll lelkemre! Ellenkezőleg, nappal és éjjel egyaránt gyötöröm.

Kisasszony... szép és helyes írással azonnal felvételt Sikray S. hirdetői irodában Váci-kört 33.

Özveg... asszony vagy tapasztaltabb leány, meggyérő modoru, intelligens kerestetik társalkodónéknak egy eddig ideggyógyintézetben kezelt nőböz.

Kérvényeket... beadványokat, állásokról, iskolai, ipar, katonai, házassági, nagykorúsítási ügyekben stb irok 50 krajcárt Ungár, Práter-utca 61.

Edison... fonograph új állapotban esetleg hengerekkel post 20 frórt eladó. Megtekinthető Ó-utca 42. II. 9. d. u. 2-3-jg.

Beszálló vendég... Dunántuli nagyobb városban, megszékes helyen teljesen konkurrenciamentes, a legnagyobb és legjobban elismert beszálló vendég, gyönyörű kertivel, káklizálással, ugszintén 100 lóra való istállóval, mely évente 370 hektoliter bort és 200 hektoliter sört fogyaszt.

Házmaster... azonnal felvételt. Előnybe részesülnek, kik már e minőségben alkalmazva voltak és a szereléshez értnek, gyermektelen és 30 frtot mint óvadék tehettek. Gim. Aréna-út 10. 18.

Intelligens... uri családhoz egy vagy két fiatal ember teljes elátásba felvételt. Lakás IV. Kossuth-Lajos-utca 1. szám, III. lépcső III. emelet, 11. ajtó, hol egy szerszám és a délelőtti órákban felvilágosítás nyerhető.

Kérvényeket... beadványokat, állásokról, iskolai, ipar, katonai, házassági, nagykorúsítási ügyekben stb irok 50 krajcárt Ungár, Práter-utca 61.

Edison... fonograph új állapotban esetleg hengerekkel post 20 frórt eladó. Megtekinthető Ó-utca 42. II. 9. d. u. 2-3-jg.

Beszálló vendég... Dunántuli nagyobb városban, megszékes helyen teljesen konkurrenciamentes, a legnagyobb és legjobban elismert beszálló vendég, gyönyörű kertivel, káklizálással, ugszintén 100 lóra való istállóval, mely évente 370 hektoliter bort és 200 hektoliter sört fogyaszt.

Házmaster... azonnal felvételt. Előnybe részesülnek, kik már e minőségben alkalmazva voltak és a szereléshez értnek, gyermektelen és 30 frtot mint óvadék tehettek. Gim. Aréna-út 10. 18.

Irrok... ki kisebb fogalmazványokat is képes végezni, azonban felvétel egészé, esetleg felépítések, Szikray S. hirdetői irodájában, Váci-kört 33.

Okmányok... Zeisler Jonny névre, elvezet. Szíves megaláló kérek azt a fenti néven Hatvanba küldeni. 7054

KINÁLAT... Tanonc rövidáru üzlete felvetették. Löwy Herman, Vác.

Cimbalom... pedálos oloson eladó. Tavaszmező-utca 17. a. 7058

Mindenem... pénzkölcsönököt, betáblázásra, váltókra gyorsan eszközöl Balogh Váci-kört 42.

Kitűnő üzlet... Vidéki városban kitűnő üzlet, mely magányos nő által is vezethető és havonta 300 ftr tiszta hasznót hajt, 1500 frórt eladó. Megtudható Kiss Árpádné N.-Kanizsán. 7075

Magyar... okl. tanítóné elemi tantárgyból órátk vállal. Szíves megkérésékk Marokkai-utca 1. szám törsedébe kéreknek Öv. Feldmann Mór. 3160

Gyógyszerész... és drogústanak is alkalmas szép, erős szövegű oloson eladó Lovas vívmesternél, Nagy-mező-n. 28. 7083

Tápló-Szelén... vasut állomás helyben - kilenc hold körüli belsőég, úri lakka, melléképületekkel, arnyas kert, mellette gyümölcsös 12000 frórt eladó. Értekezhető öv, Sárközy Simonné úrnóval. 7033

Harisnyák... oloson és jól megkötöttnek és megfejtethetőnek gépkötéssel Váci-utca 61. 3783

Kérvényeket... beadványokat, állásokról, iskolai, ipar, katonai, házassági, nagykorúsítási ügyekben stb irok 50 krajcárt Ungár, Práter-utca 61. 7082

Tokajvidéki... csemegegészölőt 5 kilós kosarakban 1 ftr 70 kr. szállít utávitellel Falckenstein Adófi Budapest, Csömőri-út 16. 7077

Konzervatorista... nő olosó áron ének vagy zongoralektét 4 ad. Nefelejts-u. 54. sz. II. em. 7096

Edison... fonograph új állapotban esetleg hengerekkel post 20 frórt eladó. Megtekinthető Ó-utca 42. II. 9. d. u. 2-3-jg.

Beszálló vendég... Dunántuli nagyobb városban, megszékes helyen teljesen konkurrenciamentes, a legnagyobb és legjobban elismert beszálló vendég, gyönyörű kertivel, káklizálással, ugszintén 100 lóra való istállóval, mely évente 370 hektoliter bort és 200 hektoliter sört fogyaszt.

Házmaster... azonnal felvételt. Előnybe részesülnek, kik már e minőségben alkalmazva voltak és a szereléshez értnek, gyermektelen és 30 frtot mint óvadék tehettek. Gim. Aréna-út 10. 18.

Intelligens... uri családhoz egy vagy két fiatal ember teljes elátásba felvételt. Lakás IV. Kossuth-Lajos-utca 1. szám, III. lépcső III. emelet, 11. ajtó, hol egy szerszám és a délelőtti órákban felvilágosítás nyerhető.

Kérvényeket... beadványokat, állásokról, iskolai, ipar, katonai, házassági, nagykorúsítási ügyekben stb irok 50 krajcárt Ungár, Práter-utca 61.

Edison... fonograph új állapotban esetleg hengerekkel post 20 frórt eladó. Megtekinthető Ó-utca 42. II. 9. d. u. 2-3-jg.

Beszálló vendég... Dunántuli nagyobb városban, megszékes helyen teljesen konkurrenciamentes, a legnagyobb és legjobban elismert beszálló vendég, gyönyörű kertivel, káklizálással, ugszintén 100 lóra való istállóval, mely évente 370 hektoliter bort és 200 hektoliter sört fogyaszt.

Házmaster... azonnal felvételt. Előnybe részesülnek, kik már e minőségben alkalmazva voltak és a szereléshez értnek, gyermektelen és 30 frtot mint óvadék tehettek. Gim. Aréna-út 10. 18.

Intelligens... uri családhoz egy vagy két fiatal ember teljes elátásba felvételt. Lakás IV. Kossuth-Lajos-utca 1. szám, III. lépcső III. emelet, 11. ajtó, hol egy szerszám és a délelőtti órákban felvilágosítás nyerhető.

Kérvényeket... beadványokat, állásokról, iskolai, ipar, katonai, házassági, nagykorúsítási ügyekben stb irok 50 krajcárt Ungár, Práter-utca 61.

Edison... fonograph új állapotban esetleg hengerekkel post 20 frórt eladó. Megtekinthető Ó-utca 42. II. 9. d. u. 2-3-jg.

Egy ügyes szabó... ki több éven át egy uri szabóüzletben dolgozott, állásba ajánlikok. Bővebbet Soroksári-utca 106. II. em. 11. 7170

Gépezek... és kazánfutók egylete Népszínház-utca 11 géptulajdonos uraknak gépészektet kazánfutóktet díjtalanul közzveti. 7074

Váltókölcsönt... mely törleszthető, ajánl földbirtokosoknak, vagy kereskedőknek „Lloyd“ intézet, Budapest Vörösmarthy-utca 15. Kölcsön bejelentőlapot levélbélyeg ellen. 6911

Nagy műhely... hozzávaló szabóval, 2 pinczerkatt, olosn kiadó. VI. Aradi-utca 58. 6925

Nevelőnőket... német és magyar okl. tanítóknok, gyermekkeresznoktet, bonneokat, társalkodónok, házikasszonnyoktet ajánl és elhelyez Halmitné; tanerő-ügynőskége, Gyár-utca 42/B. 6703

Ménegyoroki... csemege szöls nagyságos Avary Géza ur természetből, válogatot nemes fajokból gyevite 5 kilogramm postakosarakban 1 ftr 60 kr. utávitellel szállít Kemény Izidor csemegekerekedő Budapest, Damjanich-n. 23 6987

Ezüst levelezőlap... gyönyörű dombormúval, szobadísznek is kiválóan alkalmas. Egy koronáért kapható a Budapesti Napló kiadóhivatálaban.

Alkalmi vétel... Szikász városában, mely 5000 lakossal bir, egy légegt gézmálynal oloson eladó, a venni szándékozók annálknkb gygyezzenek a megvételre, mert a város és vidéké egész-malom nélküli áll és szép fűjörve van kiltással. Felvilágosítást ad Zeisler Elia, Szikszón. 6936

K-né Margitay... Maris első fővárosi szabászi és varó tanítózetben (Kereszt-út 14.) hol csakis intelligens növendékek vétetnek fel, a beiratások megkedzőtek. 6913

Ide! akadémé... elsőrendű pergetett mész, 5 kilós bádogbözön, bérmentve, postán 6 korona. Országos méhásetti egyesület, Budapest, IX., Köztelek.

Hamisítatlan... Magyarai bort 16 frórt 22 frórt rendezhetel Deutch A.-nál Aradon, Deák Ferenc-utca 3. sz.

Király-utca 89... számu háiban egy nagyobb utcai lakás: 4 utcai szoba, 1 udvari, 1 csésőb- és 1 fürdőszoba, előszoba és mellékhelyiségekkel, zárt erkélyvel, ugyanott 1 utcai lakás: 2 utcai 1 udvari szoba fenti mellékhelyiségekkel folyó évi november hó 1-6-ára kiadó. Egy üzlet-helyisége, portállal azonnal kiadó.

Mérték szerint... készítetek férfi éltőnyöket 16 frórt, felöltést 14 frórt teli kabátokat 18 frórt a legváltozobab angol szövböi kitűnő szabáust Eisler R. förfi szabó mester Budapest VII. ker. Erzsébet-kört 16. Vidékre mintákat bérmentve küldök. 6969

Villaszerü... családhoz, a fővárosból 30 perenyre, 3 szoba, konyha, s több melléképülettek, színteremő gyümölcsöskörtel eladó. Rákos-Szt-Mihályon (József Főhercegele) Szt. István-utca 138. 7081

Balaton... legszebb partján: Lellén 25 forintos havi részletfizetésre Balatonparti villakelkek ölenként egy forint-nyal eladó. Csinos házak 2000, négy szobásak 2800 forintért idén felépíthetők. Részletekért fordulhatni Illek Vince plébánoshoz Ujpesten. 7057

Gymnasiumi... polgári és elemi iskolai gyerekekhez mint házitantítóró ajánlikok egy zsidó szeminarista. Ajánlatot „szeminarista“ alatt a kiadóhivatal továbbít. 7047

Neuwirthné... szabászi, ruhaváros- és hímző-tanítözetében a beiratások megkedzőtek. A tanítás szeptember elején kezdődik. Alapos, lelkiismeretes oktatás. VII. Rottenbiller-utca 38. I. em, Lovóda-tér mellett. 7073

Cimbalom... tanító 10 évi gyakorlattal ajánlikok lelekek adására, tanít az általa feltalt légeredőbb magyarrendszert színt, ug szintén cigányosan is. Veres Irma, Szövecs-utca 38. I. 10. 7073

Keresek és ajánlok... elhelyezésre teljesen díjtalan bárnéknk Hávezetónok, Gazdaszöznyokot, Nevelőnőket, Bonneokat, Gyermekkeresztznoket, Társalkodónoket, Péntároslonoket, Felrónőket, Előruktónoket, Ápolónoket stb. Szökésné előszörben előzetes írásba ölelni; mindazonok, a kik jelen bunúsán intézetet igénybe veszik. Főcélunk az ingyenes elhelyezés, bővebbet a Hávezetónok, Nevelőnők Lapja, Országos Elhelyezés Ingonyos Közlöny kiadóhivatala ad. Előfizetési ára: 1 évre 20 kor., 1/2 évre 10 kor., 1/4 évre 5 korona. Egyes szám 1 kor. Mutatvány számat nem küldünk. Levelekre csak 1 kor. bélyeg elölbenben váaszolunk. Előzeteseket elfogad a kiadóhivatal, Bpest, Mária-u. 17. 7072

Századvégi... asszonyok. Regény 1 köt. Inokai Páltól. Előbb 2 kor. most 60 fillér. Megrendelhető a kiadóhivatálaban.

Budapesti Napló... kiadóhivatalában József-kört 18.

„MIR JAM“... lta: Dr. Kiss Arnold, veszprémi förbabbi. Remek nyelvzeteltel nók számára írott magyar nyelvű zsidó imádságos könyv. Ara: Vásonkötésben 2 ftr 50 kr. Bőrökötés 3 ftr 50 kr. Csontutazatú diszes kötés 5 ftr. Legfinomabab bőrötés 6 ftr. Kapható: „Budapesti Napló“ kiadóhivatálaban József-kört 18.

Második bővített kiadásban, számos kiállításban és tetszettek alakban „MIR JAM“

Budapesti Napló... kiadóhivatalában József-kört 18.

Második bővített kiadásban, számos kiállításban és tetszettek alakban „MIR JAM“

Budapesti Napló... kiadóhivatalában József-kört 18.

Második bővített kiadásban, számos kiállításban és tetszettek alakban „MIR JAM“

Budapesti Napló... kiadóhivatalában József-kört 18.

Második bővített kiadásban, számos kiállításban és tetszettek alakban „MIR JAM“

Budapesti Napló... kiadóhivatalában József-kört 18.

Második bővített kiadásban, számos kiállításban és tetszettek alakban „MIR JAM“

Budapesti Napló... kiadóhivatalában József-kört 18.

Második bővített kiadásban, számos kiállításban és tetszettek alakban „MIR JAM“

Budapesti Napló... kiadóhivatalában József-kört 18.

Második bővített kiadásban, számos kiállításban és tetszettek alakban „MIR JAM“

Budapesti Napló... kiadóhivatalában József-kört 18.

Második bővített kiadásban, számos kiállításban és tetszettek alakban „MIR JAM“

Budapesti Napló... kiadóhivatalában József-kört 18.

Köznap-osztály... Ferenc József-kabát 1 ftr Jaquet - - - - - 3 ftr Frank - - - - - 5 ftr Nadrág - - - - - 2.50.

Rothberger Jakob... Kristófi-tér 2. 1-6 emelet.

Bámulatos olosó!... 2 ág, 2 drótötét, 2 szekrény, 1 éjjeli szekrény, 1 mosdószekrény, 1 konzol (az utóbii három fekete márványal) valamennyi kifogástalan állapotban 120 frórt kapható Ácsafia-utca 50. sz. 6. ajtó.

Butor... faragott házöszoba, kredenc, szönyegdiván, valódi bór-szöveg, íróasztal, szalon garnitúra, konzoloktró bámulatos oloson eladó Gyár-utca 25. a kárpitos mesternél. 7079

Orvosnövendék... jó gyorsító korrepetornak ajánlikok. Cim a kiadóhivatálaban. 3154

Cimbalom... tanító 10 évi gyakorlattal ajánlikok lelekek adására, tanít az általa feltalt légeredőbb magyarrendszert színt, ug szintén cigányosan is. Veres Irma, Szövecs-utca 38. I. 10. 7073

Keresek és ajánlok... elhelyezésre teljesen díjtalan bárnéknk Hávezetónok, Gazdaszöznyokot, Nevelőnőket, Bonneokat, Gyermekkeresztznoket, Társalkodónoket, Péntároslonoket, Felrónőket, Előruktónoket, Ápolónoket stb. Szökésné előszörben előzetes írásba ölelni; mindazonok, a kik jelen bunúsán intézetet igénybe veszik. Főcélunk az ingyenes elhelyezés, bővebbet a Hávezetónok, Nevelőnők Lapja, Országos Elhelyezés Ingonyos Közlöny kiadóhivatala ad. Előfizetési ára: 1 évre 20 kor., 1/2 évre 10 kor., 1/4 évre 5 korona. Egyes szám 1 kor. Mutatvány számat nem küldünk. Levelekre csak 1 kor. bélyeg elölbenben váaszolunk. Előzeteseket elfogad a kiadóhivatal, Bpest, Mária-u. 17. 7072

Budapesti Napló... kiadóhivatalában József-kört 18.

„MIR JAM“... lta: Dr. Kiss Arnold, veszprémi förbabbi. Remek nyelvzeteltel nók számára írott magyar nyelvű zsidó imádságos könyv. Ara: Vásonkötésben 2 ftr 50 kr. Bőrökötés 3 ftr 50 kr. Csontutazatú diszes kötés 5 ftr. Legfinomabab bőrötés 6 ftr. Kapható: „Budapesti Napló“ kiadóhivatálaban József-kört 18.

Második bővített kiadásban, számos kiállításban és tetszettek alakban „MIR JAM“

Budapesti Napló... kiadóhivatalában József-kört 18.

Második bővített kiadásban, számos kiállításban és tetszettek alakban „MIR JAM“

Budapesti Napló... kiadóhivatalában József-kört 18.

Második bővített kiadásban, számos kiállításban és tetszettek alakban „MIR JAM“

Budapesti Napló... kiadóhivatalában József-kört 18.

Második bővített kiadásban, számos kiállításban és tetszettek alakban „MIR JAM“

Budapesti Napló... kiadóhivatalában József-kört 18.

Második bővített kiadásban, számos kiállításban és tetszettek alakban „MIR JAM“

Budapesti Napló... kiadóhivatalában József-kört 18.

Második bővített kiadásban, számos kiállításban és tetszettek alakban „MIR JAM“

Budapesti Napló... kiadóhivatalában József-kört 18.

Második bővített kiadásban, számos kiállításban és tetszettek alakban „MIR JAM“

Budapesti Napló... kiadóhivatalában József-kört 18.

Második bővített kiadásban, számos kiállításban és tetszettek alakban „MIR JAM“

Budapesti Napló... kiadóhivatalában József-kört 18.

Budapesti Napló... kiadóhivatalában József-kört 18.